

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate. Sarajevo št. 7563. Zagreb št. 39.011. Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

V potu svojega obraza...

Praznik sv. Jožefa ne praznuje le z iskreno pobožnostjo krščanska mladina, kateri je deviški ženin vzvišen zgled neomadeževanega življenja in pravega viteštva, ampak ga enako časti tudi delavski stan, ki si v potu svojega obraza služi svoj kruh in vidi v sv. Jožefu krasen vzor delovnega življenja. Tak zgled nam je danes posebno dragocen in potreben, ko vidimo, da smisel za resno delo pada. V vseh poklicih in stanovih se množe tožbe, kako težko je dobiti resnih in sposobnih duševnih ali ročnih delavcev. Premnogi bi se hoteli kar z nekako prevaro prethotapiti skozi življenje. Trudijo se le za videz delovnega življenja, ko z širokimi gestami in mnogim besedičenjem slabo prikrivajo svojo neresnost ter svojo jalovo in brezdelno življenje. Z izredno iznajdljivostjo si znajo ustvarjati »službee«, »položaje« in če mogoče naslove, za katerimi si ljudje kdo ve kaj predstavljajo, dočim niso drugega kakor prazen videz, ki naj prikrije udobno lenuharjenje.

Kakor je vedno težje dobiti med izobraženimi človeka, ki bi bil voljan in zmožen osebno opravljati resno in odgovorno voditeljsko delo, tako tudi kmet ne najde več delovnih moči za obdelovanje polja. Pomanjkanje pridnega in sposobnega kmetkega delavstva je vedno hujše. V nekaterih državah so zaradi tega že predlagali, da bi samo tisti moški smeli dobiti zaposlitev v industriji, ki so prej že nekaj let delali na kmetih. Industriji seveda delovnih moči ne primanjkuje. Toda, zakaj ne? Zato, ker ima vsaj na videz industrijsko delo mnogo boljše pogoje kakor kmetstvo: navadno je dobičkanosnejše in krajše. Dohodek iz kmetkega dela je tvegan in ga navadno tudi ni mogoče takoj vnovečiti, ampak šele čez mesece in leta; poljedelsko delo je tudi takšne narave, da bi kakega uzakonjenega osebnika ne preneslo. Delovni čas in plačilno razmerje je tisto, ki torej kmetstvo ljudstvo iz vablja k tovarniškemu delu.

Ni pa to edini vzrok in tudi ne najgloblji. Sedanjih nepovoljnih razmer na delovnem trgu je v veliki meri krivo materialistično mišljenje, ki se vedno bolj polasta širokih ljudskih plasti. Korinina zla je namreč v tem, da jih je v naši družbi vedno več, ki na delo gledajo le še kot na sredstvo, s katerim si služijo kruh, ne da bi mu priznavali še kak drugi, višji namen. Utemeljitev za potrebo dela je postala izključno materialistična, kakor pač odgovarja mišljenju preminogih, da zato živimo, da jemo. Potem je življenje res le delo, delo pa zato, da se nasitimo. Takšno materialistično pojmovanje vidi v življenju le borbo za obstanek, borbo za kruh, ki se vrednoti le po izkupičku, ki ga vrže. Dobro bojuje življenjski boj, če ti mnogo nese; če ti pa malo nese, ga pa bojuje slabo, pa čeprav si še tako pošten in vesten delavec. Iz takega mišljenja se je tudi izobličilo stremiljenje, da s čim manjšim trudom dosežeš čim večjo plačo, brez ozira na to, kako si to plačo zaslužil in ali si res pošteno opravil svoje delo. Mogli bi reči, da je v predstavi mnogih ljudi delo izgubilo svojo etično, pravstveno osnovo. Porušen je pravstven odnos med človekom in delom, ki ga opravlja.

Po krščanskem pojmovanju naj bi bilo človeško delo nadaljevanje in dovršenje božjega stvariteljskega dela. Zato je tudi človeška narava takšna, da ji je delo primerno. Brez dela propadajo človekove duševne in telesne zmožnosti in sile. Po Stvarnikovem načrtu naj bi prvotno bilo delo človeku radost in veselje, po njegovem padcu in posledicah pa je postalo breme in pokora. Toda tudi v spremenjenem stanju ima svoj globok smisel in namen, dasi ga ljudje niso vedno pravilno cenili. Klasični stari vek je telesno delo preziral, toda liberalistična doba s tipom svojega »gospodarskega človeka« je njegov pomen zopet pretiravala, dočim ga je marksizem poveljeval na način, kakor da je delo samo sebi zadnji namen. To miselnost je do kraja izvedel boljševidem, ki je človeka ponižal v brezpravnega sužnja družabnemu delu. Samo krščanstvo je človeku odprlo pravo spoznanje o vrednosti in časti dela, ne da bi njegov pomen precenjevalo. Najvišje plemstvo in posvečenje je delo, zadobilo z zgle-dom delovnega življenja učlovečenega Boga in vseh tistih, ki so mu bili najbližji, kakor njegov rednik sv. Jožef. Zapadna kultura, ki se je med vsemi kulturami sveta dvignila najvišje, ima svoj temelj v krščanskem vrednotenju dela. Delo ni namreč le nenadomestljivo sredstvo, s katerim si pretežna večina ljudi pridobiva življenjskih potrebščin, delo je tudi neprecenljivo sredstvo za doseg človeškega blagostanja in za sleherni porast kulturnega življenja. Samo tisti narodi, ki so marljivi in delovni, se v svoji moči in kulturi dvignejo nad primitivne narode, ki tako rekoč nimajo potrebe. Leni in mehkužni narodi pa hitro propadejo. Resno delo tudi vzgaja človeka, oblikuje njegovo osebnost, krepi njegovo voljo in ga usposablja tudi za najtežje naloge. Za krščanskega človeka je delo tudi pravna dolžnost, s katero se, kakor smo omenili, vključuje v stvariteljsko delo svojega Stvarnika.

Zaradi tega nas mora naraščajoča delomrznost in brezbrzičnost za resno delo, ki ju opazujemo, navdajati s skrbjo. So to pojavi notranje krize, v kateri je zašel današnji človek. In vendar ne bomo mogli mimo določila: »V potu svojega obraza, boš jedel svoj kruh!« To določilo in naročilo velja splošno za vsakemu izmed nas osebno. Delo ni služba udobja, tudi ne samo pridobivanje, še manj beg pred najhujšimi, ali morda kratkočasje, kakor menijo nekateri, ampak je služba, ki nam je naložena po božjem in naravnem zakonu. Zato je delo naše plemstvo,

Romunija in Karpatska Ukrajina

Nasprotujoče si vesti o vkorakanju romunskih čet v Karpatsko Ukrajino

Bukarešta, 18. marca. TG. *Romunske oblasti so izdale povelje za vkorakanje v romunski del Karpatske Ukrajine. Romunske čete bodo zasedle občine Biserica Alba (3.200 preb.), Apsa de Jos (8.000 preb.), Apsa de Miljoc (6.000 preb.) in Slatina Ocna (3.000 preb.), ki so tetidel strnjeno naseljene od Romunov. Romunska oblast pravi, da je zaradi neredov v Karpatski Ukrajini življenje teh Romunov ogroženo. Romunska vojska, ki je vkorakala, šteje 40.000 mož.*

Snoči je bil v dvoru kronskega sveta pod predsedništvom kralja Karola. Člani kronskega sveta so proučili delovanje v zunanji politiki. Po vestranski razpravi je svet soglasno odobril delo romunske diplomacije, kakor tudi storjene vojaške ukrepe. Sklenil je, da bo te ukrepe v korist narodne obrambe še izpopolnil. Seji so prisostvovali tudi člani glavnega generalnega štaba ter vrhovni vojaški poveljniki.

Msgr. Vološin se je odpeljal z okrožnim načelnikom Tatarom v Cluj, snoči je pa telefonsko govoril z bivšim zunanjim ministrom svoje vlade, ki se mudi na Dunaju. Minister mu je pri tej pri-

ložnosti svetoval, naj pripravi upor v Ukrajini. Vološin in spremstvo nosijo seboj del državnega zaklada v višini več milijonov češkoslovaških kron. Ministra v bivši Vološinovi vladi Brajcajko in Dolinali sta se pa odpeljala v Budimpešto, da prosita madžarsko vlado za nekoliko avtonomije v Karpatski Ukrajini.

Budimpešta, 18. marca. AA. Havas. Regent Horthy je snoči odpotoval v Karpatsko Ukrajino, kjer bo obiskal madžarske čete, ki so snoči ob 17 došle do poljske meje pri Keresmezi, kjer so se srečale s poljskimi četami.

Lviv, 18. marca. AA. DNB. Tukajšnji listi poročajo, da je napredovanje madžarskih čet v Karpatski Ukrajini naletelo na resne težave zaradi odpora ukrajinskih oboroženih organizacij. »Djennik Polskie« piše, da se vodijo med Ukrajinci in Madžari borbe in da so se ukrajinski oddelki za barikadirali v planinah ter onemogočili gibanje madžarskih čet.

Bukarešta, 18. marca. b. Uradno poročajo, da je 3. armadni zbor v Transilvaniji okrepljen z nekaj letniki rezerve, ki so že v vojašnicah. Na seji romunske vlade je bilo ponoči sklenjeno, da Romunija ne bo pošiljala svoje vojske v Karpatsko Ukrajino, ker je tam položaj še sedaj zelo nejasen. Uradno demantirajo vesti, da bi bila madžarska

vlada poslala Romuniji ultimatum za primer, če bi romunske čete prekršile meje Karpatske Ukrajine, za katero trdijo v Budimpešti, da pripada vsa Madžarski v smislu sporazuma z Nemčijo.

Bukarešta, 18. marca. b. »United Press« poroča, da bodo pogajanja med Bukarešto in Budimpešto o Podkarpatski Ukrajini v kratkem končana. Sporazum, ki ga bosta sklenili obe državi, določa, da Madžarska prepušči Romuniji manjšo ozemlje ob meji, sestoječe iz 20 vasi, kjer prebiva romunski živeli. V pogajanjih posreduje poljska vlada.

Nemški predlog Romuniji

London, 18. m. b. »Daily Telegraph« poroča, da so londonski vladni krogi prejeli zanesljive vesti, da je Nemčija poslala Romuniji gospodarski predlog, naj ustavi vsako nadaljno izgraditev samostojne industrije. Razen tega naj Romunija nekatere industrijske proizvode sploh preneha proizvajati. Nemčija predlaga dalje naj ji Romunija prodaja petrolej in žito. Nemčija bi bila pripravljena pod temi pogoji zamenjati nedotakljivost romunskih meja. Romunska vlada je nemški predlog odklonila.

Stališče Italije k dogodkom v Srednji Evropi „Naš spor s Francijo ni vezan na Nemčijo...“

Rim, 18. marca. O stališču Italije v sedanjem položaju, ki je zlasti z ozirom na gotove izjave v Angliji resen, je sledeča sledeča uradna izjava: Odmev, ki so ga povzročili dogodki v zgornjem Podonavju v Parizu in Londonu, so znamenje za to, da smatramo demokratične velesile sedanji trenotek za ugoden, da preprečijo vsak poizkus revizije evropskega stanja in izprememb, ki jih terja mednarodna pravičnost in enakopravnost. V tem oziru je treba zlasti beležiti — tako nadaljuje italijanski napulradni glas — dve različni francoski stališči z ozirom na Italijo.

Eni menijo, da Italija ni zadovoljna s tem, kar se je zgodilo v CSR in da bi rada izpremenila svojo dosedanja politična smer. Drugi pa čisto nasprotno pravijo, da so bili dogodki v CSR med Mussolinijem in Hitlerjem domenjeni, čes da je bil Mussolini 24 ur prej natančno od Hitlerja obveščen, da bo Nemčija Češkoslovaško zasedla.

Ti francoski glasovi pravijo tudi, da je že Hitlerjev adjutant general Wolff, ko je bil nedavno v Rimu, Mussoliniju razodel nemški načrt in da je grof Ciano šel v Varšavo zato, da Poljake prepriča o umestnosti novega položaja v srednji Evropi, pa da je dobil pristaneč Varšave.

Nato Italija nima odgovoriti ničesar drugega razen, da njene zahteve, kar se tiče Francije, niso vezane z nobenim paktom z Nemčijo, ampak stojijo same zase. Kakor bo povedal Mussolini sam 26. t. m. ob priliki proslave 20 letnice faši-

stične stranke, se imata samo Italija in Francija pomeniti med seboj, ali je Francija pripravljena priznati upravičenost italijanskih zahtev na Sredozemskem morju. Vse drugo, kar se godi v Evropi, nima s to stvarjo nobenega opravka in celo

Čehi v novih razmerah

Neurath bo „protektor“ Češke in Moravske

Praga, 18. marca. AA. (DNB.) Državni predsednik Hacha je sprejel včeraj v prisotnosti ministrskega predsednika Bermana predstavnik »Češkega nacionalnega odbora«, katerega naloga je, urediti dobrih odnosov med Čehi in Nemci. Delegacijo je vodil predsednik odbora general Gayda. Hacha je izjavil delegaciji, da je napravil sprejem pri voditelju velike Nemčije nanj globok vtis, ter da je ponosen, da uživa njegovo zaupanje. Gayda je izjavil Hachi prepričanje, da bo češka nacionalni odbor zvesto in poslušno izvršil direktive, ki jih bo dobil od Hache.

»Narodni list« komentirajo Hitlerjev oglas ter trdijo, da bodo Čehi ohranili svojo nacionalno zavest. Oglas voditelja Nemčije v tem pogledu je odločen in jasan. Zaradi tega mora češki narod gledati na sedanji položaj mirno in trezen. »Narodni Politik« piše, da so zadnji dogodki razbili češkoslovaško državo, toda narod bo rešen, ker

je to zagotovljeno v izjavi Hitlerja. Evropa je bila bolna ter je moralo priti do nove ureditve.

Razpuščene so vse češke stranke in se bodo vse združile s fašistovsko stranko generala Gayde. General Gayda je izjavil v razgovoru s poročevalci listov, da bodo Čehi uredili judovski problem in sicer zelo radikalno.

Berlin, 18. marca. AA. (DNB.) V dobro poučenih krogih govore, da je za protektorja Češke in Moravske imenovan minister v Neurath. vendar bo kljub temu ostal na svojem mestu kot predsednik tajnega kabinetnega sveta.

Dunaj, 18. marca. AA. Reuter: Državni kancler Hitler se je nastanil v hotelu Imperialu. Ponoči je imel več razgovorov s svojimi najtesnejšimi sodelavci Ribbentropom, Seyss-Inquartom, von Neurathom in drugimi. Ob 11 se je Hitler odpeljal z Dunaja.

Chamberlainov govor

London, 18. marca. AA. Reuter: Predsednik britanske vlade Chamberlain je imel znoči v Birminghamu govor, v katerem je v začetku omenil, da bo danes dopolnil 70 let, in dodal, da bi želel še nekaj let služiti državi, če bo ona to želela. Chamberlain je takoj nato prešel h dogodkom tega tedna v Evropi in dejal med drugim:

Ena stvar je neizpodbitna, da je namreč svetovna javnost doživela takšen udarec, kakršnega ni doživela niti od sedanjega režima v Nemčiji. Debatirali smo v parlamentu, je nadaljeval Chamberlain, ko je nemška vojska korakala na Češkoslovaško, in nihče med nami, niti vlada sama, ni imel zanesljivih podatkov, temveč samo delne in neuradne. Zato je bilo popolnoma potrebno, ko sem moral govoriti v imenu vlad in nočeli vsi odgovornost, da sem bil previden. Kajti moje izjave bi mogle biti povod za nesporazum. Zato je utegnil kdo misliti, da sem bil, ker sem mirno govoril in nisem rabil besed, ki bi pomenile nekaj več, skupaj s svojimi tovariši interečan in da nisem globoko občutil teh dogodkov.

Žel je ta vtis nocoj popraviti. Toda prav tako bi želel nekaj povedati poprej o argumentih, ki so se razvili iz teh dogodkov.

Mislili so, da je zasedba CSR pomenila neposredno posledico mojega obiska lansko jesen v Nemčiji, in da je to dokaz, ker je rezultat sedanjih dogodkov uničil monarkovski dogovor, da so bile vse premise tega obiska napačne. Govorili so, da je to osebna politika predsednika britanske vlade in da ona nosi krivdo za usodo CSR.

Odsel sem lansko jesen v Nemčijo najbolj zato, ker je bil videti položaj popolnoma obupen in ker je kazalo, da se mi ponuja priložnost za odstranitev evropske vojne. Spominam vas na to: ko se je prvič eli-

šalo, da ne pojdem, so vstali proti meni glasovi, in se je pojavila kritika. Vsi so pozdravili storjena prizadevanja, toda pozneje, ko je kazalo, da so definitivni sklepi bili brez tistega, kar so mnogi pričakovali, ki niso zadosti presodili dejstev, se je začel napad. A tudi takrat ni bila odgovorna za dogodek želja po tem obisku in obisk sam, temveč pogoji sporazuma. Nikoli nisem trdil, da so bili pogoji takšni, da bodo ohranili mir. Monarkovo ni bilo tisto, kar sem si mogel želeči, toda kakor sem že rekel, moral sem takrat iti v Monarkovo. Bilo je nekaj, kar obstoji še od versajske mirovne pogodbe, namreč problem, ki bi se bil moral že zdavnaj urediti, če bi bili državniški zadnjih 20 let širše in jasneje gledali. Bilo je to kakor zamerjena bolezen, za katero je potrebna operacija, da se bolnik reši. Po vsem tem je bil prvi in najglavnejši del mojega obiska rešen. Evropski mir je bil rešen. In da ni bilo tistega obiska, bi danes stotisoči družin v Evropi objokovali izgubo najboljšega dela človeštva. Dejansko nimam zagovarjati obiska v Nemčiji, ker smo stali pred alternativo. Ničesar ne bi bili mogli storiti, ničesar ni mogla storiti Rusija, da reši Češkoslovaško pred invazijo in uničenjem. Da smo šli

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zemunska vremenska napoved: V zahodni polovici oblačno z nekoliko snega. V vzhodni polovici delno oblačno in jasno. Temperatura se ne bo dosti spremenila. Ponoči mraz.

Zagrebska vremenska napoved: Vetrovno in hladno.

Dunajska vremenska napoved: Zelo oblačno, sneg, toplotno stanje le malo spremenjeno in le malo nad ničlo.

Angleški admiral Cecil Vivian Usborne, ki je v petek v Ljubljani predaval o oboroževanju Anglije

naš ponos in naše srčno zadovoljstvo, ker izpolnjujemo z njim veliko nalogo.

Ako delo dan danes v resnici ni vedno na ta način sprejeto in razumevano, potem je kriv naš čas, ki je tako reven na duhu in ki po globljem smislu življenja hrepenečemu delovnemu ljudstvu ne nudi drugih idealov, kakor snovne užitke in materialni dobiček.

drin.

Chamberlainov govor

(Nadaljevanje s 1. strani)

v vojno in na koncu zmagali, ne bi bili mogli vrziti Češkoslovaške v tistih mejah, v katerih jo je bila versajska mirovna pogodba ustvarila.

Se zaradi neke druge stvari sem šel v Monako, namreč zaradi politike, ki sem jo, kakor zdaj kakor zmerom vodil, zaradi politike, ki se imenuje pomiritev Evrope. Ta politika je imela v svoji osnovi željo, da naj nobena velika ne zahteva nadvlade v Evropi, temveč da vsaka stremi za razvojem svoje lastne domovine in da sodeluje v mednarodni trgovini, da dvigne življenjski standard svojega naroda. Računal sem s tem, čeprav bi ta sestanek utegnil pomeniti spopad med interesi raznih držav, da kljub temu ohranitev splošne dobre volje in sporazuma more odstraniti vsa nesoglasja s pogajanjem in brez spopada. (Te besede je pozdravilo dolgo ploskanje in odobravanje.)

Britanski narod, je nadaljeval Chamberlain, je razočaran, ker so se monakovska upanja tako zelo izjalovila, da se bo v osebnem etiku mogel v celoti informirati o Hitlerjevih namelih in spoznati, ali je možno sodelovanje po določenem programu. Atmosfera, v kateri so se razgovori vršili, ni bila ugodna, ker smo bili tišči dan baš na vrhuncu akutne krize. Kljub temu sem imel v odmorih med posameznimi uradnimi sestanki, nekajkrat priložnost govoriti s Hitlerjem. Ko sem poslušal njegova izjavljanja, sem imel misel, da rezultat razgovora ni preveč nezadovoljiv. Vrnil sem se v London s svojega objekta in v spodnji zbornici poročal o razgovorih s Hitlerjem. Poudaril sem, da mi je ponavljalo, kar je bil že rekel v Bechtesgaden, da gre namreč za njegovo poslednjo teritorialno zahtevo v Evropi in da ne želi opraviti v meje nemškega rajha nenemške narode. Hitler je to tudi sam potrdil v svojem govoru v berlinski spornici palači, ko je rekel: »To je poslednja teritorialna zahteva, ki jo imam v Evropi. Malo pozneje je v istem govoru poudaril: »Prepričan sem Chamberlaina, in to poudarjam tudi zdaj, ko bo ta problem urejen, da Nemčija ne bo imela več teritorialnih problemov v Evropi. Nato je Hitler še dodal: »Ne bom imel nobenih nadaljnjih zahtev do češkoslovaške države in lahko jamčim, da ne želimo češkega življa.«

Chamberlain je nato nadaljeval: Tudi v monakovskem dogovoru, ki ima Hitlerjev podpis, se bere tole določilo: »Končno določitev meje bo izvedla mednarodna komisija. In naposled sva v eklepni izjavi, ki sva jo Hitler in jaz sporazumno, podpisala v Monakovem, izjavila, da bomo o vsakem drugem vprašanju, ki bi se utegnilo nanašati na naši dve državi, razpravljali z medsebojnim dogovorom naših dveh držav.

Na podlagi teh ponovnih zatrdil, ki sem jih dobil, sem svojevoljno mislil, da imam pravico upati, da je češkoslovaško vprašanje urejeno in da bo možno nadaljevati pomirjevalno politiko. Kljub temu pa nisem bil še voljan omejiti varnostne ukrepe. To nisem hotel storiti vse dotlej, dokler ne bom videl, da je pomirjevalna politika dokončana, in da jo sprejemajo tudi drugi. Zato smo po monakovskem dogovoru pospešili naš program okrepitve državne obrambe (vzklili). Ta program smo izpopolnili glede nekaterih pomankljivosti, ki smo jih spoznali za septembrske krize. Prepričan sem bil, da bo po monakovskem sestanku velika večina britanskega naroda delila z menoj upanje in želela, da se nadaljuje sedanja politika. Danes jaz delim njeno razočaranje, da so se ti upi omajali.

Kako se morejo dogodki, ki so se odigrali ta teden, spravi v sklad z zagotovili, ki sem jih prebral? Kot sopodpisnik monakovskega dogovora, sem vsakako imel pravico, da me pokličejo na dogovor, ki ga je določil monakovski sporazum, če bi Hitler mislil, da je treba tisto, kar smo takrat sklenili, razveljaviti. Namesto tega je Hitler sam zadovo preuredil. Še preden je češki prezident sprejel in proučil zahteve, ki ni imel moči, da se jim upre, so bile nemške čete že v gibanju. Po proglasu, ki so ga večeraj prebrali v Pragi, sta Češka in Moravska priključeni rajhu. Prebivalstvo ki sestoji poglavito iz Čehov, pride pod nemško varstvo v okviru nemškega protektorata. Čehi so podrejeni političnim, vojaškim in gospodarskim potrebam rajha. Nazivajo jih deželci, ki se bo sama upravljala, toda njihovo zunanjo politiko, njihov carinski sistem bo vodil rajh, ki bo razpolagal tudi s podlago njihove narodne banke in z opremo razorožene češke vojske. Morda bomo spet slišali o nastopu Gestapa in o aretacijah uglednih posameznikov oseb s posledicami, ki smo jih že vajeni. Vsak moč in vsaka ženska v tej državi, ki se spominja usode židov in političnih aretacij v Avstriji, mora biti poln sočutja. Cigavo srce ne občuti simpatij do hrabrega in vrliga naroda, ki je tako iznenada podrejen takšnim postopkom, čigar svoboda je uničena, in čigar neodvisnosti ni več? Kaj je z zagotovili, ki se tičejo nadaljnjih teritorialnih zahtev? Kaj je z zagotovili »Ne želimo Čehov v svojih mejah?« Kako so tu sprejeli načelo samodoločbe narodov, ki ga je Hitler tako odločno poudarjal v razgovorih z menoj v Bechtesgaden, ko je zahteval izločitev sušetsko-nemških krajev iz CSR in njihovo priključitev rajhu? Še cela vrsta vprašanj je, ki se nam morajo neizogibno vsiljevati, kakor se morajo vsiljevati morda tudi drugim, morda tudi Nemčiji. Nemčija je pod sedanjim sistemom privedla svetu celo vrsto neprijetnih presenečenj. Zasedba Porenja, priključitev Avstrije, odepitve Sudetov — vse to so bile stvari, ki so razburile javnost vsega sveta. Toda kolikor koli smo utegnili odklanjati metode v vsakem izmed navedenih primerov, priznati smo morali, da je šlo za isti krvni element, za upravičene zahteve in za predlogo zanemarljivo potrebo po spremembi obstoječega stanja. Toda dogodki tega tedna so spričo tega,

da popolnoma nasprotujejo načelom, ki jih je poudarjala nemška vlada sama, docela drugačne vrste. Ti dogodki morajo nas vse prisiliti, da vprašamo same sebe, ali je zdaj konces dosedanjih dogodkov? Čeprav nimam namena prevzeti v imenu te dežele kakšno obveznost, ki ji ne bi ustrezala, mislim, da ni možna večja zmota, kakor domneva, da se naš narod ne bo uprl, da se ne bo uprl z vsemi silami, če bo izzvan. Mislim, da to mojo izjavo s simpatijami in zaupanjem odobravajo ne samo moji ožji rojaki, ampak da jo odobrava tudi ves britanski imperij, da jo odobrava vsi drugi narodi, ki znajo ceniti mir, ki pa znajo še bolj ceniti svobodo. V prvi vrsti gledamo seveda k svojim tovarišičem, k deželam britanskega imperija in k Franciji, s katero smo tako zelo tesno zvezani. Ne dvomim, da tudi drugi vedo, da nismo neprizadežni tudi ne v južnovzhodni Evropi in da žele slišati naše mnenje in naš svet. Vsi moramo proučiti položaj s smiselnostjo odgovornosti, ki ga terja sedanjí resni čas. Nihčevar ne smemo izločiti iz tega razmišljanja, kadar gre za našo narodno varnost. S tega stališča moramo gledati sleherni področje svojega nacionalnega življenja. Glavno odgovornost pa nosi kakor zmerom vlada. Vem, da bo vsak posameznik želel gledati s svojega lastnega položaja in se vprašati, ali je storil vse, kar je potrebno, da bo služil državi. Ne verjamem, da bo kdorkoli dvomil o moji iskrenosti, če rečem, da je malo stvari, ki jih ne bi žrtvoval miru na ljubo. Toda nekaj je, kar moram iz tega izvesti: to je svoboda, ki smo jo uživali stoletja in ki se ji ne bomo nikoli odpovedali. Okoliščina, da mislim, da moram ravno jaz podati takšno izjavo, lahko danes služi za merilo, ki bo pokazalo, kako zelo je omajano zaupanje, ki se je že začelo pojavljati in ki bi, če bi se ohranilo še letošnje leto, vrnilo Evropo v zdravno in varno življenje.

London, 18. marca. e. Popoldne ob 16.30 se je predsednik vlade Chamberlain vrnil iz Birminghama in so ga na kolodvoru častnikarji kar obstopili ter hoteli od njega izvedeti njegovo stališče o dogodkih. Rekel jim je pa, da je že vse povedal v svojem govoru v Birminghamu.

S kolodvora se je Chamberlain takoj odpeljal v predsedstvo vlade, kjer se je ob 17. začela seja vlade, ki še traja. Na seji so zbrani vsi člani vlade, manjka samo lord Runciman, ki je na potovanju.

Knez namestnik Pavle odprl razstavo francoskega slikarstva v Belgradu

Belgrad, 18. marca. m. V muzeju kneza Pavla je bila danes odprta razstava francoske umetnosti pod naslovom »Sto let francoskega slikarstva od Davida do Cezannea. Otvorili sta prisostvovala knez namestnik Pavle in knežinja Olga, kr. namestnika Stankovič in Perović, člani kr. vlade s predsednikom Cvetkovičem na čelu, senatni predsednik dr. Korošec, skupščinski predsednik Simonovič in francoski poslanik Brugère; ter ostali člani diplomatskega zbora in zastopniki vseh kulturnih ustanov, tako Srbske kraljeve akademije, vseučilišča itd. Vsi dostojanstveniki so bili zbrani v muzeju ob 11 dopoldne.

Ob četrta na 12 sta se pripeljala knez namestnik Pavle in knežinja Olga pred muzej, kjer so ju pozdravili francoski poslanik Brugère, prosvetni ministar Čirič, maršal dvora Čolak-Antić, prvi kraljevi adjutant Hristić, minister dvora Antič, ravnatelj muzeja dr. Kašanin, ravnatelj umetniškega oddelka v francoskem prosvetnem ministru George Husseman ter pomožni kustos Louva Bille. Knez namestnik Pavel in knežinja Olga sta v spremstvu omenjenih dostojanstvenikov odšla v centralno dvorano v prvem nadstropju ter sta bila od vseh prisrčno pozdravljena. Takoj zatem je prosvetni minister Čirič povzel besedo in imel naslednji govor:

Govor ministra Čiriča

Francosko, slikarstvo 19. stoletja se imenuje ta razstava, ki jo bo Vaše kr. Visočanstvo danes odprlo. Ne vem ali bi se moglo najti drugo ime, ki bi nečasovno, ampak umetniško-vsebno obsegalo vse tisto, kar je tu razstavljeno. Zastopane so vse smeri od klasične antike do impresionizma, z vsemi prebodi. Držnil bi se skoraj reči tudi z vsemi kombinacijami. In nobena stvar bolje ne karakterizira veličine teh francoskih umetnikov, kakor okoliščina, da ostanejo njihove umetnine, če jih postavimo drugo poleg druge kljub temu večno lepe.

Minister je nato govoril o zgodovini francoske umetnosti in o trionfu francoskega upodabljajočega genija in nadaljeval:

Dolžnost se mi zdi, zahvaliti se plemenitemu francoskemu narodu, da nam je zaupal to dragoceno bogastvo svojega duha. To dejanje prijateljstva bomo znali ceniti, saj ni dvoma, da bo le še utrdilo tiste duhovne vezi, ki že od davnaj družijo naša dva naroda. Ta muzej je proslavil svojega ustanovitelja, še preden so bila z njegovim visokim imenom združena dejanja državniške močdrosti. Ta muzej kneza Pavla je postal drugi dom največjih ustvarjalcev in njihovih najbolj uspešnih del. Ta muzej, ki je že sam po sebi velike vrednosti, postane takšen za tiste, ki ljubijo umetnost, to svetišče človekovega duha.

Zato čutim moralno dolžnost zahvaliti se Vašemu kr. Vis. v imenu vsega pokolenja. To delo Vašega kr. Vis. bo ostalo ohranjeno tudi drugim rodovom in zgodovini naše kulture. Prosim Vaše kr. Vis., naj ima to v mislih tudi v najtežjih urah svojega današnjega poklica. To bo najboljši bod-

Slavnostno zborovanje slovenskih pravnikov

Ljubljana, 18. marca.

Nocoj ob šestih zvečer je bil v magistratni dvorani slavnostni občni zbor društva »Pravniki« ob priliki 50 letnice tega društva. Dvorana je bila lepo okrašena, med temi tudi s kraljevim kipom in z venci z zlato številko 50. Zborovanja se je udeležilo veliko število pravnikov iz vseh krajev Slovenije ter mnogo odličnih zastopnikov. Med temi so počastili zborovanje: pravosodni minister dr. Ružič s svojim sefom oddelka za Slovenijo dr. Bizjakom, namestnikom višjega drž. tožila, ban dr. Marko Natlačen, divizijski poveljnik general Lukič, predsednik apelac. sodišča dr. Golja s podpredsednikom dr. Mastnakom, višji držav. pravnik dr. Kravina, rektor univerze dr. Kušej, žel. direktor inž. Kavčič, mestni župan dr. Adlešič, predsednik Odvetniške zbornice dr. Zirovnik, predsednik Nolarske zbornice dr. Kuhar, predsednik Akademije znanosti in umetnosti dr. Nahtigal z dr. gosp. Krekom, zastopniki raznih drugih številnih oblasti, ustanov in kulturnih korporacij. Hrvatske pravnike je zastopal dr. Ivo Politeo iz Zagreba, srbske pa dr. Ivkovič iz Belgrada.

Predsednik univ. prof. dr. Metod Dolenc je nato v pozdravnem govoru navajal, da je to že tretjič, kar nudi magistratna dvorana gostoljubje društvu »Pravniki«. Slovenska družina pravnikov je sedaj strnjena in šteje do 900 članov. Predsednik je proslavil zlasti zasluge nekdanjega voditelja slovenskih pravnikov dr. ljubljanske univerze honoris causa Majarona. Nato pa je navajal obsežno delo društva »Pravniki« pol stoletja na teoretičnem, praktičnem, literarnem, znanstvenem, socialnem in narodno budičeljskem polju. Toplo je pozdravil vse odlične zastopnike, ki so jim zborovalci priredili prisrčne manifestacije.

Med živahnimi manifestacijami je spregovoril v slovenščini

Govor ministra dr. Ružiča

Velespoštovana gospoda! Z velikim veseljem sem prejel vabilo predsedništva vašega uglednega društva »Pravniki« in rad sem prišel na današnjo svečano manifestacijo slovenskega pravništva.

Kot minister pravde se posebno radujem, da morem v glavnem mestu lepe Slovenije, v beli Ljubljani, pozdraviti predstavnike onega stanu, ki je nosilec velike ideje pravice — temelja zdravega društvenega in narodnega življenja.

Posebno pozdravljam društvo »Pravniki« kot tako in vse njegovo članstvo, ki je tekom 50 letnega delovanja vedno igralo pomembno vlogo v našem javnem in kulturnem življenju.

rilo, da z istim uspehom dovršite tudi drugo delo, ki vam ga je usoda dodelila. S to željo in z izrazom naše zahvale prosim kr. Vis., da izvolite to razstavo odpreti.

Po govoru prosvetnega ministra je kneza namestnika in ostale pozdravil ravnatelj umetniškega oddelka v francoskem ministru ter povedal tole:

Govor ravnatelja Hussemana

Ministru Čiriču je odgovoril George Husseman, generalni ravnatelj lepih umetnosti francoskega prosvetnega ministristva, s sledečim nagovorom:

Z živim občutjem zahvale občutim kot izredno čast, da smem v navzočnosti francoskega poslanika danes pokazati razstavo francoskega slikarstva v 19. stoletju. To zahvalo že davno dolgujemo Vam, Vaše kr. Visočanstvo. Izkazali ste gostoljubnost našim mojstrom slikarstva v tem čudovitem muzeju, ki ste ga vi ustanovili. Prosvetljena prefinjenost, ki jo Vaše kr. Visočanstvo kaže, ko hoče genije naše umetnosti predstaviti med vašim narodom, je globoko ganila vse Francose. Ko smo na blagonaklonjen predlog Vašega kr. Visočanstva sklenili meseca novembra lanskega leta prirediti to razstavo, smo hoteli podati posebno reprezentativnost slik naše umetnosti. In med vsemi razstavami, ki jih je Francija priredila zunaj svojih meja, morda ni bilo nobene, ki bi ji bili posvetili večjo pozornost in več sreč.

Odvč bi bilo v podrobnostih razkazati Vam to razstavo in orisati velike umetnike, ki jih že tako dobro poznate. Zadosti nam je, če poudarimo, da si je Vaše kr. Visočanstvo izbralo prav 19. stoletje in s tem pokazalo, kako zelo razume ves razvoj naše umetnosti.

Husseman je nato govoril o posameznih umetnikih, katerih dela so razstavljena na tej razstavi, in nadaljeval:

Veselimo se, da more po zaslugi Vašega kr. Visočanstva široka jugoslovanska javnost globoko seznaniti se z najboljšimi deli teh slikarjev. Naj se zahvalimo prosvetnemu ministru za tako pohvalne besede in naj se prav tako zahvalim tudi svojem prijatelju Kašaninu, čigar zvesto sodelovanje mi je bilo tako dragoceno. Pred štirimi dnevi sem bil deležen velike časti, da sem v sru Parizu odprl izvrstno izbiro jugoslovanskih slikarjev, prebivajočih v Franciji. Prepričan sem, da bo pariško občinstvo izkazalo tem odličnim umetnikom kar najtoplejši sprejem. Danes je Jugoslaviji odprto vse francosko slikarstvo 19. stoletja. Vdano prosim Vaše kr. Visočanstvo, naj izvoli razglasiti, da je razstava francoskega slikarstva od Davida do Cezannea odprta.

Nato je Nj. kr. Vis. knez namestnik odprl razstavo

Litvinov povabljen v London

London, 18. marca. b. Sovjetski komisar za zunanje zadeve g. Litvinov je povabljen od angleške vlade, naj pride v London. Poziv je v zvezi s pripravami za veliko konferenco štirih, na kateri bodo sodelovali predstavniki Francije, Anglije, Amerike in Rusije.

V Albaniji mir in red

Rim, 18. marca. b. Agencija Stefani zanika vse vesti inozemskega tiska o nekakih pripravah Italije v Albaniji. Agencija poudarja, da so gotovi inozemski krogi imeli interes nad tem, da dovedejo do nesoglasja med Italijo in Albanijo ter med Italijo in Jugoslavijo. S temi vestmi so hoteli ponovno sprožiti vprašanje jadranskega spora, za obstoj katerega ni nobenega razloga več. Sirjenje takih vesti je zlobno, zlasti ker so prirodne težnje Italije obrnjene v povsem drugo smer.

Ob svoji pidesetletnici se društvo »Pravniki« res lahko s ponosom ozre nazaj na svojo polstoletno delovanje, ko je zvesto idejam svojih ustanoviteljev z ostalimi predstavniki slovenskega naroda vodilo v preteklosti dolgoletno borbo za enakovrstnost slovenskega jezika.

Znano mi je, kako iniciativno je vaše društvo posegalo v vsa vprašanja, ki so bila važna za vaše kulturno življenje. Omenjam samo sodelovanje vaših članov pri ustvarjanju univerze in Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani.

Plodovito je tudi vaše delo na polju pravne literature in lahko ste ponosni zlasti na vaše glasilo »Slovenski pravnik«, ki je najbolj vidni znak vašega delovanja. Vaši člani imajo tudi velik vpliv na naše zakonodavstvo, saj od zedinjenja dalje vneto sodelujejo v zakonodajnih komisijah.

Ob pidesetletnici vašega uspešnega dela vam prisrčno čestitam.

Vaše pomembno in uspešno delo je našlo pri znanju tudi na Najvišjem mestu. Zelo me veseli, da vam morem sporočiti, da so kraljevi namestniki v imenu Njegovega Veličanstva kralja Petra II. z ukazom na današnji dan odlikovali vaše društvo »Pravniki« za zasluge, ki si jih je steklo tekom 50 letnega delovanja z redom Sv. Save II. razreda.

K temu visokemu odlikovanju vam prisrčno čestitam in se z vami veselim velike pozornosti, ki jo uživa vaše društvo na Najvišjem mestu.

Zelim, da društvo »Pravniki« ohrani svetle tradicije svoje preteklosti in da nadaljuje svoje uspešno delovanje v korist in dobro našega kralja, naroda in države.

Govor dr. Ružiča je bil sprejet z navdušenim odobravanjem. Nato so na poziv predsednika vsi zborovalci vzklili Nj. Vel. kralju in kralji. domu.

Zelo lep in obsežen slavnostni govor je imel o 50 letnem delu društva »Pravniki« in o njegovih zaslugah ljubljanski podžupan dr. Vladimir Ravnihar, ki je zlasti poudarjal nacionalno in socialno delo društva »Pravniki« na vseh področjih v prid slovenskega naroda.

Šest častnih članov

Po slavnostnem govoru, ki je bil zelo toplo sprejet, je predsednik nato predlagal, naj društvo izvoli za častne člane šest članov, ki so bili člani od ustanovitve dalje. To so namreč gg. dvorni svetnik Mihael Gabrijelečič, Matej Pretinar, dr. Ant. Rogina, dr. Jakob Toplak, dr. Alojzij Homan in dr. Ivan Rudolf. Sedmi se živi ustanovnik društva dr. Juro Koračević, je bil za častnega člana izbran že ob 40 letnici. Ob burni aklamaciji je bila ta izvolitev izvršena, minister dr. Ružič in vsi odličniki pa so toplo čestitali najstarejšim in sedaj častnim članom »Pravnikov«.

Ginljiv govor je imel nato dvor. svet. Gabrijelečič, ki se je zahvalil v imenu vseh najstarejših članov za odlikovanje ter v kratkem obujal marsikatero zanimive spomine na delo slovenskih pravnikov v prejšnjih časih, obenem pa je izrekel veliko priznanje sedanjemu slovenskemu pravniškemu rodu za njegovo delo. Prisrčno odobravanje je nagradilo izvajanja enega najstarejših slovenskih pravnikov.

Blagajnik dr. Urbane je nato sporočil, da so je ustanovila zadruga »Pravniški dom«, ki ima namen, da zgradi v Ljubljani osrednji dom slovenskih pravnikov ter je pozval vse člane k pristopu v to zadrugo in k sodelovanju.

Z navdušenjem sta bili sprejeti pozdravni brzojavki kralju Petru in knezu namestniku Pavlu. Prebitani pa so bili nato številni pozdravi raznih osebosti in društev »Pravniki« k njegovi 50 letnici, na kar je bilo slavnostno zborovanje zaključeno.

Zvečer ob 8 je bil v Zvezdi slavnostni banket, ki se ga je udeležilo mnogo častnih gostov.

Sprejem ministra dr. Ružiča v Ljubljani

Ljubljana, 18. marca.

Danes ob 16.45 je z brzim vlakom dospel v Ljubljano minister za pravosodje dr. Viktor Ružič v spremstvu načelnika dr. Ivana Bizjaka. Na kolodvoru so ga pozdravili ban dr. Marko Natlačen, predsednik društva »Pravniki« dr. Metod Dolenc, predsednik apelacije dr. Golja, podpredsednik dr. Mastnak, višji držav. pravnik dr. Kravina, držav. pravnik dr. Vilko Lavrenčak in mnogo drugih odličnih osebosti. V spremstvu g. bana se je minister dr. Ružič podal v bansko palačo, od tam pa pozneje na zborovanje društva »Pravniki«.

Belgrajske novice

Belgrad, 18. marca. AA. S kraljevim ukazom je upokojen Alojzij Pavšek, višji kontrolor v šesti skupini na ljubljanskem ravnateljstvu državnih železnic.

Belgrad, 18. marca. m. Prestavljen je za veterinarskega inspektorja za viračarski okraj dr. Josip Čes; veterinarski inspektor banske uprave drinske banovine.

Belgrad, 18. marca. AA. Minister za telesno vzgojo Cevojič je daroval prehodno pokal za zmagovito moštvo državnega prvenstva v countryju na 10 km 2. aprila v Zagrebu.

Belgrad, 18. marca. AA. Pravosodni minister dr. Ružič je večeraj dopoldne sprejel v svojem kabinetu papeškega nuncija msgr. Feliceja in se dal časa z njim razgovarjal.

Belgrad, 18. marca. AA. Pravosodni minister dr. Ružič se je sredi odšel v Ljubljano na proslavo 50 letnice društva »Pravniki«.

† Alojzij Gabrovšek

Danes je v bolnišnici umrl Alojzij Gabrovšek, k. železničar v poklju. Pogreb bo v ponedeljek popoldne iz hiše žalosti v Dravljah 64 na pokopališče v Dravljah. Naj v miru počiva. Prostim naše sožalje!

Prosvetni dom na Prevaljah — obmejna potreba!

Bodoča uredba Svete dežele

London, 18. marca. Ker palestinska konferenca ni imela uspeha, je angleška vlada sedaj predložila svoj lastni načrt, kako naj se uredi vprašanje odnosov med arabsko večino in židovsko manjšino. Načrt stoni na sledečih načelih:

1. Anglija pristane načeloma na to, da postane Palestina neodvisna arabska država, toda pod pogojem, da se po preteku gotove, zaenkrat še nedoločene dobe pokaže, ali bo sta arabsko in judovsko prebivalstvo mogla živeti skupaj v miru.

2. Nadaljnje vseljevanje židov se dovoli za dobo petih let v padajočem razmerju, tako da skupno število vseljencev do konca petega leta ne sme znašati več kot 75.000. Skupno stalno število židov v Palestini naj bi bilo maksimalno ena tretjina vsega palestinskega prebivalstva.

3. Nakup zemlje od strani židov se v nekaterih pokrajinah popolnoma prepove, v drugih omeji, v tretjih pa brezpogojno dovoli. Dokler Palestina ne postane neodvisna, upravlja deželo poseben svet, v katerem bi bili poleg Angležev štirje Arabci in dva Žida.

4. Vrhovno nadzorstvo ima angleški visoki komisar s pravico neodobritve vsakega sklepa sveta, ki bi se mu zdel nasproten skupnim koristim dežele.

Ni veliko upanja, da bi bodisi Arabci, bodisi judovski delegati angleški predlog sprejeli. Arabci izjavljajo, da ga ne morejo sprejeti zato, ker ne določa roka, kdaj mora postati Palestina neodvisna, dočim se židom zdi številka, koliko židov se sme v Palestino še naseljevati, veliko prenizka. Angleška vlada je sklenila, da bo svoj načrt uveljavila na lastno roko, če se sporazum ne doseže.

Od nedelje — do nedelje

Zunanji pregled

Pretekli teden je bil eden najbolj usodnih zgodovinskih dogodkov v povojni zgodovini. V teku 6 dni je izginila češkoslovaška samostojna država. Potek dogodkov je bil sledeči:

V petek, dne 10. marca je predsednik češkoslovaške republike dr. Hacha odstavil slovaško vladu, ker ni hotela zatreti gibanja za odcepitev Slovaške od skupne države.

V soboto, dne 11. marca velik politični pošet v Berlinu. Hitler pokliče maršala Göringa iz Italije, kjer je bil na oddihu, domov. Na mnogih krajih Češke in Moravske ter Slovaške nastajajo neredi med Nemci in domačini.

V nedeljo, dne 12. marca prevzame predsedstvo slovaške vlade Karel Sidor. Češke čete zapuščajo Slovaško.

V ponedeljek, dne 13. maja neredi v Bratislavi. Nemške čete se zbirajo okrog in okrog Češke in Moravske. Odstavljeni predsednik slovaške vlade dr. Tiso je poklican v Berlin k Hitlerju. Nemška vlada pošlje v Prago zahtevo, da mora dobiti Slovaška pravico do samoodločbe in da mora ministri general Sirovy in Fišer odstopiti. Predsednik republike dr. Hacha podpiše ukaz za sklicanje slovaškega parlamenta, kakor mu je telefoniral dr. Tiso iz Berlina.

V torek, dne 14. marca okliče slovaški parlament neodvisnost Slovaške in ustanovitve samostojne države. Popoldne okliče tudi mala Karpatska Ukrajina neodvisnost dežele, med tem, ko se madžarske čete že zbirajo na meji. Zvečer pride češkoslovaški predsednik s svojim zunanjim ministrom Chvalkovskim v Berlin k Hitlerju, da ustmeno izve za usodo države. Ob 10 zvečer je pri Hitlerju. Nato trajajo razgovori z nemškimi državnikoma Ribbentropom in Göringom do tri četrti na štiri jutraj. Ob 3.55 podpišejo pri Hitlerju pogodbo, s katero češka in moravska dežela prehajata v nemško državo, a jima Hitler obljubi narodno samoupravo. Nemške čete so med tem že zasedle Moravsko Ostravo.

V sredo, dne 15. marca ob 6 zjutraj vkorakajo na vsej češko-nemški meji nemške čete na ozemlje Češke in Moravske. Ob 10 dopoldne so že v Pragi. Zvečer je vsa dežela zasedena. Nemških čet je 250.000 mož, letal je sodelovalo 800. Neredov ni bilo nikjer. Zvečer ob 10 je že Hitler sam na Hradčanih, kjer pregleda vojsko. V Karpatsko Ukrajino so madžarske čete tudi že vkorakale.

V četrtek, dne 16. marca dopoldne je na Hradčanih v Pragi Hitler podpisal zakon o »protektoratu Češke in Moravske«, to je o ozemlju, ki pride pod Nemčijo, v katerem pa prebivalci češke narodnosti uživajo samoupravne pravice v nekaterih pogledih. Za državnega komisarja Češke in Moravske je imenovan voditelj sudetskih Nemcev Henlein. Za »voditelja Čehov v Nemčiji« je bil imenovan general Gajda. Pod njima je predsednik protektorata dr. Hacha. Proti večeru je tudi Slovaška prišla pod zaščito Hitlerja. Nemške čete bodo odeslej stale na slovaških mejah in za Slovaško bodo veljale nemške carine.

V petek, dne 17. marca je vsa Češka in Moravska zasedena in Nemčija je prevzela vsa bivša češkoslovaška diplomatska zastopstva v tujini. Istega dne sta Poljska in Madžarska izmenjali brzojavne čestitke, da imata odeslej na hrbtu ukrajinskega naroda skupne državne meje.

V soboto, dne 18. marca je bil dr. Tiso poklican k Hitlerju na Dunaj in mu je tamkaj izročil povabilo slovaške vlade, naj obišče Bratislavo. Hitler je povabilo sprejel.

Nemčija, ki je do marca 1938 štela 63 milijonov 300.000 prebivalcev na ozemlju, ki je merilo 470.714 kv. km, je z Avstrijo pridobila 83.386 kv. km ter 6.700.000 prebivalcev, s sudetskimi ozemljem 28.680 kv. km in 3.800.000 prebivalcev, s Češko 49.362 kv. km in 6.900.000 prebivalcev, s Slovaško pa še 38.459 kv. km in 2.600.000 prebivalcev, tako da meri sedaj 671.083 kv. km ter okroglo 88 milijonov 300.000 prebivalcev. Od 13. marca 1938 do 15. marca 1939 je torej Nemčija narasla za 200.369 kv. km in 25 milijonov prebivalcev.

Odmev teh dogodkov po Evropi in po svetu je bil mnogovrsten. V Angliji in v Franciji je odločno okrepil voljo do pospešenega oboroževanja, v Italiji je rodil zdržno veselje. Francoski listi navajajo, da so bili pravi vzroki dogodkov vojaškega značaja z ozirom na debato, ki se bo pričela sedaj med Italijo in Francijo in je hotela Nemčija na vzhodu imeti varne meje, kajti še nedavno je poljski zunanji minister Beck izjavil, da bi morala Poljska priti na pomoč Franciji, ako bi bila neizvzvano napadena. Po novem zemljevidu

je sedaj Poljska zares na treh straneh obdana od nemških meja.

Na drugih zunanje-političnih področjih ni bilo pomembnih dogodkov, izjemši obiska bolgarskega predsednika Klosevanova v Ankari, kjer je bil od turške vlade prično sprejet. Ta obisk je zelo ugodno znamenje utrditve miru na Balkanu.

Domači pregled

Medtem ko je pretekli teden bila vsa pozornost naše javnosti obrnjena na zunanje dogodke, pri nas doma ni bilo posebnih zanimivosti. Glavni domači dogodek tega tedna je bil ta, da je bil preračun pretekli terek v skupščini sprejet z 297 glasovi. Sedaj ga obravnava finančni odbor senata. Tista zadnja preračunska seja poslanske zbornice

Novi zemljevid srednje Evrope: Češka in Slovaška pod zaščito Nemčije.

je bila zanimiva v glavnem zaradi tega, ker se je oglasilo nekaj srbskih poslancev, ki še sedaj v teh resnih časih hočejo kaliti sporazumno razpoloženje.

Ze preteklo nedeljo smo poročali o govoru poslanca Zugića iz Crne gore, ki je napadal Slovence in slovenske poslance, češ da hočejo vse pograbititi zgolj za Slovenijo, kar je takrat napravilo velik hrup med slovenskimi poslanci. In ta Zugić je na torkovi seji svoj govor prekalal ter slovenskim poslancem dal zadoščenje. Toda oglasila sta se dva druga.

Poslanec Momčilo Janković je govoril o hrvatskem vprašanju ter trdil, če se Hrvatim in Slovincem prizna lastna narodna samobitnost, tedaj iz tega nastane srbsko vprašanje. Kakih 10 poslancev je temu govoru ploskalo, dasi je bil njegov govor naperjen zoper sporazum in zoper govor predsednika vlade Cvetkovića. Drugi poslanci pa niso soglašali z njim.

Huši je bil govor poslanca Radulovića, ki je govoril za Sokole in za Gangla ter zoper Zvezo slovenskih fantovskih odsekov, češ da katoliške organizacije ne spadajo v srednje šole. Slovenski poslanci so glasno ugovarjali, nakar je moral predsednik sejo prekiniti. Po tem govoru je nato vstal prosvetni minister Čirić, ki je v obrambo slovenske fantovske in dekliške organizacije imel krasen govor. Dejal je med drugim: »Ako vržemo verske organizacije iz srednje šole, šola zaradi tega ne bo nič bolj nacionalna, pač pa bo prepad med brati vedno večji, medtem ko je glavna naloga te vlade, da te prepade premosti v korist države. Vsi slovenski poslanci so za te organizacije. Ali bi ravnal po svoji vesti, ko bi se uprl njihovi želji? Ali pa bi jim morda celo vsiljeval nekaj, česar oni nečejo? Naša država je zaradi tega prišla v težek položaj, ker kot bratje nismo imeli srca za tisto, kar je bilo sveto Slovincem ali Hrvatim, če morda nam ni bilo sveto!« Ta ministrov govor je bil tako pomemben, da ga navajajo celo hrvatski listi v dokaz, kako so se razmere pri nas sedaj na bolje obrnile.

Za ministrom Čirićem je spregovoril za Zvezo fantovskih odsekov še minister dr. Krek, ki je nad vse toplo pohvalil njeno delovanje.

525 letnice ustoličenja zadnjega koroškega vojvode po slovenskem obredu in v slovenskem jeziku je slovenski narod tiho obhajal 18. marca. Knežji kamen in vojvodski prestol slovenskih knezov sta še ohranjena. Eden je v celovškem muzeju, drugi pa na Gosposvetskem polju.

V petek zvečer je v Ljubljani predaval angleški admiral Usborne o oboroževanju Anglije. Predavanje je bilo sila zanimivo.

Sicer pa je pretekli teden minil brez posebnih domačih novic. Stojte! Novic je bilo ko pečka! Za vsakim vogalom je kdo iztuhtal kako novo, ki pa so si bile vse podobne v tem, da je bila druga bolj nora od prve. Čez nedeljo bodo te race zletele tudi na deželo, zato je prav, če povemo, kako so nore race lovili nekateri lahko-miselni Ljubljanci. Slišimo pa, da tudi spoštovani Mariborčani niso bili kaj prida bolj pametni. Vsem tem in podobnim lahkovernim ljudem svetujte, naj si devljejo na glave ledeno mrzle ob-

Pranje je cenejše!

ker so se znižale cene za Persil in Henko. To je za naše gospodinje res prijetno presenečenje. Sedaj lahko prednosti Persila in Henka še bolje izkoristite. Ako perete s Persilom in Henkom boste najboljše obvarovali Vaše perilo, ki bo obenem snežnobelo in svežedehteče. Uporabljajte Persil in Henko vedno po navodilih y predpisani količini brez vsakih drugih primesi.

1. Perilo namočite tež noč
2. Omečajte vodo z dodatkom Henko
3. Perilo kuhajte 1/4 ure
4. Temeljito izperite

Persil in Henko

brez teh dveh ni pranja!

Zdravice v Ankari

Turško-bolgarsko prijateljstvo je trdno

Ankara, 18. marca. AA. Predsednik turške vlade Refik Saidam je snoči priredil v Ankara-Palaceu banket na čast svojemu bolgarskemu tovarišu Klosevanovu. Na banketu je predsednik turške vlade izrekel zdravico, v kateri je med drugim dejal: Naša dva naroda sta zmerom spoštovala drug drugega. Dogodki zadnjih let so lojalno stališče, ki sta ga obe vladi zmerom zavzemali druga proti drugi, so to medsebojno spoštovanje spremenili v trdno prijateljstvo. Podaljšanje pogodbe o večnem prijateljstvu med obema državama je znamenje priščnosti, ki vlada v našem medsebojnem razmerju. V tej zvezi naj omenim tudi nedavno solunsko pogodbo, ki so z njo balkanski narodi priznali svoji sestrski Bolgariji vse pravice in popolno enakopravnost. Vaš obisk, g. predsednik, je za nas veselje in zadovoljstvo. Ta obisk je tem večjega pomena, ko ga doživljamo v času, ko je mednarodni položaj izredno koeljen. Ta položaj zahteva od nas, da smo zelo odporni. V vaši navzočnosti na nocojšnji večer in v navzočnosti vašega spremstva vidim simbol prijateljstva in bratstva med obema narodoma.

Predsednik bolgarske vlade Klosevanov je na zdravico odgovoril v daljšem govoru, v katerem je med drugim poudaril: Bolgarski narod spremlja z občudovanjem in prijateljskim čustvom politični, gospodarski in kulturni polet vaše države.

kladke, če ne morejo drugače priti k pameti. V teh časih je treba ohraniti mirno kri, zdravo pamet in zaupanje v svoje vodstvo. Pa tudi več zaupanja v svojo državo je treba imeti. Najbolj pa je treba zaupati v Boga. Kdor je tako oborožen z zdravim pametjo, s hladno krvjo ter z močnim zaupanjem, tak ne bo trafil sebe in drugih z izmišljenimi prismođarjaji. Sicer bi bilo pa morda kar prav, ko bi oblast te divje lovce takih divjih rac malo pobarala, odkod imajo svoje informacije. Pa bi se kmalu videlo, da prihaja vsa ta laž iz kuhinje, ki slovenskemu narodu ne želi dobro in ga s takimi govoricami hoče le begati ter povzročati razpoloženje, v kakršnem sovražnik lahko žanje. Torej, ne verujte te dni nobeni besedi, ampak bodite mirni in resni! Ne izzivajte in ne dajte se izzivati!

ve. Vzajemno spoštovanje, ki sta ga oba sosedna naroda že od nekdaj gojila drug proti drugemu, je olajševalo razvoj lojalno sosesčine in zvestega prijateljstva, ki je našlo svoj izraz v paktnu večnega prijateljstva. Zvesta temu paktnu je Turčija mnogo pripomogla k sklenitvi nedavnega solunskega dogovora, s katerim so balkanski narodi priznali Bolgariji enakopravnost na polju oboroževanja v zvezi z vojaškimi klavzulami nuillyjske pogodbe. Bolgarski narod je preстал hude preizkušnje in zna ceniti vsa prizadevanja za ohranitev miru. Zato se tudi on prizadeva, da se utrdi mir na Balkanu, posebno v tem trenutku mednarodne napetosti, ki zahteva, kakor je Vaša ekscelence izjavila, intimitet in medsebojno zaupanje med balkanskimi narodi.

Kaj bo s Klajpedo

Klajpeda, 18. marca. AA. Havas: Mesto je okrašeno z litovskimi zastavami. Tu pa tam se pa vidi tudi kakšna zastava s kljukastim križem. Zadnje dni Zidje v čimdalje večjem številu odhajajo. Seja deželnega zbora, sklicana na dan 25. marca ob 10 dopoldne, bo najbrž zelo kratka.

Franco bo vrgel proti Madridu pol milijona mož

Burgos, 18. marca. AA. Posebni Havasov dopisnik poroča, da pripravlja Franco na Madrid hušo ofenzivo kakor v Kataloniji. Na bojišče bo vrgel pol milijona dobro oboroženih mož.

Drobne novice

Washington, 18. marca. AA. DNB: Ameriško finančno ministrstvo je izdalo odredbo, da se od slej pobirajo na češko blago iste carinske dajatve kakor na nemško blago.

Burgos, 18. marca. AA. DNB: Španski listi poročajo, da sta Španija in Portugalska podpisali v Lizboni pogodbo o prijateljstvu in nenapadanju.

Nemška motorizirana vojska na Hradčanih v Pragi

Gospodarstvo

Kompromisne kandidatne liste za volitve v Pokojninski zavod

Kakor smo že poročali v našem listu, so delodajalci in nameščenci sestavili kompromisne kandidatne liste. Danes objavljamo ti kompromisni listi.

I. SZdruženi delodajalci.

1. Stermež Rudolf, veletrgovca, Celje. (Dobrovišek Franc, veletrgovca, Celje). — 2. Pinter Ferdo, veletrgovca, Maribor. (Oset Miloš, veletrgovca, Maribor). — 3. Avenšek Ivan, poslovođa, t. Zabet in Co, Britof pri Kranju. (Cebin Dominik, trgovca, Ljubljana). — 4. Praprotnik Avgust, industrialec, Ljubljana. (Inš. Stare Vlado, industrialec, Ljubljana). — 5. Dr. Lesko, var Josip, odvetnik, Maribor. (Dr. Miller Ferdo, odvetnik, Maribor). — 6. Sire Franjo, industrialec, Kranj. (Belič Franc, družabnik „Jugometra“ top. družba, Maribor). — 7. Božič Mirko, ravnatelj Hran. drav. ban., Ljubljana. (Cesen Karel, dirigent Zadr. gost. banke, Kranj). — 8. Dr. Lipold Franjo, odvetnik, Maribor. (Mr. ph. Posavec Andrej, lekarnar, Celje). — 9. Goligrane Konrad, mestni stavbenik, Celje. (Dr. Kotnik Franc, ravnatelj Mohorjeve tiskarne, Celje). — 10. Krejčič Ant., upravni svetnik, tvor. za dušik, Ruše. (Inš. Pahernik Franjo, industrialec, Vuhred). — 11. Čuč Karel, ravnatelj in industrialec, Ljubljana. (Bjalk Franc, poslovođa t. Radio d. z. o. z., Ljubljana). — 12. Inš. Bonča Stane, obratovodja in prokurist, Količev pri Domžalah. (Dr. Lunaček Aleksander, prokurist Stavbne dr. d. d., Ljubljana). — 13. Biskupski Witold, rudniški ravnatelj TPD, Trbovlje. (Buračnik Bogumil, lastnik rudnika in želez., Store). — 14. Dr. Žužek Bogdan, odvetnik, Ljubljana. (Dr. Kranjc Jos., odvetnik, Ljubljana). — 15. Dr. Jereb Peter, notar, Radeče. (Dr. Bartol Ant.,

I. del. kons. dr. Ljubljana. (Slana Franc, poslovođa, Jugoslov. knjigarna, Ljublj.). — 25. Inš. Uršič Franc, inženir kemije, The Central European Mines, Mežica. (Govejšek Anton, tehn. uradnik, The Central European Mines, Mežica). — 26. Grešak Ciril, pos. uradnik, Sp. štaj. Ljud. pos., Maribor. (Urbanija Ant., revizor, Zadr. zveza, podr. Maribor). — 27. Simoni Josip, obratovodja, Veleposelstven. dr. Attenosa, Slov. Bistrica. (Kae Adolf, priv. uradnik, Lesna ind. Kovac K., stari trg pri Ruški). — 28. Rosman Ludvik, poslovođa, Kmetijska zadr., Radovljica. (Babnik Ant., knjigovodja, Central. vinarna d. d., Ljublj.). — 29. Beder Stanko, uradnik, Nabavlj. zadr. usl. drž. žel., Ljublj. (Sibenik Valent., trg. pomočnik, Nabavlj. zadr. usl. drž. žel., Ljublj.). — 30. Bajec Ivan, dnevnikař, OJZD, Ljubljana. (Jelenc Marjan, uradnik, OJZD, Ljublj.). — 31. Mr. ph. Hočevar Anton, lekarn. sodr. uradnik, lekarna Bahovec, Ljublj. (Beber Josip, knjigovodja, Ake. dr. za kem. ind., Lj.). — 32. Čošnovar Janko, uradnik, Jugoslov. knjigarna, Ljublj. (Grim Ivan, uradnik I. del. kons. dr., Ljublj.). — 33. Zupane Ivan, rudn. računovodja, Sentjanski premogovnik, Krmelj. (Inš. Justo, prokurist, Gregor in Co., Ljublj.). — 34. Simovc Maks, zav. uradnik, Vzgl. zav., podr. Celje. (Pust Ciril, trgov. poslovođa, Kmet. zadr., Dol pri Hrastniku). — 35. Markelj Janez, gradb. delovodja, Zakotnik Ivan, Šiška pri Ljublj. (Marčan Jozef, ekonom. TBPD, Ljubljana). — 36. Zibert Viktor, uradnik, Vzgl. zav., Ljubljana. (Vidlič Ciril, ravnatelj, Hranilnica kmetijskih občin, Ljublj.). — 37. Kolman Rado, ind. uradnik, Titan d. d., Kamenik. (Velenič Ivan, delovodja, KID, Jesenice). — 38. Matela Leopold, uradnik, Mestna podjetja, Maribor. (Sud Ant., uradnik, Tiskarna sv. Cirila, Maribor). — 39. Palme Ferdinand, uradnik, Zadr. papir., Vevče. (Keržin Franc, uradnik, Zadr. papir., Vevče). — 40. Rozman Janko, uradnik, Zadruga Rušo, Trzin. (Kunstek Stefan, knjigovodja, Stora d. d., St. Vid n. Ljublj.).

Nekateri nezadovoljenci pobirajo podpise za tako zvano koncentracijsko in neodvisno gospodarsko listo. Iz gorenjih list je razvidno, da so vsi gospodarski krogi in vse velike namešteneke organizacije zastopane na gorenjih listah. Zato bo vsak uvidel interes Pokojninskega zavarovanja odločil kandidaturu in podpis na listah nezadovoljencev.

Privilegirana agrarna banka

Iz računskega zaključka Priv. agrarne banke posnemamo, da so lani hranilne vloge pri njej narasle od 30.6 na 48.15 milij. din. skladi kmetijskega ministva pa od 17.0 na 21.2 milij. din. Med aktivni se je zmanjšala likvidnost, kajti gotovina in naložbe so se zmanjšale od 40.9 milij. din. narasli so pa zato vrednostni papirji od 0 na 11.06 milij. din. Nadalje so se povečala skupna posojila banke od 742.5 na 789.25 milij. din. Zmanjšala so se hipotekarna posojila in posojila vodnih zadrug, povečala pa posojila zadrug in njih zvez.

Pri brutodonosu v znesku 33.055 (31.7) milij. din so se stroški povečali od 10.8 na 11.9 milij. din, zmanjšali pa odpiši. Čisti dobiček znaša brez prenosa 18.07 (17.9) milij. din in je pričakovati, da bo banka delila isto dividendo kot za 1937: t. j. 3%.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke za 15. marec kaže naslednjo sliko (vse v milijonih dinarjev, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 8. marec 1939):

Aktiva: zlato v blaginjah 1.903.77 (+0.8), zlato vnozemstvu 10.8, skupna podlaga 1.914.56 (+0.8), devize izven podlage 44.4 (-1.65), kovatni denar 343.3 (+6.06), posojila: mnična 1.610.2

Nikar se ne bojte ...

Kožo Vam varujem jaz! Zato se Vam ni treba bati tudi najslabšega vremena, če ste si poprej namazali kožo z NIVEO. Zakaj samo NIVEA vsebuje Evcerit edino okrepčevalno sredstvo za kožo.

Povečanje vlog pri slovenskih hranilnicah

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so znašale pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah dne 31. jan. 1939 vloge na knjižice d. 662.757.801, v tekočem računu 476.296.690, skupne vloge pa d. 1.139.054.491. V primeri s stanjem od 31. decembra 1938 se opaža sicer pri vlogah na knjižice porast 26.5 milij. din. pri tek. rač. 25.2 milij., skupaj 51.7 milij. din. Če odbijemo od tega obresti za 1. 1938, ki so se v januarju večinoma že pripisale vlagateljem in ki so znašale 31.2 milij. din, ostane pravi porast vlog v znesku 20.5 milij. din.

Vloge na knjižice so narasle pri 9. v tek. rač. pri 7. skupne vloge pri 12 hranilnicah, številni vlagatelji na knjižice pa je naraslo pri 8 hranilnicah tako, da znaša skupno število vlagateljev 125.826, v tek.

rač. se je število vložnikov znižalo pri 8 hranilnicah, in znaša 6.553. Skupno število vseh vlagateljev pri 29 hranilnicah je doslej skupno 132.379.

Te številke dokazujejo, kako lepo se razvijajo in naraščajo vloge po novem letu in kako trajno narašča zaupanje vlagateljev v hranilnice in denarne zavode.

Berze

Dne 18. marca.

Devizni trg

Politični dogodki preteklega tedna na našem deviznem trgu niso pokazali posebnega vpliva, kar ima pač svoj razlog v tem, da je naš devizni trg zelo vezan ter da trpi na velikem pomanjkanju deviz.

Tečaj funt sterlinga je ostal na dosedanj višini, ki znaša 238 azio pa 8.4%, skupaj torej 258 dinarjev.

Tudi tečaj klirinške marke je ostal neizpremenjen in je notiral 13.70—13.90.

Poslabšal pa se je tečaj grških bonov, ki so konec tedna notirali v Zagrebu 30.40 do 31.10, v Belgradu pa 30.15 do 30.85, dočim je prejšnji teden bila notacija še 30.25 za blago.

Promet na ljubljanski borzi je v preteklem tednu znašal 8.873 milij. din v primeri s 10.3, 6.221, 14.277 in 9.119 milij. din v prejšnjih tednih. Na zagrebški borzi je devizni promet v preteklem tednu znašal 19.6 milij. napram 17.8 v prejšnjem tednu, na belgrajski borzi pa je znašal 28.5 milijonov napram 21.9 milijonov.

V svobodnih devizah še vedno povpraševanje daleč prekaša ponudbo. Dočim pa je nekatere dneve na zagrebški borzi bilo povpraševanje kritično nad 50% in je deloma intervenirala v močnejši meri tudi Narodna banka, je bilo v Ljubljani dnevno kritično okrog 20% povpraševanja, in dan celo samo 10%, danes pa ničesar. Kot smo že prejšnji teden omenjali, izgleda, da Narodna banka pri dodeljevanju deviz nima iste mere za vse borze.

Stanje naših kliringov

Dne 15. marca je bilo stanje naših kliringov naslednje (v oklepajih stanje dne 8. marca 1939):

Aktivni kliringi: Nemčija 20.308.000 (21.405.000) mark, Turčija 17.224.000 (17.284.000) din, Bolgarija 1.733.000 (1.786.000) din, Španija 2.935.000 pezeta.

Pasivni kliringi: Češkoslovaška 74.249.000 kron (76.331.000 kron), Italija 21.387.000 (18.001.000) din, Švica 2.274.000 (2.317.000) švica. frankov, Belgija 2.129.000 (2.246.000) belg. Romunija 5.811.000 din (4.725.000 din), Madžarska 3.770.000 (3.622.000) din, Bolgarija (turizem) 502.000 (490.000) din in Poljska 340.000.

Iz tega pregleda je razvidno, da se je naš saldo v prometu z Nemčijo zmanjšal za skoraj 1.1 milij. mark.

Nadalje se je povečal naš klirinški dolg v Italiji, zmanjšal pa v Češkoslovaški. Namesto aktivnosti v kliringu s Poljsko, ki je znašala še dne 8. marca 1939 2.079.000 din, smo sedaj pasivni za 340.000 din.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Vrtačnika Jožefa, trgovca z mešanim blagom v Dobovi pri Brežicah, narok za sklepanje poravnave 19. aprila, terjatve je priglasiti do 15. aprila.

KINO MATICA tel. 21-24

Predstave ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri

Gusarske noči

Nadroz pri Boštjanu. Razpisana je licitacija za gradnjo nadrova nad železniško progo St. Janž—Sevnica pri prelazu bl. banov. ceste I. reda št. 17 (Radeče—Radna—Kriško) pri Boštjanu. Licitacija bo 7. aprila. Preračunska vsota 296.333.19 din.

Odprava konkurza: Prva južnoštajerska vinarska zadruga, r. z. z. o. z. v Celju (vsa masa razdeljena).

Nagradna uganka o „Družinski pratiki“ 1939

e zaposlila zelo časten krog bravcev ter je došlo v določenem roku 2907 pravih rešitev. (krog z be-ediom »Družinski pratika« 1939)

Zreb je določil nagrade tako-le:

1. Ivana Urbas, Cerknica 85;
2. Ana Novak, Belwood R. R. 5, Ont., Canada, Amerika;
3. Angela Mraz, Šivilja, Mala breza 1, p. Sv. Jurij ob južni žel.
4. Karel Sotlar Fosse 16, rue 15, № 5 bis Lievin, Pas de Calais, Francija;
5. Anton Jagodic Velešovo 22, p. Cerkle p. Kranju;
6. Janez Stevanec Mežana 15, p. Stična;
7. Pavle Opercan, posestnik, Libeška gora 42, p. Libelice.

Izredno nagrado pa je zreb prisodil reševalcu Branislavu Salomonu žandar. č. Berane, Zetska b

Združenje trgovcev v Ljubljani vabi na 58. redno letno skupščino v Ljubljani, ki bo v ponedeljek, dne 3. aprila 1939, ob 19 uri v prostorih Trgovskega doma, Gregorčičeva ulica 27. — Dnevni red je naslednji: 1) poročilo predsednika in tajnika; 2) računski zaključek za leto 1938; 3) poročilo nadzornega odbora; 4) preračun za leto 1939; 5) predlog za spremembo pravil; 6) poročilo predsednika za zgradbo zavetlišča; 7) samostojni predlogi; 8) slučajnosti. — Če ob 19 ne bo navzočih zadostno število članov, se bo sklepalo o predmetih dnevnega reda eno uro kasneje, to je ob 20 ob vsakem številu navzočih. Samostojni predlogi se morajo vložiti pri upravi Združenja najkasneje tri dni pred skupščino. Sklepi račun za leto 1938 in preračun za leto 1939 sta med uradniki urami vsakemu članu do 3. aprila t. l. v pisarni Združenja na vpogled. — Uprava.

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani sklicuje za 29. marca ob 10 dopoldne v društveni sejni dvorani v Ljubljanski kreditni banki svoj 13. redni občni zbor. Poleg poročil je na dnevnem redu tudi volitev društvenega odbora in nadzorstva.

Španska ljubavna romanca v naravnih barvah. Zabavna vsebina. — Španski plesi in glasha. Film nudi dve uri prijetne zabave.

V klirinških markah je bila kupčija še precej živahna, toda le v promptnem blagu, dočim je prišlo v terminskih markah le do manjših zaključkov.

V naši službeni tečajnici je nastala sprememba v toliko, da je 16. t. m. prenehala notirati Praga.

Tečajni blagovnih deviz, izračunani na bazi londonskih tečajev in tečaja 255.94 do 260.06 (258) za funt sterling so bili danes:

Newyork	54.60—55.54
Paris	144.73—147.06
Amsterdam	29.02—29.49
Bruselj	9.20—9.34
Curih	12.38—12.58

Napram prejšnjemu tednu so tečaji Newyorka, Pariza, Amsterdama in Bruslja nekoliko višji, popustil pa je tečaj Curiha.

Za valute in šalterske devize so plačevali konec tedna denarni zavodi približno naslednje cene:

	Valute	Šalter. dev.
Amerikanski dolar	54.89	54.47
Funt sterling	254.76	255.04
Francoski frank	144.01	144.22
Švicarski frank	12.32	12.34
Holandski goldinar	28.87	28.92
Belga	9.15	9.16

Denar

Curih: Beigrad 10, Pariz 11.6975, London 20.685, Newyork 44.875, Bruselj 74.3225, Milan 23.24, Amsterdam 234.50, Berlin 177.25, Stockholm 106.50, Oslo 103.95, Kopenhagen 92.45, Varšava 88, Budimpešta 87.25, Atene 3.90, Carigrad 3.60, Bukarešta 3.37, Helsingfors 9.12, Sofija 5.40, Buenos Aires 101.75.

Živinski sejmi

Cene živine in kmet. pridelkov v Črnomlju dne 17. marca: voli I. vrste 6 din, II. vrste 5 din, III. vrste 4.50 din, telice I. vrste 5.50 din, II. vrste 5 din, III. vrste 4 din, krave I. vrste 3.50, II. vrste 3 din, III. vrste 2.50 din, teleta I. vrste 7.50, II. vrste 6 din, prašiči špahari 9 din, prašiči pršutarji 8 din za 1 kg žive teže. Goveje meso I. vrste 10, II. vrste 10 din, svinjina 14 din, slanina 18 din, svinjska mast 19 din, čisti med 14 din, goveje kože surove 8 din, telečje kože 10 din, svinjske surove kože 5 din za 1 kg. Pšenica 250 din, ječmen 200, rž 200, oves 200, koruza 160 din, fižol 300, krompir 100, seno 100, slama 50 din, pšenična moka 400, koruzna moka 200 dinarjev za 100 kg. Navadno mešano vino pri vinogradnikih 4 din za liter, finejše sortirano vino pri vinogradnikih 5 din za liter.

Mariborski sejem. Na svinjski sejem dne 17. III. je bilo pripeljanih 152 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 90—110 din, 7—9 tednov 115—140 din, 3—4 mesece 200—280 din, 5—7 mesecev 330—450 din, 8—10 mes. 470—510, 1 leto 730—980; 1 kg žive teže 6—8 din, 1 kg mrtve teže 8—11 din. Prodanih je bilo 55 svinj.

MADAME BOVARY liubezen V plavni vlogi POLA NEGRI Kino S'oga, tel. 27-30

Ljubavna drama po soločno znanem FLAUBERTOVEM romanu Danes ob 15., 17., 19. in 21. uri

Ob 10.30 dop. po Walt Disnejeve „PRAVLJICE“ 8 zabavnih barvanih znižanih cenah > MICKY < - filmov

Za odrasle in mladino

Pustolovštine Toma Sawyerja

Predstave ob 10.30 dop. (no znižanih cenah) ter ob 15., 17. in 21. uri

je največji užitek prekrasni film izdelan v naravnih barvah po slovitom rom. Mark Twaina. Film je bil na lanskim biennial na Lidu pri Benetkah nagrajen s prvo nagrado ital. države

Kino Union 92.21

Vsem vernikom ljubljanske in lavantinske škofije

Kakor je bilo v časopisju že večkrat objavljeno, bo letos v Ljubljani v dneh od 25. do 30. julija VI. mednarodni kongres Kristusa Kralja, prvi te vrste med Slovenci.

Za ta kongres se že sedaj vodijo velike priprave in bo po vseh dosedanjih pripravah sodeč, kongres veličastna manifestacija vseh katoličanov v naši domovini. Po prijavah, ki so do sedaj dosele, je viditi, da bo kongres v svoj krog pritegnil ogromno število udeležencev iz vseh držav Evrope in tudi z drugih kontinentov, zlasti pa veliko Slovencev. Ob tej priliki bomo Slovenci zopet pokazali gostom iz zamejstva in vsemu svetu silo svojega organizacijskega duha, pa tudi svojo versko verno in trdno vero.

Le še nekaj mesecev je do te mogoče mednarodne katoliške manifestacije, ki bo v glavnem na našem stadionu, za katero se že sedaj vodijo velike priprave, ki pa zahtevajo kakor vsaka takšna prireditev, znatne denarne žrtve.

Pripravljali odbor je zaradi tega po dobrem preudarku in v kritje ogromnih organizacijskih stroškov, ki so že nastali, oziroma so za brezhibno izvedbo kongresa še predvideni, soglasno sklenil, da razpiše nabiralno akcijo pod geslom:

300 dinarska akcija

Prepričani smo, da se bo vsak katoličan rad odzval našemu klicu in kdor le more, pristopil k tej 300 dinarski nabiralni akciji za ta kongres. Posebno se pa obračamo do naših gorečih in v jav-

nosti vidnejših katoličanov, za katere upamo, da nas bodo podprli in nam ne bodo odrekli svoje podpore.

Ideja mednarodnega kongresa Kristusa Kralja je za današnji čas tako pomembna, tako veličastna, da smo prepričani, da ne bo nikogar, ki bi odrekel svojo pomoč pri pripravi za izvedbo kongresa.

Naša goreča želja je, da naj bi se v vsaki župniji na Slovenskem našlo vsaj nekaj velikodušnih dobrotnikov!

Vsem ki se bodo odzvali in prispevali v to našo nabiralno akcijo, se vnaprej toplo zahvaljujemo. Prav tako pa bomo hvaležni za vsako pomoč tistim, ki ne morejo pristopiti k 300 dinarski akciji, ki pa bodo darovali za kongres po svojih močeh, prav tako in še posebno pa bomo hvaležni tistim, ki bi darovali več ko 300 dinarjev.

Podpore lahko pošlje vsak po poštni položnici št. ček. rač. 11711 na naslov: Pripravljali odbor za Kongres Kristusa Kralja, Ljubljana, ali pa na konto Pripravljalnega odbora za KKK, na Ljudsko pošilnico v Ljubljani.

Naj bi darovi vsakogar bili v blagoslov njemu, kakor vsemu človeštvu in posebno še našemu narodu. Blagoslov v miru Kristusovega Kraljstva na zemlji!

V Ljubljani, dne 18. marca 1939.

Pripravljali odbor

za VI. mednarodni kongres Kristusa Kralja v Ljubljani.

K vprašanju kasacijskega sodišča v Ljubljani

Po prevratu je nastala potreba, da se ustanovi vrhovna sodstvena inštanca za Slovenijo. Reševalci tega prvotnega vprašanja niso imeli baš srečne roke. Ni bilo zadosti, da so poslali našo vrhovno sodstvo čez Sotlo. Sledila je druga težka napaka, da v Zagrebu ni bilo oživotvorenjeno samostojno kasacijsko sodišče, nego se je ustanovitev izvedla v obliki ekspoziturnega priveska na hrvatski Stal sedmorice.

Od te organizacije nemojstrovine je imela Slovenija s slovenskimi sodniki in z vrhovnim slovenskim sodstvom vred skozi zadnjih 20 let ne majhno materialno pa tudi materialno škodo. Odgovornost za vse to pade na takratno poverništvo za pravosodstvo v Ljubljani in nam pove ravno kar izšla spominška knjiga društva »Pravnik«, kdo da je držal tiste čase dejansko vodstvo poverništva v svojih rokah.

Tako važna težko zavožena stvar seveda ni imela nikoli svojega pravega pokoja. Najnovejši poskus po rešitvi je napravil v letošnji proračunski razpravi poslanec Demeter Vebler. Ta poskus obdelava zagrebški dnevnik »Obzorje« v izdaji od 10. sušca pod naslovom: »Stranaško kretanje.« Pred vsem je važno za slovensko javnost, da glasom tega članka Zagreb tudi še danes nima ničesar proti temu, da dobi Slovenija svoje samostojno kasacijsko sodišče s sedežem v Ljubljani. S svoje strani moramo seveda tudi Slovenci zavzeti odkrito in iskreno stališče, da po naši zamisli ni treba, da bi bili dalmatinski Hrvati in Srbi vzeli v ljubljansko kasacijsko sodišče. Kaj drugega menda tudi poslanec Vebler ni hotel reči v svojem skupščinskem govoru.

Toda v tej zvezi je »Obzorje« zapisal tudi še tole: »Treba uz to spomenuti, da se pretsjednik i većina sudija Stola sedmorice odjelenje B u Zagrebu Slovenci i da oni uređuju slovenski čak u službenim stvarima s ono nekoliko hrvatskih sudaca u tom sudu.«

Ta del Obzorovega članka bi utegnil pri nepoučeni javnosti povzročiti mnenje, da večinski slovenski kasacijski sodniki na čelu s slovenskim predsednikom tlačijo iz narodne nestrpnosti svoje manjšinske hrvatske tovariše. Zaradi tega »Obzorje« članek ne sme ostati brez pojasnilnega odgovora. Pri tem smo prepričani, da »Obzorje« omenjenega očitka ne bi bil zapisal, če bi bil vedel za pravo stanje stvari, ki je čisto drugačno. Kažemo v tej zvezi samo na sledeča resnična dejstva: Slovenija je udeležena pri oddelku B Stola sedmorice z 49 okrajnimi sodišči, Dalmacija s 33 okrajnimi sodišči. Temu odgovarjajoče je večja polovica spisov slovenska, manjša polovica pa dalmatinska. Slovenija ima na oddelku B šest sistemiziranih in s slovenskimi sodniki zasedenih mest, Dalmacija pa ima sedem sistemiziranih in s hrvatskimi sodniki zasedenih mest. Res sta sedaj dva hrvatska sodnika prostovoljno na delu pri sodišču za zaščito države. Toda v nadomestek je oddelku na hrvatsko delo dodeljen poseben apelacijski sodnik iz Splita. Hrvatski sodniki rešujejo samo dalmatinske spise v izključno hrvatskem jeziku. Res je tudi še tukaj predsednik, ki je Slovenec in ki uraduje v prededstvenih stvareh v slovenskem jeziku. Toda treba je kazati s poudarkom na to, da je po čl. 7 ustanovitve uredbe, objavljene v »Sl. Nov.« z dne 6. 12. 1919, št. 155, na oddelku B izrecno proglašeno kot uradni jezik tudi slovenski jezik. Te tehtne okolnosti se ne sme prezreti. Slovenski predsednik ima torej z vidika navedenega zakonitega predpisa do slovenskega uradovanja pravico, dočim ima z vidika svoje narodne pripadnosti do slovenskega uradovanja dolžnost. »Obzorje« informator ni povedal važne okolnosti, da je sedanjí predsednik po številu šele drugi slovenski predsednik, da pa so Hrvati imeli do sedaj kar že tri svoje predsednike in da so vsi ti trije hrvatski predsedniki, odnosno njihovi hrvatski namestniki ne le napram svojim slovenskim ka-

sacijskim sodnikom izključno v hrvatskem jeziku uradovali, nego so brez potrebe celo na kasacijskih razpravah slovenskim strankam v hrvatskem jeziku sodbje razlašali. Vendar ni bilo nikdar s strani slovenskih sodnikov zaradi takega hrvatskega uradovanja niti najmanjšega ugovora. »Obzorje« informator ima torej drugačno pojmovanje o ravnopravnosti, kadar gre za slovenskega predsednika, in zopet drugačno pojmovanje o ravnopravnosti, kadar gre za hrvatskega predsednika. Z ozirom na to dvoličnost »Obzorje« informator nima pravice, da bi ga smatrali za resnega.

Samo v ilustrativno svrhu omenjamo v tej zvezi okolnost, da je na primer od skupnih kazenskih kasacijskih spisov dve tretjini slovenskih spisov in samo ena tretjina dalmatinskih spisov. Kljub temu je pri oddelku B Stola sedmorice starešina vrhovnega državnega tožilstva Hrvat, ki uraduje s slovenskim delom svoje službene okolice izključno v hrvatskem jeziku. Ni pa do sedaj še nobenemu Slovencu prišlo na misel, da bi se zaradi tega hrvatskega uradovanja šel jokati v uredništvo kakšnega časopisa. Ker se kažejo ravno sedaj na obzorju važne spremembe glede bodoče notranje ureditve države, prosimo slovenskega ministra, dalje slovenskega senatorje in poslance in sploh slovensko javnost, da ima budno pred očmi tudi samostojno kasacijsko sodišče s sedežem v Ljubljani. Treba je na vso moč paziti, da se ne ponovi uvodoma omenjena nepremišljenost iz prevratne dobe. Caveant consules!

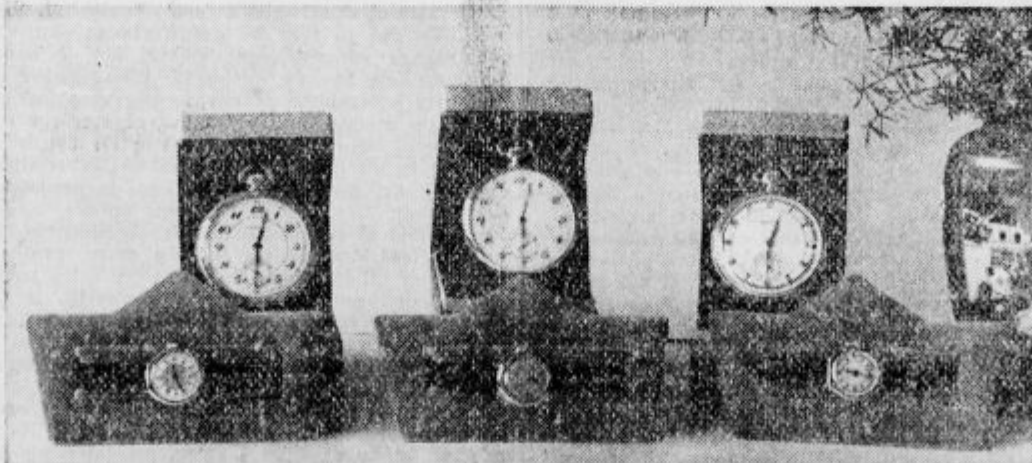
Naročite „Slovenca“

Ne pozabite na

300 nagrad

ki bodo z žrebanjem razdeljene med nove in stare naročnike dne 29. aprila t. l.

V današnjih dneh je »Slovenec« najboljši informator o vseh dogodkih, gospodarstveniku in sploh vsakemu najboljši svetovalec, zato ne odlašajte, ampak ga takoj naročite!

20 žepnih ali zapestnih ur

je namenjenih za nagrade Slovenčevim naročnikom, nekaj jih bo dobavila priznana tvrdka Jak. Vilhar, Sv. Petra česta 29 (poleg Zmajevega mostu) v Ljubljani

V večkrat je že prepozno, nikoli pa ni prezgodaj, da se začne s pravilno nego zob.

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Strašna prometna nesreča v Zg. Šiški

Eden mrtev, dva hudo ranjena

Ljubljana, 18. marca. Danes okoli 5 popoldne se je pripetila na Celovski cesti, kakšnih 300 m nad remizo, strašna prometna nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev in več ponesrečenec.

Avtoaktni izvošček Ivan Colnar, doma iz Podgorice, se je peljal s svojim avtomobilom proti St. Vidu. Iz prijaznosti in prijateljstva je vzel na avtomobil tudi 41 letnega vratarja v splošni bolnišnici, in 40 letnega Janeza Rozmana, čuvaja koles pred poslopjem splošne bolnišnice. Kakih 300 m nad remizo je Colnar opazil na cesti drug avtomobil, ki je vozil počasi in po sredi ceste. Colnar je hotel ta avtomobil prehiteti. Zavozil je mimo avtomobila, toda prav tedaj je privozil tudi tramvajski voz in posledica je bilo strašno trčenje. Colnarjev avtomobil se je prevrnil na stran ceste in vsi trije potniki so se znašli na tleh. Janez Rozman je bil že po nekaj trenutkih mrtev. Padel je tako nesrečno, da mu je počila lobanja in je dobil tudi druge poškodbe

po vsem telesu. Hudo poškodovana sta na glavi in po telesu tudi Colnar sam in Njune poškodbe so sicer resne, vendar ne nevarne. Polnoma razbit pa je Colnarjev avtomobil. Poškodovan je tudi drugi avtomobil, v katerega je trčil Colnarjev avtomobil. Pri tramvajskem vozu pa je avtomobil odbil stopnice in voz tudi drugače poškodoval. Poleg človeških žrtev je torej tudi ogromna škoda velika. Prav v trenutku te prometne nesreče je vozil mimo neki kolesar. Tudi tega je en avtomobil bnil in stran, vendar k sreči tako, da se kolesar pri padcu ni poškodoval, pač pa mu je bilo zdrobljeno kolo.

Ljudje so poklicali reševalni avtomobil, ki je Colnarja in prepeljal v bolnišnico. Prišla je policijska komisija, v kateri so bili zdravnik dr. Luzar, dežurni uradnik g. Podobnik ter več prometnih izvedencev, ki preiskujejo vzroke te prometne nesreče in koga zadene krivda na njih. Rozmanovo truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico.

Odkriti ponarejevalci denarja

V neki dolenski vasi se je neki mežani družbi zahotelo po udobnem življenju. Ker ni šlo drugače, se je spravila na ponarejanje denarja, in sicer stodinarskih bankovcev in menda tudi kovane drobiža. Ljudje so že dalj časa opazovali, da ta družba prav dobro živi — brez dela. Sedaj je pa prišlo na dan, od česa je ta družba živela. Te dni se je odpravila gospa K., ki je bila tudi članica te družbe, v Novo mesto in tam skušala v neki trgovini zmenjati ponarejen stotak. Pa ji to pol sreča ni bila mila. Trgovski uslužbenec je takoj spoznal, da je bankovec ponarejen in je zadevo oavdil orožnikom, ki so gospo takoj aretirali in ji izprašali vest. Gospa se je nekaj časa izgovarjala, potem pa je le priznala, kje je bankovec dobila. Orožniki so takoj začeli preiskovati in so našli pri nekem slikarju več na pol izgotovljenih stodinarskih bankovcev, pa tudi še več drugega obremenilnega materiala. Omenjena gospa je že prej enkrat poskusila srečo v trgovini Lovša v Skočjanu s ponarejenim, pa ni šlo. Gospod Lovša je takoj spoznal, da je bankovec ponarejen, nakar je gospa dejala, da gre k orožnikom vpra-

šat, če je bankovec res ponarejen. Kmalu se je vrnila v trgovino, to pot s pravim stotakom, in rekla trgovcu, da je bila pri orožnikih, ki so ji dejali, da je stotak pravi. G. Lovša ji je to rad pritrdil z besedami: »Ja, gospa, ta bankovec je res pravi, tisti, ki ste ga prej hotela zmenjati, pa ni bil.« V to ponarejevalsko zadevo je zapletenih več oseb. Orožniki s preiskavo nadaljujejo.

Pomemben jubilej dveh fantov

Jože Slaninik

Jakob Rozman

Zirovnica, 19. marca.

Danes praznujeta dva naša odlična člana 40 letnico rojstva in stoti nastop na odru Prosvetnega društva na Breznici. Prvi g. **Jože Slaninik**, posestnik v Zirovnici, ki izhaja iz ugledne kršćanske hiše in je njegovo življenje vse skozi plodovito, saj poleg svojega posestva, ki ga vzorno upravlja, zvozi in izorje vsej srenji, tako da ga ljudje imenujejo dobrotnika kažnarjev.

Poleg svojega poklica najde še vedno dovolj časa, da se udeležuje pri raznih društvenih in ustanovah, saj je občinski svetovalec, predsednik žebelarjev, odbornik gasilskega društva, Vmeencijeve konference, Prosvetnega društva »STOL«, Kmetijske zadruge, krajevne organizacije JRZ, podpredsednik agrarne zajednice in član še nešteto društev, duša pa je našega odra, saj danes nastopi stotič. Poleg tega je tudi odličen cerkveni pevec. Največ zaslug si je pridobil pri gradnji vodovoda v Zirovnici.

Skupno s Slaninikom proslavi tudi g. **Jaka Rozman**, trgovec iz Smokuča, 40 letnico rojstva in stoti nastop na odrskih deskah. Tudi Rozman ima lepše zasluge za procvit našega odra, saj je njegovo edino veselje oder in potovanje po svetu. Prepotoval je vso Italijo, Anglijo, Nemčijo, Balkan, bil je tudi na svetovni razstavi v Parizu, Londonu in bil v Afriki. Sedaj večkrat pripoveduje svoje doživljanje. Vedno vesela značaja si zna osvojiti elehernega človeka, saj je vse splošno priljubljen in spošтовan, tudi je član precejšnjih društev, vedno mu je bil pa pri sreč Fantovski klub in je tudi njegov blaginjak in marsikateri šolarček se ima zahvaliti njemu za obliko ali knjigo, ki jih je daroval Fantovski klub za revne šolarje na iniciativo gosp. Rozmana.

K jubileju naše čestitke in še mnogo lavorik.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz Josefa« grenčice.

Trbovlje

Igro »Žrtve« uprizorijo naši rudarji na praznik sv. Jožefa popoldne v Društvenem domu, dopoldne pa imajo tam zborovanje. Duhovito francosko komedijo Tovarš — Ljubezen Tatjana Petrovne predvaja Kino Društveni dom danes in jutri.

Občinski preračun je bil sprejet na seji dne 17. t. m. Povečan je na skoraj štiri milijone din in znese 3.983.834 din, doklade pa ostanejo dosedanje, t. j. 110%. Odpadel je davek na električni tok, zato pa se je zvišala podlaga davka pri TPD in so večji dohodki na trošarine. Ze lansko leto je zaradi tega bilo več dohodkov okoli poldrugega milijona din. Lahko se z gotovostjo računa, da bo tudi letos za toliko več, zato bi lahko doklade znižali. Če tudi rudnik lahko plača visoke doklade, pa drugi sloji niso v tako rožnatem položaju. Seja je bila mrtva, od opocije sta se oglašala Jordan in Pust, odborniki večine so bili vsi tihi.

Požar pri Vačah

Vače, dne 17. marca 1939.

Preteklo noč ob dveh je izbruhnil požar v poslopju posestnika Lavtarja Franca v Kanderšah pri Vačah. Na kraj požara so takoj prihiteli gasilci, ki so z največjim trudom komaj rešili hišo ter svinjak, dočim je gospodarsko poslopje in dva kozolca, od katerih je bil eden dvojni, pogorelo do tal. Živino so rešili v zadnjem trenutku. Pri reševanju živine pa se je domajši sin Franc Lavtar hudo opekel po rokah in glavi, da so ga morali prepeljati v ljubljansko bolnišnico. Zgorelo je tudi sedem voz, različne brane, poljedelski stroji in mnogo gradbenega lesa. V gospodarskem poslopju in v kozolecu dvojniki je bila velika količina sena, ki je vsa zgorela. Posestnik trpi veliko škodo, katero cenijo do 80.000 din. Zavarovan je za majhno vsoto. Požar je bil najbrž podtaknjen zaradi maščevanja

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 19. marca: Jožef, ženin Marije Device.

Ponedeljek, 20. marca: Aleksandra, mučenica; Janez Parm. Sonce stopi v znamenje ovna ob 13.29. Dan in noč enako dolga. Začetek pomladi.

Torek, 21. marca: Benedikt, apat; Serapion, škof. Mlaj ob 2.49. Herschel napoveduje sneg in vihar.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zasopala gospa Rozalija Wisijan roj. Moder, vdova po sedlarskem mojstru in posestniku. Pogreb bo danes ob 5 popoldne iz hiše žalosti, Celovška cesta št. 47 na pokopališče k Sv. Križu. Naj ji sveti večna luč! Zalujocim naše skrena sozljaj!

† V Loki pri Zidanem mostu je umrl g. Gašper Kuhar, posestnik in žel. uslužbenec, skrben družinski oče. Bil je naročnik »Slovenca«. Pogreb blagega pokojnika bo v nedeljo 19. t. m. ob pol 4 popoldne. Bog mu daj dobro! Hudo prizadeti družini naše iskreno sozljaj.

Osebnostne novice

— Promoviran je bil za doktorja bogoslovja na teološki fakulteti v Ljubljani g. Jenko Janez, prefekt v zavodu sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano. Iskreno čestitamo!

— Diplomirani so bili na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gg.: Josip Ferencič iz Kroga v Prekmurju, Vlado Fajfar iz Črnomlja, Peter Kobe iz Ljubljane, Antonij Korun iz Velenja. Čestitamo!

— Napredoval je za rez. poročnika rezervni podporočnik g. Volk Rudolf.

Pozor!

Darmol, sredstvo za odvajanje se čisto polvarja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezo v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.

DARMOL

Rimsko romanje

ki ga priredi Prosvetna zveza od 22. do 29. maja kaže, da se bo lepo število Slovencev ob tej priliki poklonilo sv. očetu Piju XII., da mu obenem izroči prošnjo za beatifikacijo našega prvega prosvetnega delavca škofa Martina Slomška. Vodstvo romanja dobiva razna vprašanja, na katera odgovarjamo sledeče:

V ceni din 850.— so obsežni sledeči izdatki: Vozna III. razr. brzovlaka Ljubljana-Rim in nazaj, zajtrk, kosilo in avto-voznina v Florenci, stanovanje, hrana in pijača v hospicu sv. Marte za vse dneve bivanja v Rimu, trikratna avtovoznina po Rimu za obisk znamenitih cerkev, dalje na ogled športnih naprav in v Domitiline katakombe k sv. Pavlu in vstopnina v Vatikanske muzeje; za jutrnj in kosilo v Benetkah. V zadevi stanovanj velja sledeče: zakonci bodo imeli v hospicu svojo sobo z dvema posteljama, ostali izletniki bodo spali po sobah s tremi, štirimi posteljami. Za državne uslužbence in uradnike je bila vložena prošnja na ministrski svet za potovalno dovoljenje in dopust. Zato se zlasti slednji vabijo, da se romanja udeležijo v čim večjem številu. — Narodne noše, fantovski in dekliški kroji so posebno zaželeni, ker bodo v njih nastopili v slovesni avdienci pri sv. očetu in pri slovesni službi božji v cerkvi svetega Petra. Pokažimo najvišjemu poglavarju sveta lepo slovensko narodno nošo. Glede avdijske dostavljamo, da je potrebna dostojna temna obleka, ki naj bo zaprta pod vratom, in z dolgimi rokavi. Izletniki, ki bi hoteli biti skupaj v isti skupini, naj izjavijo že pri prijavi, katero družbo so si izbrali, da jih vodstvo romanja dodeli isti skupini. Izletniki v Neapelju morajo do 1. maja doplačati za III. razred din 130.—, za II. razred din 210.—. Ti bodo tvorili posebno skupino, ki se bo mudila v Rimu en dan manj, a si bo ogledala vse po programu, le v hitrejšem tempu. Prosimo tudi, da se izletniki romanja odločijo za izlete v Frascati ali v Ostio ali v Tivoli. Prijave sprejema Prosvetna zveza v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7. Pri prijavi je treba plačati din 250.—, ostalo pa do 4. maja. Pri prijavi je treba vložiti 2 slike v velikosti 4x5 cm za skupni potni list.

OKROGLO

65 milijonov dinarjev

značajno dobitki prihodnjega 38. kola drž. razredne loterije, katere prvo žrebanje bo

14. aprila 1939.

GLAVNI DOBITEK

2 milijona dinarjev

Že s 1/4 srečke je mogoče dobiti 500.000 dinarjev!

Opozorjamo naše cenjene bralce na prilogo poznane glavne kolekture drž. razr. loterije A. Rein i drug. Zagreb, Gajeva ulica 8 in Ilca 15. Priloga je v vsej današnji nakladi. Dolgoletno, vzorno in nad vse pravilno delo te kolekture je tako poznano vsej naši javnosti, da ga tudi mi lahko našim bralcem — priporočamo!

— Stiri stoletnica svetogorske Matere božje se bo letos praznovala na Sv. Gori z vso slovesnostjo. Povabljeni smo od vodstva romarske božje poti na Sv. Gori, da se tudi Slovenci udeležimo tega jubileja. Zeleti je, da bi se večja skupina Slovencev udeležila koncem avgusta ali začetkom oktobra jubilejnega romanja na Sv. Goro. Javnost obveščamo, da bo priredila Prosvetna zveza za to priliko jubilejno romanje, kjer se bomo poklonili svetogorski Materi božji, si ogledali Gorico, bojne poljane ob Soči in Trst. Vozil bo poseben vlak iz Ljubljane do Gorice in Trsta. Čas prijave bomo pravočasno naznanili vsem župnim uradom.

— G. dr. Jos. Cerin bo zaključil svoja predavanja o Paglovčevi pesmarici iz leta 1755 v

radiu v ponedeljek, 20. t. m. ob 18.40. Obenem bo podal pregled slovenske cerkvene pesmi v dobi 1550—1750. Opozorjamo radio-poslušalce na to predavanje.

— »Slovenska straža« v Ljubljani priredi v dneh 25. in 26. t. m. narodnovzgojni tečaj za zastopnike podeželskih prosvetnih društev. Na to opozorjamo tieta društva, ki še niso prijavila svojih zastopnikov in jih prosimo, da to store takoj! Odbor.

— Duhovne vaje za akademsko izobražene žene bodo v uršulinskem samostanu v Ljubljani 25. n 26. marca. Govori bodo ob pol 8, 10, 15 in četrt na 19. Začetek bo v petek, 24. marca ob četrt na 19. Duhovne vaje bo vodil vseučiliški profesor g. dr. Fr. Lukman.

— Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed vsled zapeke, naj se rabi že davno znana in učinkovita naravna »Franz-Josefova« grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je »Franz-Josefova« grenka voda prav posebno koristno domače sredstvo, kadar gre za to, da se zjutraj očisti prebavni kanal s salinskim sredstvom za odprtje.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

— Praktični učiteljski izpiti so bili pred državnim izpitnim odborom za praktične učiteljske izpite v Ljubljani od 9. do 17. marca. Izpit so opravili naslednji učitelji-pripravniki(-ce): Uratnik Edvard, Bazelj Jakob, Gajst Oskar, Jagodič Vida, Kok Lucija, Krajinč Ivan, Musič Anton, Skubic Miroslava s. Vera, Deleja Helena, Fugger Franc, Jelenc Bogomir, Kobal Branko, Kocuvan Ida, Novak Terezija, Pogacar Stefanija, Sič Stefan, Suc Eleonora, Zajec Rudolf, Zalokar Antonija in Zorič Marija.

— Za lastnike kinematografov. Finančni minister je na prošnjo Zveze kinematografov umaknil amandeman o predloženju izpremembi tarifnega zakona, s katerim bi bili uvedeni novi ukrepi o kaznovanju obiskovalcev in lastnikov kinematografov. Finančni minister je tudi obljubil, da bodo v kratkem izenačene vse takse v državi s takсами v Beogradu in bo izdana nova uredba.

— Varno za čebelarje. Društvena čebelarja je dobila prosto skladišče za med in vosek. Čebelarji, ki prinesejo v Ljubljano vosek in prodajo ali zamenjajo za satnice, naj prijavijo trošarin-skim organom, da bodo vosek oddali v prosto skladišče Društvene čebelarje. Zaradi tega čebelarjem ne bo treba utrpeli mestne trošarine, ki jim bo, ako ji bodo na mitnici plačali, v čebelarji povrnjena.

Predno obesite oz. kupite nove zavese, si oglejte izložbe trvdke

A. & E. Skabernè
Ljubljana

Poseben oddelek za linolej, zavese etc.

— Pevsko društvo »Sloga« v Rogaški Slatini bo priredilo letos 6. avgusta proslavo svoje 15-letnice, združeno z velikim koncertom raznih pevskih zborov. Vabimo k sodelovanju vsa pevska društva, oziroma zbere in jih prosimo, da ta dan ne prirejajo nobenih prireditev, temveč da na vedeni datum (6. avgusta 1939) rezervirajo za izlet v Rogaško Slatino! Več bomo obvestili društva z okrožnico! Ako bi pomotoma katero društvo naše okrožnice ne prejele, prosimo, da nam javite z dopisnico. — Pevsko in prosvetno društvo »Sloga« v Rogaški Slatini.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko ki deluje proti boleznim ledvice, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in slično. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svrhost.

— Krajevni šolski odbor v Skopljah, okraj Krško (pošta Krška vas), razpisuje za gradnjo dvorazredne ljudske šole v Stopičah I. javno pismo ponudbeno licitacijo na dan 31. marca 1939 ob 11 dopoldne.

— Oplenila sta na Bledu nemški avto. Lani 20. junija sta Zane Šmerca in Tonče Klun, oba brez stalnega bivališča in klataže, s silo odnele luksuzni avtomobil, last dr. Adolfa Schneiderja iz Lipskega. Iz avtomobila sta mu odnesla več parov elegantnih moških in damskih čevljev ter razno perilo odnosno obleko v vrednosti okoli 5000 din. Pred malim senatom sta bila včeraj obsojena zaradi vlomne tatvine in sicer Zane Šmerca na 5 mesecev in Tonče Klun na 10 mesecev strogega zapor.

— Priljubljeno romanje k. M. B. na Trsat z izletom z ladjo po morju v Malinsko na otoku Krku, bo tudi letos o binkoštnih praznikih; kdor pa bo hotel iti v Italijo (na Reko v Opatijo) bo letos tudi lahko šel. Priglasite se za podrobna pojasnila takoj na naslov: »Pa božjem svetlu«, Sv. Petra nasip 17.

— Za Veliko noč je izdala Kmečka zveza v Ljubljani voščilne karte v 3 osnutkih s kmečimi in verskimi motivi. Karte so umetniško izdelane v pestrih barvah po načrtih g. inž. arh. I. Pengova. V razprodaji so pri odborih Krajevnih kmečkih zvez in pri vseh papirnih trgovinah adnosno knjigarnah. Kupujte domače blago!

— Vsem rezervnim podčastnikom! Ker bo ustanovna skupščina krajevnih organizacij rezervnih podčastnikov kraljevine Jugoslavije v Ljubljani najbrž v prvi polovici meseca aprila t. l. (točen dan in čas bomo pravočasno javili), se pozivajo vsi rezervni pod-

Mladinski tabor v Mariboru

V dneh od 29. junija do 2. julija t. l. se bo v Mariboru zbrala slovenska mladina, včlanjena v Zvezi fantovskih odsekov in Zvezi dekliških krožkov, da manifestira za narod, kralja in državo. Slovenska mladina! Pripravi se na te naše velike dneve že sedaj!

častniki, da nemudoma javijo svoje naslove pripravljalnemu odboru na ime: V. Loboda, cesta v Rožno dolino, Ljubljana. Naj ne bo rezervnega podčastnika, ki se ne bi organiziral. Zadnji čas se je prijavilo še mnogo rezervnih podčastnikov, vendar pa jih je še mnogo, ki najbrž ne vedo za nameravano organizacijo. Zato je dolžnost že prijavljenih rez. podčastnikov, da obveste svoje tovariše, naj pohite a prijavami, da bo tako ustanovna skupščina v Ljubljani čim veličastnejša.

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine od 18. t. m. je objavljena »Uredba z zakonsko močjo o razširitvi pokojninskega zavarovanja nameščencev na novinarje«, dalje »Pravilnik za izvrševanje uredbe o izdajanju državnih obveznic vojnim dobrovoljcem namesto agrarne zemlje«, »Konvencija o fiskalnem režimu tujih avtomobilskih vozil, z zapisnikom. — Pristop Latvije« in »Konvencija za izboljšanje usode ranjenecv in bolnikov in konvencija o vojnih ujetnikih. — Uporaba na Adenc.

Ogromno škodo

povzročajo vsako leto molji, ker so dosedanja sredstva proti njim premalo učinkovita. Moderna kemija pa je iznašla novo zanesljivo sredstvo MOLTIN. Za domačo uporabo se prodaja to sredstvo v ličnih vrečicah. Vrečica z MOLTIN-om se obesi ali vtakne med volnena oblačila, krzno, preproge, naslanjače i. t. d. Izhlapevanje MOLTIN-a zanesljivo pomori vse molje z zalego vred, še preden morejo povzročiti kako škodo.

— »Proteza« Verovšek & Ko. odpre svojo specialno trgovino in moderno opremljeno strojno delavnico ortopedičnih aparatov, umetnih udov, vložkov za ploščate noge, opor in ravnalcev hrbtenice itd., vsakovrstnih bandaž, kilnih in trebušnih pasov itd. v ponedeljek, dne 20. marca 1939 v Ljubljani na Krekovem trgu št. 10. Sprejema tudi vsa popravila te stroke. Za dame damska posrežba.

— Zahvala. Vsem, ki so nam ob bridki preizkušnji, težki bolezni, smrti in ob pogrebu našega ljubljenskega Jelketa, kakorkoli pomagali sočustvovali z nami in ga spremili na zadnji poti, naš skromni pa iskreni: tisočero Bog pavrnil! Rodbina Nagličeva, Vižmarje.

— Spremembo vremena najprej občutijo noge. Pečejo Vas podplat in bolijo kurja očesa. Človek je nerazpoložen, hitro se utruji in nima volje za nobeno delo. Ako Vas to doleti, pridite v našo pedikuro, da Vam pregledamo noge, jih speditiramo, osvežimo z masazo in Vam tako zopet vrnemo dobro razpoloženje. Po pedikiranju boste zopet dobro in lahko hodili. Naša moderna pedikura je higiensko urejena, tako da Vam nudi vso udobnost. Naši pedikerji so izučeni v strokovnih šolah pod nadzorstvom zdravnika, tako da Vam zamorejo dati pravilne nasvete v pogledu nege nog. Vse delo opravljajo oprežno in brez bolečin. V današnjem času res ni potrebno, da trpite bolečine na nogah, dovolj je, da posvetite negi nog več pažnje. Pedikura in masaža nog stane 10 din. Prosimo Vas, da nas obiščete in da se prepričate o naši službi. Rade volje Vam pomagamo. — Bafa.

— Preproden vlomilec. V tekstilno tovarno Ornik in Mitrovič na Otiškem vrhu v okraju Dravograd je vlomil neki bivši trgovski pomočnik. Nabral si je že veliko plena, ki ga pa ni mogel odnesti, ker so ga zasačili. Pustil je plen in zbežal. Sicer so ga zasledovali, pa ga niso mogli ujeti.

Po državi

* Split dobi avtomatsko telefonsko centralo. Graditev avtomatične telefonske centrale v Splitu se bliža koncu. Opravili je treba le še nekatera interna dela, nakar bo 6. aprila nova centrala izročena prometu. Zaenkrat bo imela nova telefonska centrala 1000 števk, toda je zgrajena tako, da se lahko poveča na 10.000 števk.

* Zanimiva nesoglasja med šibeniškimi zdravniki. Te dni je bila že tretjič glavna skupščina šibeniškega zdravniškega društva, ker je nedavno izvoljena uprava odstopila. Član uprave dr. Matkovič je naslovil na upravo pismo, v katerem pravi, da njemu kot Hrvatini ni več mesta v društvu. Med člani je namreč prišlo do ostrih nesoglasij že ob priliki smrti hrvaškega narodnega voditelja dr. Ante Trumbića. Tedaj je predsednik društva dr. Dražanič sklical sejo uprave, na kateri je bila komemoracija za dr. Trumbićem. Nekateri člani društva pa so bili ostro proti tej komemoraciji. Od takrat so v društvu ostru trenja.

* Dijak podtaknil ogenj v gimnaziji. Iz Dubrovnika poročajo, da je predvčeršnjim v knjižnici mestne gimnazije izbruhnil ogenj, ki ga so ga k sreči takoj opazili in ga pogasili. Najprej so mislili, da je požar nastal od kakšnega cigaretnega ogorka. Preiskava je ugotovila da je ogenj podtaknil 15-letni dijak 3. razr. D. Prizmič. Razbil je okno knjižnice, splezal noter, prižgal papir pod neko omaro, v kateri so bile knjige. Ogenj se je hitro razširil, tako da sta zgoreli dve omari s knjigami in vrata knjižnice. Prizmič je ogenj podtaknil zaradi slabih ocen, ker je mislil, da bo pri požaru zgorel katalog z ocenami. Policija je Prizmiča in še nekega njegovega pajdaša zaprla.

* Za 200.000 din dragih kamnov so odnesli. V Banjaluki je bil v eni preteklih noči izvršen drzen vlom v trgovino z dragulji Tomislava Matijeveča. Neznani vlomilec so odnesli dragih kamnov in drugih dragocenosti v vrednosti 200.000 dinarjev. Trgovina je v središču mesta. Vlomilec so razbili železne rešetke na oknu in tako prišli v notranjost trgovine

Ljubljana, 19. marca

Gledališče

Drama: nedelja, 19. marca, ob 20: »Hlapci«, Izven. Znižane cene. — Ponedeljek, 20. marca: »Kaj je resnica? Red A. — Torek, 21. marca: zaprto. — Opera: Nedelja, 19. marca, ob 15: »Ančka«, opereta. Izven. Znižane cene; ob 20: »Traviata«. Gostovanje Zl. Gjungenac in Josipa Gostiča. Izven. — Ponedeljek, 20. marca: zaprto. Torek, 21. marca: »Werther«. Gostovanje Zlate Gjungenac in Josipa Gostiča. Izven.

Radio Ljubljana

Nedelja, 19. marca: 8 Radijski šramel — 9 Napovedi, poročila — 9.15 V etrumnem koraku (pl.) — 9.45 Verski govor (g. dr. Roman Tominec) — 10 Prenos cerkvene glasbe iz stolne cerkve v Mariboru — 11 Plošče — 11.30 Iz opernega carstva: Poje gđ. Valerija Heybalova, igra Radijski orkester — 13 Napovedi — 13.20 Veseli godci — 14 Slovenske narodne v enčih (plošče) — 17 Kmet. ura: Spomladansko delo v vinogradu (g. V. Kureti) — 17.30 Prenos koncerta mladinskega pevskega zbora iz Rač pri Mariboru (zborovodja: Zorn J.) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Djura Jakšič kot pripovednik (V. Petrovič, Beograd) — 19.50 Vsem Jožekom in Jožicam igra Radijski orkester — 21.10 Bolgarski godalni kvartet — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Plesna glasba (plošče).

Drugi programi

Nedelja, 19. marca: Beograd: 20 Skaderski večer — 22.20 Plesna glasba. — Zagreb: 20 Mandoline — 20.45 Lahka gl. — 21.15 Ital. pesmi. — 22.20 Plesna gl. — Sofija: 19. Nac. gl. — 19.30 Sor-nata — 20 Zbor — 20.55 Operetna gl. — Varšava: 21.55 Ork. konc. — Budimpešta: 20.10 Igra — 21 Cig. ork. — 22.35 Strašburg. — Trst-Milan: 17 Simf. konc. — 21 Igra — 22.10 Kvartet. — Dunaj: 19 Koncert po željah. — Königsberg: 20.10 Vojaške godbe in zbori. — Hamburg: 20.10 Opereta gl. Lipsko: 20.10 Verdijeva opera »Othello«. — Köln: 20.10 Operetne melodije. — Frankfurt: 20.10 Mladinski koncert. — Monakovo: 20.10 Opera »Obe-ron«. — Strasburg: 21.30 Evropski koncert.

Prireditve in zabave

Opozorjamo starše stolne in frančiškanske župnije na društveno proslavo, ki jo priredi FO Ljubljana - mesto v Frančiškanski dvorani danes ob 11 dopoldne s prav zanimivim programom. Ob priliki slovesne zaobljube članov, mladcev in naraščaja. Vstop prost.

Šiškarji! Drevi ob 8 priredi Fantovski odsek s sodelovanjem Dekliškega krožka v samostanski dvorani akademijo z izbranim in pestrim sporedom.

Prosvetno društvo Vič uprizori drevi ob 8 Bevkovo dramo v treh dejanjih »Kajna«.

Male Klarice igrajo danes ob 5 popoldne v Frančiškanski dvorani »Rdeči površnik«. Vstopnice so v predprodaji v »Pax et bonum« v Frančiškanski ulci.

Župnik iz cvetočega vinograda, drama v 10 slikah; uprizori drevi ob 8 KDM Sostro v Frančiškanski dvorani. Vstopnice se dobijo v predprodaji dopoldne in popoldne.

I. glasbeni in recitacijski večer priredi Frančiškanska prosveta M. O. v Ljubljani v torek dne 21. marca ob 8 v Frančiškanski dvorani z izbranim umetniškim sporedom. Predprodaja vstopnic od 4 do 10 din v pisarni »Pax et bonum« v franč. prehodu.

Verdijev Requiem spada med največja in najpomembnejša glasbena dela resne literature. To ogromno delo za soli, zbor in orkester se bo izvajalo v Ljubljani v četrtek 30. t. m. ob 20 v veliki Filharmonični dvorani.

Koncert Akademskoga pevskega zbora v Ljubljani, ki bo v ponedeljek 3. aprila t. l. v Unionu, bo zopet nudil našemu koncertnemu občinstvu priliko poslušati prekrasno petje naših akademikov. Sodeč po dosedanjih predpripravih in prizadevanjih tega zbora bo ta koncert, ki je posvečen slovenski pesmi iz dobe Slovenskega preporoda, dosegel višek letošnje koncertne sezone. Predprodaja vstopnic v vratarjevi loži na univerzi vsak dan od 8 do 18.

Predavanja

Socialno ekonomski inštitut priredi v četrtek dne 23. t. m. ob 20 v dvorani Zbornice za TOI, Beethovnova ulica 10-1, predavanje univ. doc. g. dr. inž. Matije Zumra o temi: »Produktivne sile našega gospodarstva«.

Podružnica SVD Šiška. V torek 21. t. m. ob pol 8 zvečer bo predaval v ljudski šoli v Sp. Šiški g. Čeh Ivan, vrtnar. Strokovno bo obravnaval pamladansko zelenjad in tozadevno potrebna pomladanska dela.

Zenski odsek Šempeterske prosvete ima v ponedeljek 20. t. m. ob 20 v društveni dvorani eki-optična predavanje o Lurdu. Predaval bo g. župnik Košmerlj.

Prirodoslovno društvo. V torek 21. marca bo predaval o »Kitajski« v dvorani Delavske zbornice univ. prof. za socialno medicino v Zagrebu in bivši načelnik generalne inspekcije higiene v ministstvu za socialno politiko in narodno zdravje g. dr. Andrija Štampar. Začetek ob 20.

Sestanki

Društvo slovenskih likovnih umetnikov v Ljubljani ima svoj redni občni zbor v soboto 1. aprila ob 17 v restavraciji Slamič (Kmečka saba) v Ljubljani. Na dnevnem redu je med drugim tudi sprememba pravil in volitve. Člani so naproseni, da se gotovo polnoštevilno udeležijo.

Združenje gostilniških podjetij v Ljubljani vabi članstvo na občni zbor združenja, ki bo v torek 21. marca ob pol 3 popoldne v kolodvorski restavraciji, Masarykova cesta.

Naše dijaštvo

Duhovne vaje za akademikarke bodo v uršulinskem samostanu v Ljubljani v dneh od 24. do 27. marca. Vodil jih bo univ. prof. dr. Ign. Lenč. Pričetek 24. t. m. ob 5 popoldne. 25. in 26. III. bo ob 8 sv. maša, govori pa ob 9 in 11 dopoldne ter ob 5 popoldne. 27. marca ob 8 zjutraj sklep. — K obilni udeležbi vljudno vabi Zveza katoliških dijakinj.

Kino

Zvočni kino Vič predvaja danes samo ob 4 in 6 vefilim vojnih grozot in junake borb v svetovni vojni »Parada smrti«. Predstava tudi v ponedeljek ob 8 zvečer.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: dr. Kmet, Tyrševa c. 43; mr. Trnkoczy ded., Mešni trg 4; mr. Ustar, Selenburgova ul. 7; v ponedeljek: mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20; mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

DAME IN GOSPODJE!

ELEGANTNO MODO ZA POMLAD IN POLETJE
1939 VAM BO POKAZALA
VELIKOMESTNA

MODNA REVIIJA

V PONEDELJEK 20. t. m. OB 1/2 9. URI ZVEČER IN V TOREK OB 1/2 5. URI POP. IN
9. URI ZVEČER V VELIKI DVORANI KAZINE

NAJNOVEJŠI MODELI DAMSKE IN MOŠKE MODE, VEČERNE OBLEKE, PLAŠČI
JERSEY, PROMENADNE, KOPALNE OBLEKE ITD.
MODELE PREDVAJAJO INOZEMSKI MANEKINI

SODELUJEJO TVRDKJE:
I. STEGNAR IN V. SEUNIG

SOUVAN-Co

SALON MODE ZA DAMO IN GOSPODA

RADI VELIKEGA ZANIMANJA SI PRESKRbite VSTOPNICE V PONEDELJEK V
TRGOVINI SOUVAN NA MESTNEM TRGU. — SEDEŽI OD DIN 6.— DO DIN 25.—

Ljubljana

Letošnje gradbeno gibanje

Ko so pričeli graditi novo mogočno poslopje vseučiliške knjižnice, je nastalo vprašanje, kakšna bo usoda zidu, ki je stal ob Vegovi ulici. Ta zid je bil zadnji ostanek nekdanjega mogočnega »Knežjega«, to je Auerspergovskega dvorca, svoj čas najlepše palače in tudi arhitektonsko najboljše umetnine v Ljubljani. Potres leta 1895 je to palačo tako razmaja, da jo na to podrli. Dolgo časa je ostala ta parcela neizrabljena, to pa zaradi precej visoke cene, katero je zahtevala Auerspergova rodbina za njo. Na travi in na ruševinah so se igrali otroci. Ko so pred leti postavili ilirski steber v Ljubljani, je bilo treba Vegovo ulico svedra znatno olesati, kar je mojster Plečnik izvedel s priznanim veščim roko. Olesali so zid nekdanjega knežjega dvorca, uredili na njem malo sprehajališče s klopmi, na zidu pa postavili betonske natavke, da je zdelo kakor obzidje kakšne nekdanje trdnjave. Ze tedaj so naglasili, da je to začasna rešitev, kar se je izkazalo, ko so pričeli graditi mogočno poslopje nove vseučiliške knjižnice. Tako masiven zid ob knjižnici seveda ni mogel več obstati in tega tudi projektant niti nameraval ni. Te dni so pričeli zid v Vegovi ulici odstranjevati, toda ne popolnoma. Znižali ga bodo na ono višino, kakor je zid ob spomeniški aleji pred Glasbeno Matico in svedro bo tudi preskrbljeno za neoviran dohod v poslopje vseučiliške knjižnice iz Vegove ulice. Prav tako bo poskrbljeno, da bo Gregorčičev spomenik še vedno ohranil potrebno ozadje. Ta spomenik stoji namreč nekoliko vstran od poslopja vseučiliške knjižnice.

Te dni je bila do vrha dograjena in v evrovem stanju izdelana palača »Bat'e«. Staro poslopje pred novo palačo še stoji, toda ga bodo kmalu pričeli podirati namreč samo čelno stran, ker zadnji del poslopja so podrli že lani. Ze v sedanjem surovem stanju kaže nova palača svojo bodočo lepoto obliko, tako, da bo mestu res v ponos. Poštena uprava bo morala poslopje glavne pašte čim prej dvigniti, da se to državno poslopje ne bo sramljivo stiekalo pred sosednjim mogočnejšim zasebnim poslopjem.

Ze lani v jeseni je bila v surovem stanju dograjena palača banke »Slavije« v neposredni bližini. Tudi pred to palačo še stoji skupina starih hiš, ki se bodo morale že letošnje pomlad umakniti. Palača pa bo v kratkem dodelana in še letos izročena svojemu namenu.

Izmed večjih gradbenih del, ki se bodo letos začela, je treba omeniti gradnjo »Slovenskega doma«, dalje gradnjo delavske kolonije za Bežigradom, ki jo gradi mestna občina in kjer bo dograjenih 48 stanovanj. Pri izboljšanju tramvajskega prometa pa je treba računati s tem, da bo Malo-železniška družba letošnje poletje obnovila tir na Starem in Mestnem trgu.

Sicer pa je opaziti precejšnjo podjetnost nižjih in srednjih slojev, ki so že dosedaj vložili mnogo prijav za nove stanovanjske hiše na periferiji mesta.

Upati je med drugim, da se bo tudi zavarovalna družba »Croatia« končno vendar odločila in podrja svojo staro hišo v Selenburgovi ulici ter zgradila res reprezentativno poslopje, kakor ga imajo druge večje zavarovalnice v Ljubljani.

1 Jubilej skrbne mamice. Te dni je praznovala svojo 60-letnico ga. Felicita Potokar, vdova po nadučitelju. Po smrti svojega soproga je imela 6 nepreskrbljenih otrok, pa je kljub svoji skromni pokojnini vse izolala. En sin Mirko je abs. jur.; drugi Milan je profesor v Murski Soboti, dve hčerki sta učiteljici, ena je poročena z g. Lorencem, uradnikom Ljudske posojilnice, najstarejša pa študira v Beogradu na višji slikarski akademiji. Dosti je bilo treba poguma, skrbi, križev in težav, a vse je prenašala vdano. Bila je vzor krščanske matere. Izgorevala je kakor sveča, vsa za svoje otroke. Življenje ji ni bilo posuto s cvetlicami, toda kljub temu ni klonila svoje glave, ampak junako je prenašala vse težave. Bog živi našo dobro mamico go. Potokarjevo še nekaj desetletij!

„Menza“ Kolodvorska ulica 8
se priporoča.

Tam palačinke kom. din 1.—

1 Materinska proslava. V soboto, 25. marca 1939 bo priredilo kršč. žen. društvo ob 1/2 5. popoldne v opernem gledališču materinsko proslavo. Dasi nam vsako leto prinese marec tovrstno proslavo, nam je ljuba in pomembna, saj osveži v nas spomine, misli in čustva, ki vse leto leže v naših erlih zakopana pod navlako nemirnega delavnika. Ko drobni glaski otroških igral in igralcev napolnijo opero s svojim priskrbljenjem, začetimo praznik. In praznikov smo potrebni. Prva točka programa je govor prof. Franceta Koblarja. Druga točka je nežni prizorček profesorice Anice Černejeve: Mamica je bolna. Otroci iščejo zdravlja za bolne mamice; nagovarjajo jagode, jabolka, hruške, sonce, drevesa in cvetice, naj jo pomagajo ozdraviti. Vsa navna otroška ljubezen je prešla v pesem. — Tretji prizor je oskrbela Marija Brečičeva. Njeno ime ni več neznan. S svojimi lepimi pesniškimi prevenci nas je presenetila, postali smo nanjo pozorni. Sedaj so se nam njene pesmi priljubile, vajeni smo, da jih srečujemo vsepovsod. Za našo proslavo je spisala prizor: »Mamice svoje z dejanji slavim o.« Njeno ime nam je porok, da bo tudi ta prizor lep. Vabimo Vas, da obiščete našo prireditel. Otroci Vam bodo poklonili lep praznik.

Srce se Vam bo smejalo, ako si ogledate naše svilene rute in šerpe, tako lepe so. Po nizkih cenah Vam jih nudi staroznana
manufakturna trgovina

Janko Češnik
Ljubljana, Lingarjeva ulica

1 Zanimajte se za svojo zgodovino in ogledajte si zadnji dan v Jakopičevem paviljonu razstavo osnutkov za velike stenske slike iz slovenske preteklosti, namenjene za bansko palačo v Ljubljani.

1 Sklad Zorka Prelova. Med idrijskimi rojaki in prijatelji smo nabrali v počastitev spomina pok. Zorka Prelova in namesto venca na njegov grob 884 din. Prispevki so pripadli skladu Zorka Prelova, ki se je ustanovil v okviru Idrijskega krožka v Ljubljani. Namen sklada je podpirati najprejše idrijske družine. Darila in prispevke

Res je, denarja ni preveč!

Toda vzlic temu se lahko vsakdo lepo in po najnovejši modi obleče, zakaj izbira prelepih oblek in plaščev za dame in oblek, površnikov in dežnih plaščev za gospode po res ugodnih cenah pri

Lukič, Stritarjeva ulica 9 je popolna

1 Jožicam in Pepetom! Naslov je malo čuden, toda naj velja, zakaj, če rečemo kakšnemu današnjemu godovaneu Pepe, ni prav nič užaljen, se prav imenitno se mu zdi, da ga kdo po domače nagovori, ženske, ki so krščene na ime sv. Jožefa, pa imajo sploh navado, da vihajo za vsako malenkost nosove in marsikatero dekle bi bilo užaljeno, če bi jo kar po domače poklicali Pepčka. Saj že Pepa ni več moderno, kvečjemu Pipa, ali Pina, Josipina, najpše pa je še Jožica. Sv. Jožef je na Kranjskem imeniten svetnik, saj je tudi patron kranjske dežele, pa tudi na Štajerskem ga imajo v čisljih, prav tako na Primorskem in na Koroškem, sploh povsod, kjer bivajo Slovenci. Imajo pa srečo, da imajo god na en in isti dan, zakaj vsi Slovenci, ki so krščeni na Jožefa, in to jih je mnogo, ga slave samo danes. V koledarju je sicer še nekaj svetnikov Jožefov, toda malokdo je krščen na kakšnega drugega Jožefa. Janezi in Franceti, ki so med Slovenci tudi precej razširjeni, so večji separatisti kar se tiče godov in vsakemu posebej ne moremo voščiti. Jožetom in Jožicam pa to lahko storimo danes! Vsem želimo vse najboljše in tudi tisto, kar oni dobrega drugim, ki niso Jožeti, sami že!

Grobnice in spomenike
kamnoseško stavbna, cerkvena dela izvršuje po nizkih cenah kamnoseško kiparsko podjetje
FRANJO KUNOVAR
pokopališče Sv. Križ-Ljubljana
telefon 49-09

Zveza katoliških nameščen, Ljubljana, Masarykova cesta 12.

1 Prodaja zgradb za rušenje in materiala že porušeni zgradb. Od nekdanje svojine Strojnih tovarn in livarn v Ljubljani na Tyrševi cesti 35 in v Zvonarski ulici 3 se prodajo posamezne zgradbe za rušenje, tako da kupci zgradbe porušijo in material odvozijo. Proda pa se tudi od že porušeni zgradb: zidna in strešna opeka, les, okna, vrata, tračnice, traverze in nasipni material. Na razpolago je tudi ključavničarsko orodje. Interesenti naj se javijo na licu mesta, kjer dobe informacije.

1 Elegantna miniatura žepna izdaja **PRE-SERNA** — 256 str. vezano v usnje z zlato obrezo — **SAMO 20 DINARJEV** — pri Akademski založbi (Selenburgova 4, dvorišče). **NOVO!**

1 Sodna dražba ortopedičnih, bandažnih in drugih strojev, razno orodje, trgovska oprema kilni pasovi, noži, škarje, kirurški instrumenti in drugo blago dne 22. marca 1939, Prešernova ulica 5, ob 14 uri.

Ptuj

Priprava za proslavo 700-letnice minoritskega samostana. Letos praznujemo 700-letnico prihoda Frančiškovi sinov (minoritov) v Ptuj. Trinajsto stoletje, ki je imelo za katoliško cerkev vse polno žalostnih in veselih dogodkov, je dalo človeštvu junaka po značaju in od Boga izbranega vodnika sv. Frančiška Asiškega, ki je ustanovil red manjših bratov. Ze v začetku reda so se Frančiškovi sinovi razkropili na vse strani sveta in oznanjevali ljudem ljubezen do uboštvu, pobožnost in mrtvenje, spoštovanje in pokorščino sv. stolici ter gorečo ljubezen do bližnjega. V tem svojstvu so manjši bratje (minoriti) prišli tudi v Ptuj že leta 1239. Manjši bratje so bili v svojem uboštvu in priprostiosti z malim zadovoljni, kar jim je pač nudila dobrosrčnost prebivalstva. Verjetno je, da so si ob svojem prihodu v Ptuj postavili najprej leseno stavbo k najbrž že obstoječi in njim za bogoslužje podarjeni kapelici. Pozneje pa so jim ptujski gospodje sezidali samostan in cerkev iz solidnejšega materiala in tako preskrbeli zanje in njihovo bogoslužje primernejše prostore. Ob razpustu mnogih samostanov za cesarja Jožefa II. je minoritski red prevzel leta 1789 dušno pastirstvo v takrat na novo ustanovljeni župniji sv. Petra in Pavla v Ptuj po ukinitvi župnije sv. Ožbald, ki je bila do takrat obsežna župnija za ptujsko okolico. S prevzemom župnije se je samostan izognil ukinitvi, ki je bila tudi zanj pripravljena. Na ta način praznuje letos tudi župnija sv. Petra in Pavla 150-letnico svoje ustanovitve. Proslavo prihoda oo. minoritov v Ptuj in ustanovitev župnije sv. Petra in Pavla bomo praznovali, kolikor bodo pač naše moči dopustile, kar najbolj slovesno. Dnevi proslav bodo 5., 6. in 7. avgusta t. l. Prosimo pa že sedaj vsa katoliška društva in organizacije, da v teh dneh ne prireajo nikakršnih prireditvev ali shodov. Kot uvod v proslavo bo sveti misijon, ki bo od 26. marca do 2. aprila t. l. Očetje frančiškani iz Ljubljane, in to p. Gracijan, prov., p. Odilo in p. Silvin pridejo, da naše ljudstvo najprej duhovno pripravijo in obnovijo našo župnijo

V gostilni in restavraciji

zahtevajte vedno izrečno **Rogaško mineralno vodo**
Ona Vam na prav prijeten način pospešuje prebavo in Vaš organizem Vam bo zato hvaležen

v duhu sv. Frančiška. Uvod v sv. misijon bo v nedeljo, dne 26. t. m. ob 6 zjutraj pred sv. mašo. Med tednom bodo pridige ob 6 zjutraj, ob 3 popoldne in ob 7 zvečer. Pridite vsi!

Celje

1 Tridnevna duhovna obnova za vse uradnice, nastavljenke in druga dekleta bo letos za veliko noč pod vodstvom g. dr. Zagaria v kapeli č.č. solskih sest. v Celju. Začetek 31. marca ob 7 zvečer.

1 Osebn. vest. Policijski agent g. Gaber Joško je premeščen za kontrolorja pri avtobusnem podjetju v Celju.

1 V celjski bolnišnici je umrl 50 letni sluga okrajnega sodišča v Celju Korošec Josip. Naj v miru počiva!

1 Sredspostni sejem je bil letos prav slabo obiskan. Ni bilo niti ljudi, ki bi kupovali, niti veliko prodajalcev. Včeraj je bil namreč tudi velik sejem v Krškem, in so mnogi, ki bi drugače prišli v Celje, odšli na sejem v Krško. Zeparjev ni bilo.

1 Nezaslišana predrznost. V petek zvečer je neki zasebnik iz Gosposke ulice M. napadel in žalil s tujiimi psokami zavednega Slovence in ga treščil z roko v čeljust. Vso zadevo bo razsodilo sodišče.

1 Razdelitev orehovitih dreves med siromašne kmetovalce iz območja Lokrovec, Pečovnik in Košnica bo na mestnem poglavarstvu v sobi št. 47 do 25. marca.

1 Senzacija za Celje, celjsko okolico in Savinjsko dolino! Glej oglaš na str. 18.

1 Mestno poglavarstvo opozarja vse nabornike, pristojne v Celje, da morejo vpogledati, če so pravilno vpisani v spisek nabornikov pri podpisnem uradu v sobi št. 20. Naborniki tujih občin stanovalci v Celju, naj vložijo prošnje, da se jim dovoli pregled, oziroma nabor v Celju do 15. aprila. Vojaški obvezniki, ki dosedaj še niso prisegli, naj se tudi prijavijo do 15. aprila. Podrobneje je razvidno iz razglasov, ki so nabiti na uradni deski.

1 Vsi mladeniči, ki se morajo letos udeležiti nabora in stanujejo v območju občine celjske ter niso pristojni v občino celjsko, morajo, če se želijo udeležiti nabora v Celju, vložiti zadevne prošnje najkasneje do 15. aprila t. l. pri podpisnem uradu. S seboj naj prinesejo koleta za 10 in 20 din. Prijaviteli se morajo v sobi št. 19 pri mestnem poglavarstvu.

1 Vsi vojaški obvezniki, ki do sedaj še iz karkršnegakoli razloga niso prisegli zvestobe Nj. Vel. kralju Petru II., naj se najpozneje do 15. aprila javijo pri podpisnem uradu v sobi št. 19 pri mestnem poglavarstvu.

Maribor

10.000 slovenskih delavcev bo šlo na sezonsko delo v Nemčijo

Maribor, 18. marca. Pred dnevi so bila v Beogradu pogajanja med nemško delegacijo in zastopstvom našega ministrstva za socialno politiko pogajanja o zaposlitvi naših delavcev pri sezonskem delu v Nemčiji. Našo delegacijo so tvorili dr. Aranicki, Švajger in dr. Krmpotič, ki so v imenu ministrstva z nemško delegacijo sklenili sporazum, po katerem bo letos na sezonsko delo odšlo 10.000 delavcev, po želi nemške delegacije vsi iz Slovenije, ker se po izjavi delegacije delavci iz drugih banovin lanske leto v Nemčiji niso obnesli.

Sklenjeni sporazum bo morala potrditi in odobriti še naša narodna skupščina, preden bo stopil v veljavo. Čim bo sporazum odobren od narodne skupščine, se bo takoj pričelo z zbiranjem delavstva, ki ga bo vodil izseljenški odesk ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje preko centralne in podružnice Borze dela. V ta namen se bo v Mariboru začelo naseliti tudi poseben delegat Nemčije, s katerim bodo naša oblastva glede nabiranja delavcev v stalnem stiku.

V glavnem bodo prišli v poštev delavci iz Prekmurja, ki bo samo moglo dati kakih 6000 delavcev. Občine že vodijo evidenco prosilcev. Letos so se naša oblastva postavila na pravilno stališče, da ne bo v inozemstvo puščen noben delavec, ki še ni dosegel 20. leta starosti in če ne bo mogel dokazati nujno potrebo po zaposlitvi v inozemstvu. Občine morajo izvršiti popis vseh prosilcev, potrditi potrebo po zaposlitvi v inozemstvu in šele nato bo pričela izbira delavcev.

S temi prvimi pripravami za odhod naših delavcev na sezonsko delo v inozemstvo se zopet odpira naša stara socialna, gospodarska, narodna in moralna rana na našem narodnem telesu. Se vedno je pri nas toliko našega delavstva, ki doma ne more dobiti zasluzka, čeprav so na vseh koncih in krajih naše banovine in države tako velike potrebe po javnih delih. Se vedno se ni posrečilo mobilizirati toliko sredstev, da bi mogli začeti z velikimi javnimi deli, ki bi na eni strani zadostila našim velikim gospodarskim potrebam, na drugi strani pa na domači zemlji in med domačimi ljudmi zaposlila naše delavstvo, da mu ne bi bilo treba hoditi na delo na tuje, s katerim je zvezano toliko nevarnosti. Prav gotovo ne bi bilo tako težko ustvariti možnosti, da bi se vsi ti tisoči, ki leto za letom tuje prodajajo svoje telesne delovne moči, zaposlili doma. Pri vsem tem pa je letos vsaj to hvalevredno, da mladina pod 20. leti ne bo smela na tuje in da tudi ti, ki jih nujna sila ne žene v inozemstvo, ne bodo svojih delovnih moči nosili drugam, marveč jih bodo uslužili našim domačim potrebam, ki so na kmetih v poletnem času tako velike.

gel dokazati nujno potrebo po zaposlitvi v inozemstvu. Občine morajo izvršiti popis vseh prosilcev, potrditi potrebo po zaposlitvi v inozemstvu in šele nato bo pričela izbira delavcev.

S temi prvimi pripravami za odhod naših delavcev na sezonsko delo v inozemstvo se zopet odpira naša stara socialna, gospodarska, narodna in moralna rana na našem narodnem telesu. Se vedno je pri nas toliko našega delavstva, ki doma ne more dobiti zasluzka, čeprav so na vseh koncih in krajih naše banovine in države tako velike potrebe po javnih delih. Se vedno se ni posrečilo mobilizirati toliko sredstev, da bi mogli začeti z velikimi javnimi deli, ki bi na eni strani zadostila našim velikim gospodarskim potrebam, na drugi strani pa na domači zemlji in med domačimi ljudmi zaposlila naše delavstvo, da mu ne bi bilo treba hoditi na delo na tuje, s katerim je zvezano toliko nevarnosti. Prav gotovo ne bi bilo tako težko ustvariti možnosti, da bi se vsi ti tisoči, ki leto za letom tuje prodajajo svoje telesne delovne moči, zaposlili doma. Pri vsem tem pa je letos vsaj to hvalevredno, da mladina pod 20. leti ne bo smela na tuje in da tudi ti, ki jih nujna sila ne žene v inozemstvo, ne bodo svojih delovnih moči nosili drugam, marveč jih bodo uslužili našim domačim potrebam, ki so na kmetih v poletnem času tako velike.

krščanstvu in socialni vzgoji. Vzgojitelji in starši vabljani!

1 Mladi žrtvi nesreč. V Koroščevi ulici je padel z ograje 10 letni Albert Mistej in si zlomil levo roko. — 5 letni sin koltarja iz Krčevine, Peter Pridigar, se je v delavnici svojega očeta nevarno opeknel. Karbidni luči se je dečko toliko približal, da se mu je vnela obleka. Dobil je nevarno opekline, zaradi katerih so ga takoj prepeljali v bolnišnico.

1 Sestanek fantovskega odseka Maribor II bo jutri zvečer ob osmih v običajnih prostorih.

1 Sahovska sekcija SK Maratona je priredila v petek zvečer simulanko, pri kateri je inž. Prek igral proti 9 igralcem. Zmagal je na 6 deskah, na eni je remiziral, na dveh pa je izgubil. Z zmago 6 in pol točk proti 2 in pol točkam je dosegel zelo lep uspeh.

Največjo izbiro blaga

po najnižjih cenah, dobite samo v
Češkem magazinu, Ulica 10. oktobra, Maribor

m D. K. W. motorna kolesa in dvokolesa dobite pri Ozvatič, Maribor, Cafova ulica 1.

m SK Maraton — rokoborska sekcija. Vsi, ki še niso štartali v tekmah za državno prvenstvo se danes popoldne s prvim vlakom odpravijo v Ruše, kjer bodo izbirne tekme za banovinsko prvenstvo, ki bo v soboto, 25. t. m., v Mariboru.

m Zdravniško dežurno službo za nujno pomoč zavarovanec OUD ima danes, v nedeljo, dne 19. marca, g. dr. A. Wankmüller, Maribor, Frančiškanska ulica 8, III. nadst.

Gledališče

Nedelja, 19. marca, ob 15: »Partija šahac«. Znižane cene. Zadržjič. — Ob 20: »Vse za šalos«. Znižane cene.

Največji daljnogled sveta bodo kmalu namerili na - zvezde

Cev daljnogleda je težka 500 ton — Luno bo približal na 40 km

Ves znanstveni svet z napetostjo pričakuje odkritij na našem nebu, ki jih bo strmečemu svetu prinesel novi daljnogled, ki ga graje v Ameriki. Veliko skrivnosti je še na nebu, veliko neznanega in si morajo največji učenjaki pomagati z domnevami in slutnjami, ta daljnogled pa bi mogel posvetiti v skrivnosti zvezdnatega neba in človeku odpreti novo stran o veličini našega svetovja.

Nekaj kilometrov jugovzhodno od Los Angelesa pri San Diegu leži gora Palomar, 5500 angleških čevljev visoka, na kateri je največja in najlepša zvezdarna sveta, ki bo še v teku letošnjega leta dobila največji daljnogled in najdragocenejši steklarsko delo. Glavna leča so vlili in izbrusili v Pazadeni v Kaliforniji in meri v premeru 200 col (5 metrov), doslej najnamenitejša leča v zvezdarni Mount Wilson ima v premeru samo 100 col. Leta 1940 bodo dela končana, velikanska aparatura bo postavljena in na razpolaga človeku, da pogleda v neskončno vsemirje.

Učenjaki upajo, da bo s to napravo mogoče pogledati eno milijardo svetlobnih let daleč (z vsemi dosedanjimi daljnogledi te vrste je človeško oko prodrla samo 250 milijonov svetlobnih let daleč). S prvim pogledom skozi to cev bo človek iz tisočletne nevidnosti iztrgal dve milijardi zvezd, ki bodo v tem zgodovinskem trenutku začele obstajati za »kralja vesoljstva«, čigar um ne pozna meja.

Iz zvezdarne Mount Wilson so mogli opazovati dva milijona zvezdnih meglic, s tem daljnogledom na gori Palomar jih bo stopilo pred strmečega človeka — 20 milijonov. Kadar bodo daljnogled nastavlili na naš preljubi mesec, bo prišel 25 angleških milj blizu ali — 40 km, kar je toliko kot razdalja Ljubljana—Lese ali Zagorje, to se pravi: če bi na mesecu stala hiša, bi jo zvezdoslovec lahko videl. Gore in doline pa bodo v neposredni bližini, saj vse površine meseca z enim pogledom niti obseči ne bo mogoče, ampak bo treba daljnogled premikati gori in doli in na strani — mesec bo gori Palomar najbližji znanec in vsega bodo lahko pregledali.

Poleg običajnih instrumentov in merilnih naprav, ki jih mora imeti vsaka zvezdarna, bo naj-

vežji zaklad te zvezdarne — velikanska leča daljnogleda, ki tehta 20 ton — največji kos stekla na svetu, s katerim bodo ravnali kot s kakim biserom. Cev daljnogleda, ki bo nosila in držala to lečo, je zgrajena kot kak železniški most in tehta 500 ton (tona ima 1000 kg).

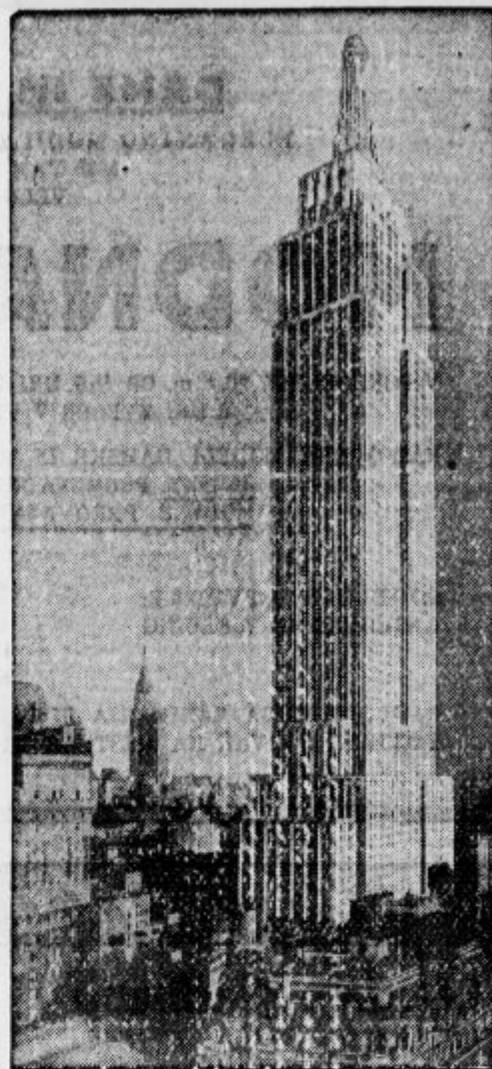
Za opazovalca je postavljena majhna hišica, kakor jih vidimo pri tovarniških žerjavih, v kateri je vedno enaka temperatura, naj bo kdo v njej ali ne, da tudi toplota navzočnega človeškega telesa ne bi vplivala na natančne naprave. Opazovalec sedi v tej hišici kot kak poveljnik vojne ladje na poveljniškem mostu. Poleg sebe ima mikrofoni, ki njegova povelja telefonično oddaja pomočnikom pri ostalih delih velikega aparata. Na eno njegovo besedo se vžigajo rdeče, modre in rumene luči in drugi signali, vzvodi in kolesje se premika, tla njegove opazovalnice se dvigajo ali spuščajo navzdol, velikanska kupola se premakne in zavrti na svojih 32 vozičkih, vsak na štiri kolesa, odprtina kupole se odpre in zvezdno nebo ponudi svoje svetle bisere človeku, daljnogled se zgane kakor da se je razveselil lepe jesnine, dokler ni dobil želene zvezde, in človek, ki je z eno besedo premaknil ves ta strojni oddelek, opazuje in gleda...

Tu ni nobenega iskanja na slepo srečo, kakor v časih Galileja ali Huygensa ali tudi še Heršela, teh naprav se poslužujejo samo astronomi-specialisti; eni raziskujejo spiralne meglice, drugi merijo toploto in luč nebesnih teles, tretji spet ugotavljajo njihovo snov. Tudi ne sede po cele noči pri tem velikem očesu, ki pomaga slabotnemu človeškemu očesu. Vse to opravi daljnogled sam, ki obenem vse fotografira, kar se iz neba odseva v njem. Prav za prav to ni drugega kot velikanski fotografski aparat, ki po ure in ure mirno stoji, namerjen na eno točko na nebu in na občutljivi plošči vse ohrani, na tisoče podrobnosti, ki jih človeško oko tudi skozi ta 5 m široka očala ne bi opazilo. Ta plošča šele omogoča primerjanje pojavov na nebu, kakor so danes in kakor so n. pr. bili pred letom dni in na ta način se lahko do-

žene, kako se je nebesni svod premaknil, kako se gibljejo in diha posamezna svetla telesa na njem. Tako pridejo na dan nove zvezde, nove meglice, planeti in komete. Učenjaki v svojih laboratorijih šele opazijo, da je na fotografski plošči nekaj, kar ob prejšnjem fotografiranju ni bilo. Samo fotografska plošča omogoča, da se po odtisih in slikah vsak kos neba istočasno preiskuje lahko po vsem svetu; nad temi barvnimi slikami čepa zvezdoslovci, ki nikdar niso bili na Palomaru.

Zvezdoslovci so od te zvezdarne obetajo velikih uspehov. Upajo, da se bo število sončnih sistemov, ki jih danes poznajo 5, s temi napravami zvišalo na 50, ki se vsi gibljejo po istih večnih zakonih kot naš z zemljo, mesecem, stalnimi in premakljivimi zvezdami. Najbolj pa upajo, da se bo pojasnila uganka o premikanju svetlobnega spektra spiralnih meglic na rdeče. Če bi mimo nas žvižgala lokomotiva in se vedno bolj oddaljevala od nas, bi bil njen glas vedno nižji — nekaj podobnega se dogaja s temi spiralnimi meglicami: njihov spektrum se premika na rdeče. To je piščal lokomotive, ki se od nas oddaljuje, prenešeno na vid. Ako je ta domneva resnična, potem se te spiralne meglice oddaljujejo od nas in beže v vse-mirje s hitrostjo 40.000 km na sekundo, t. j. v eni sekundi okrog in okrog zemlje. Vse-mirje bi po tem takem v resnici ne bilo nič drugega kot velikanska krogla, ki se je razletela, in njeni kosci po stalnih zakonih z velikansko hitrostjo švigajo po neskončnem prostoru. Druga domneva pa pravi, da to premikanje spektra na rdeče ni drugega kot: luč na dolgi poti do našega očesa izgublja na energiji (torej ne običajno pojevanje svetlobe), kar daje slutnje novega, še neznanega principa v naravi.

Upravičeno torej ves znanstveni svet z napetostjo pričakuje, kdaj bo zvezdarna na Palomaru nastavila največji daljnogled sveta oziroma fotografski aparat na nebo. Pa tudi nestrokovnjaku bodo ugotovitve znanstvenikov odkrivala lepote našega življenja.

jejo sapo in odpirajo oči kot preplašene prepelece, ki so na milost in nemilost prepuščene nepoznanemu stroju in tem vitkem rovu. Ko dvakrat prestopiš v vselej ožje dvigalo in se tudi ta zabojček sunkoma ustavi, si na vrhu. »102. nadstropje, razglednik, prosim,« pravi sluga in malomarno odpre vrata.

Znašli smo se v okroglem hodniku, ki ima morda 10 m v premeru, ki je ves pokrit, proti vetrovom pa ga varujejo zunanje steklene stene. Globoko nekje pod nami leži svetovno mesto kot preproga. Prizor je tako veličasten, da prve minute vlada v hodniku globok molk. Ni mogoče najti prave besede, tako sam si nad svetom, tako neboljen v tem visokem, steklenem gnezdu, da bi najrajši ušel čimprej nazaj, doli na trdna tla.

Polagoma se prva stiska umiri in oglašati se začne radovednost, ki počasi postaja že kar pogumna. Kakor na konici visokega stebra za zastavo nimamo nad otokom Manhattan, pod nami ravne avenije, kakor da je neznani graditelj razpostavil ravnila, po katerih se veselo igrajo človeška bitja, med temi ravnila pa kvadri hiš. Največji nebotičniki, ki so na tleh velikani, so daleč pod nami, kakor lesene igračke. Reka ljudi in prometnih sredstev spodaj se giblje kot po vrvici. Tu šele vidiš prometno organizacijo Manhattan, ko ga gledaš vsega v celoti in se prometna reka, ki teče iz ene ulice, na križišču nenadoma ustavi, istočasno pa se razlije promet čez križišče iz prečne ulice — tako po vsem mestu, teče in se ustavlja, kakor da od neke delujejo nevidne zavornice, ki odpirajo in zapirajo ulice.

Na severu se iz kamenitih kupov hiš ostro odraža 1 km široki in 5 km dolgi pravokotnik glavnega parka. Iz morja hiš in bleščečih stavb spoznavamo bahate oblike Rockefellerjevega centra in vitki stolp Chrysler Buildinga. Tam daleč nekje se čez srebrni trak Hudsona pne George Washington Bridge, najlepši in najdaljši most na svetu. Hudson pelje oči ob dokih in ladjedelnicah, mimo gozda stolpov in dimnikov in ob konci otoka se dviga iz morja glavica neke igle — kip Svobode, ki kot otrok pozdravlja »Normandie«, ki se počasi plazi v pristanišče. V daljavi se blešči morje, na vzhodni strani pa leno leži Brooklyn, Queens in Bronx, nejasna skupina mest se izgublja na obzorju — in tudi to je še New York! Tam daleč čez Hudson so velika mesta New Jersey, ki so s predori, cestami in mostom kot s trakovi zvezana z New Yorkom. Nato pa se pogled izgublja v nejasni daljavi, tam je Amerika, dežela v neskončno notranjost.

Stojimo pa v steklenem gnezdu, 400 m nad trdim tlem otoka Manhattan. Za stekleno steno, ki se v krogu vije pred našimi očmi, žvižgajo vetrovi. Poč nogami čutiš, da vrh »Empire State« niha in v glavi ti je nekako težko. Da ne bi bilo treba pokazati, da se bojiš, stopiš v dvigalo in zdrsiš navzdol, kjer so trdna tla in se lahko odpočiješ.

Športniki! za Vaše zdravje je neprecenljive vrednosti **Abesinski čaj**

„Karkadé“

ker ne vsebuje teina. Dobite ga pri Vašem trgovcu.

Čudo moderne tehnike v Newyorku

„Empire State“ - najvišja stavba na svetu — Palača ima 102 nadstropja, v njej živi 25.000 ljudi in je 400 m visoka

(New York.) Nič hudega sluteč se izprehajajo po široki Fifth aveniji in ogledujejo razkošne izložbe trgovin in se izgubljaš v valu ljudske množice, ko ti nenadoma med št. 33 in 34 iz morja samih visokih stavb udari v oči nekaj izrednega, ki se kot srebrna puščica dviga proti nebu. Oči se vzpenjajo po tej velikanski stavbi, višje in višje, kakor da ni konca. To čudovito delo modernega stavbarstva ti s svojo vitkostjo skoraj jemlje sapo, obenem pa s svojo drznostjo učinkuje veličastno, da strmiš in gledaš to lepoto in skladno obliko, ki se je vzpela za lučjo, za soncem in prekosila vsi človeški domišljiji.

Steješ in če se ti oči ne utrudijo, našteješ 102 nadstropji. V tej stavbi dan za dnem dela in se preživlja 25.000 ljudi. To je »Empire State«, 400 m visoka stavba, največja stavba na svetu in najvišje delo človeških rok, proti kateremu so piramide egiptovskih faraonov nerodni velikani, pravi debeluharji proti tej elegantni vitkosti; ta palača je še 100 m višja kot Eiffelov stolp v Parizu, ki je najvišja stavba Evrope.

Posebna brzovozna dvigala: »express cars« te v manj kot eni minuti potegnejo v 80. nadst. V višinah je zrak vedno redkejši in hitrost teh dvigal je tolikšna, da zaradi vedno manjšega

zračnega pritiska čutiš v ušesih čudno brnenje in ti sluh skoraj popolnoma odpove, isti občutek, kakor bi se dvigal v letalu. Mladi sluga v dvigalu »elevatorboy« so najbrž teh voženj tako vajeni, da z zaničljivo kretnjo obrnejo hrbet presenečenim potnikom, ki si maše ušesa in zadržujejo dihanje.

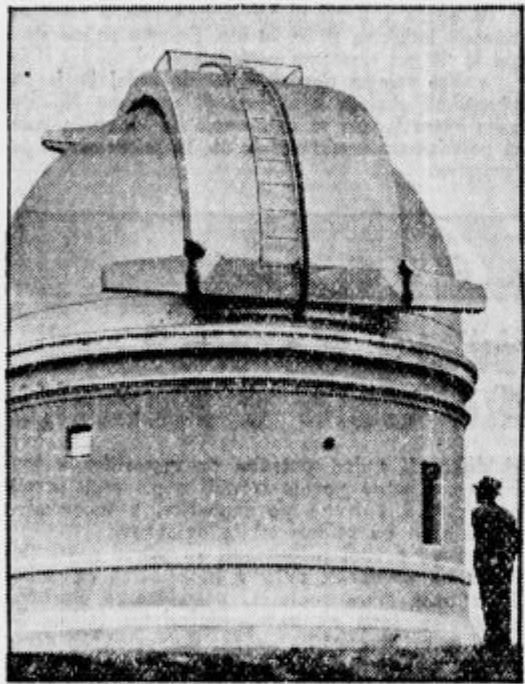
Boj nebotičnikov za sonce

Manjši nebotičniki, čeprav sami po sebi dosti veliki, si morajo dopustiti, da večji vržejo na nje svojo senco in jim tako zapro sonce. Na sliki: senca največjega poslopja na svetu, Empire State Building

Millijonski del sekunde.

Pred kratkim so v Ameriki z novim fotografskim aparatom za »skrajno hitrost« fotografirali iz puške izstreljeno kroglo v posameznih fazah skozi steklo. Posnetek je dal gornjo sliko. Strel je bil fotografiran na čas, ki si ga je mogoče misliti samo matematično — 1 milijonski del sekunde.

Kupola zvezdarne na Palomaru.

Zgodovina in konec psa bernardinca,

ki je rešil 39 ljudem življenje

Znan je samostan sv. Bernarda v Alpah na meji med Švico in Italijo. Marsikateri ljubitelj gora je tu že užival gostoljubje samotnih menihov. Znani pa so tudi njihovi psi bernardinci, ki so se že neštokrat izkazali pri zimskih reševanjih. Med njimi se je najbolj proslavil pes »Barry«, ki je v snegu in alpskih viharjih pokazal toliko vdanost človeku, da je veljal za nekaj posebnega. Med vso čredo psov je bil največja dragocenost. Šest let je zvesto služil menihom in z njimi vred premagoval nevarnosti gora. V tem času je 39 ljudem, ki so zašli, rešil življenje.

Nekateri dogodki so kar ganljivi. Po polletnem vežbanju so ga menihi nekega dne, ko so nad samostanom sv. Bernarda divjali hudi viharji in je ves samostan vedel, da je družba turistov v smrtni nevarnosti, so svojo čredo poslali ven v sneg, kjer bi turisti mogli zamesti. Prvi, ki se je v mraku vrnil skozi debel sneg, je bil »Barry«. Za gosto dlako se ga je držal 8 letni fantič. Ko je pes prišel do menihov, je toliko časa lajal okrog njih in se jim dobriklal, da so šli za njim. V neki skalnati razpoki so našli štiričlansko družino, ki je tam zmrzovala. Pes je prejel skočil v razpoko in po svoje dolgo časa valil zašle potnike, da bi šli za njim. Toda bili so že preveč oslabiljeni in premrti. Ko je pes spoznal, da jih ne more spraviti na noge, se je začel dobriklati otroku, dokler ga niso ostali razumeli in mu otroka ohesili za dlako. S tem bremenom je preplezal steno in se vrnil k svoji čredi.

Od tega dne je veljal za najboljšega psa v vsej čredi. O njegovi »nadarjenosti« je šlo pripovedovanje po vsem svetu. Tako je nekoč našel otroka, ki ga je na poti iz šole ujel snežni metej. Otroku je bil že skoro na pol zmrznjen. Če bi pes šel iskat pomoč, bi se mogel vrniti kvečjemu čez eno uro. Ko je videl, da gredo moči otroka h koncu, se je vlekel nani in ga grel in tako ležal na njem polnih 24 ur, dokler ga niso našli četali psi, ki so priklicali menihe. Samo s tem je rešil življenje, da je ostal pri otroku.

Menihi s svojimi bernardinci v gorah.

in začelo se mu je blesti, ko je tako visel, zagvozdjen med dve skali in ni videl izhoda. Ko je videl velikega, kosmatega psa, je najbrž v svoji zmedbi mislil, da se mu bliža kaka zver; pograbil je svoj cepin in zamahnil po njem. Zadel ga je in hudo ranil. Pes pa ni skočil po njem, ampak se je kakor užaljen obrnil in šel. S težavo se je privlekel do menihov in jih začel z nautenimi znamenji opominjati, da je nekaj našel. Toda bil je že slab, zadnjih 500 m se je vlekel s poslednjimi napor. Menihi so uvideli, da je težko ranjen, toda v nekaj minutah je bilo po njem. Polagoma je njegovo truplo omrznilo. Šli so v strmino po sledovih njegove krvi in našli prepadenega turista, ki je bil še bolj nesrečen, ko so mu povedali, kaj je v svoji pomoči naredil. Zvestega psa so na željo tolikih ljudi, ki jim je rešil življenje, zakopali v Parizu.

KULTURA

Ljudska knjižnica v Ljubljani

Pogled v Ljudsko knjižnico na Miklošičevi cesti.

Pogovor s knjižničarjem, g. ravnateljem Doklerjem

Gospod ravnatelj, že tri ali štiri leta urejate Ljudsko knjižnico, ki z dneva v dan raste in postaja že važen faktor v ljubljanski pa tudi podeželski ljudski prosveti, ali bi mi lahko povedali nekaj iz njene zgodovine? Kdo jo je ustanovil? Kako se je širila in kdo jo je urejal v teh letih?

Bistven del Prosvetne zveze, ki ji pomaga izvrševati njen glavni namen, širiti prosveto, je Ljudska knjižnica, ki ima svoje prostore v hiši Vzemne posojilnice. (Miklošičeva c. 7-1.) Ustanovljena je bila leta 1897. dr. J. E. Krek v okviru Slov. kršč. zveze, a njeno delovanje je bilo bolj skromno; med svetovno vojno se je večina knjig porazgubila po vojnih bolnišnicah. S smoternim delom pa je pričela šele leta 1924. Leta 1926. je izdala svoj prvi tiskani imenik knjig, ki je obsegal ca 2800 knjig. Drugi imenik knjig, ki je izšel l. 1936. pa obsega že 12.800 knjig. Sedaj (v marcu 1939) šteje knjižnica 15.380 knjig. Nastanjena je bila po preselitvi iz Ljudskega doma najprej v pritličju Vzemne posojilnice, potem v Akademskem domu, l. 1933 (malo pred razpustom PZ) pa je prišla v svoje sedanje prostore. V letih 1932 do sredine 1935 je bilo njeno delovanje močno ožirano, od avgusta 1935 pa je začela zopet živahno delovati. Knjižnico so vodili gg. Poznič Blaž 1924—1928, dr. Ant. Vodnik 1928—1930, profesor Bogomir Pregelj 1930—1931, od 1931—1935 jo je vodil odbor, od 25. avgusta 1935 do danes jo vodim jaz.

Koliko članov šteje knjižnica sedaj in kateri stanovi se jo najbolj poslužujejo? Kakšen je bil obisk v zadnjih letih?

Članov šteje sedaj knjižnica 2100, ki se razdeli po poklicu takole: 641 je dijakov in akademikov, 405 uradnikov, 104 duhovnikov, 80 učiteljev (ic) 61 profesorjev in 820 trgovcev, obrtnikov, služiteljev in zasebnikov.

Obisk knjižnice v zadnjih letih pa je bil naslednji: Od 1. 10. 1933 do 30. 9. 1934 si je izposodilo 9435 obiskovalcev 14.103 knjige (7203 slov., 6713 nem., 187 drugih); od 1. 10. 1934 do 30. 9. 1935 9177 obisk 16.062 knjig (8975 slov., 7340 nem., 397 drugih); od 1. 10. 1935 do 30. 9. 1936 8878 obisk 15.798 knjig (8401 slov., 7188 nem., 209 drugih); od 1. 10. 1936 do 30. 9. 1937 9697 obisk 18.190 knjig (9618 slov., 8369 nem., 208 drugih); od 1. 10. 1937 do 30. 9. 1938 9899 obisk 19.920 knjig (10.712 slov., 8918 nem., 200 drugih); od 1. 10. 1938 do 28. 2. 1939 pa 5136 obisk 10.891 knjig 6.056 slov., 4540 nem. in 295 drugih. Kot vidite, je prav v zadnjem času viden porast, kar kaže, da je knjižnica potrebna in si lepo utira pot.

Kako se Ljudska knjižnica izpopolnjuje?

Pri nabavi novih knjig se mora vodstvo predvsem ozirati na želje obiskovalcev. V prvi vrsti seveda se nabavljajo vse slovenske revije in knjižne zbirke (Jugoslov. knjigarne, Hram, Mo-

dra ptica) pa tudi vse druge nove knjige, v kolikor je njih vsebina primerna načelom PZ. Pri nemških knjigah so najbolj priljubljeni detektivski in kriminalni, humoristični zgodovinski in drugi romani. Poleg teh so se nabavljali še biografije znamenitih oseb, potopisi in knjige, ki obravnavajo sodobno politiko.

Katero knjigo ljudje najbolj bero?

Od slovenskih knjig se največ čitajo Finžgar, Jurčič, Tavčar, Kersnik in Bevk, od prevodov pa Tolstoj, Rachmanov, Knittel Buck; malo pa čitajo Detelo, Cankarja in Preglja. Od nemških knjig so zlasti priljubljeni — kot že omenjeno — kriminalni in humoristični romani; ženska publika pa še vedno rada čita Courths Mahlerco, Schneider H. in Schneider Cristl, Dawersky, Marken, Hirthauer in Rothberg. Za resne beletristične knjige je le malo ljubiteljev, dasi tudi teh ne manjka. Veliko pomanjkanje pa je glede dobrih mladinskih knjig.

Kakšne načrte imate za bodočnost?

Ko se bo preselila knjižnica v nove prostore — sedanji so že zelo tesni — se bo najprej otvorila že dolgo nameravana »Čitalnica«. Poleg tega se že sedaj razmišlja o ustanovitvi strokovne in znanstvene knjižnice, ki bi tvorila poseben odsek Ljudske knjižnice. Poleg že sedanjih znanstvenih in strokovnih knjig, bi se lahko prenesla v ta odsek knjižnica Leonove družbe. Zlasti za duhovnike na deželi bi bila ta knjižnica obilne koristi, ker si sedaj pri teh materialnih razmerah ne morejo nabavljati dragih knjig.

Za konec pa bi povedal samo še to: razvoj in uspeh knjižnice je odvisen samo od članov. In zato pravim: v katalogu pogrešam še mnogo imen, o katerih bi mislil in želel, da bi si izposojali knjige v naši knjižnici, ki more nuditi res izbrano neoporečno blago. Saj izposojujemo knjige resnično pod ugodnimi pogoji ter tudi izven mesta na podeželje; za krajšo pa tudi daljšo dobo. Sicer pa so natančnejša pojasnila o izposojanju natisnjena v Imeniku knjig, ki si ga lahko sami natančneje ogledate.

In dal mi je gospod ravnatelj katalog knjig, kjer so natančno podani pogoji in pojasnila pri izposojanju knjig, namreč, da stane vpisnina 5 dinarjev, ki je stalna (enkrat za vselej, če si pa tekom enega leta ne izposodi nobene knjige, se briše iz imenika članov in se mora nanovo vpisati); dalje da se knjige izposojajo na izkaznice, da traja izposojilna doba 14 dni, ki se pa lahko podaljša; da znaša izposojevalnina 1—2 dinarja, ozir. 3—5 dinarjev, dočim se pri starejših knjigah zniža za polovico itd. Med to zadnje spada kaznovanje nerednosti (opomini. stroški itd.). Sicer pa: naj vsak sam postane član te dobre se razvijajoče Ljudske knjižnice, pa bo videl, da pogoji nikakor niso težki sprito tega, kar vam knjižnica nudi.

Kako je prišlo do tega domačega dela?

Dogodki sami so nas tako rekoč prisilili, da smo pričeli delati sami. Prosvetna zveza nam je ponudila in zaupala to delo. Tri tedne komaj pred pričetkom telovadnih tekem na Stadionu je šele odločitev padla, in takrat šele smo morali pričeti graditi zvočno aparaturo. Vse seveda v Ljubljani in z domačimi močmi. V brzini konstrukcije in gradnje smo nedvomno dosegli svoje vrstne rekord. Seveda je treba — kakor pri vsaki stvari — določene dobe zorenja, ki nam je bila vsekakor preskopo odmerjena. Zato smo morali zamujeno nadomestiti kasneje.

Kako pa ste vi zadovoljni s svojim začetkom?

Mi nismo, ker se v polni meri zavedamo marsikake pomanjkljivosti. Lahko smo pa zadovoljni, da smo izvozili tako, s pripravami, ki so nam bile doslej na razpolago. Ko bodo vsi aparati gotovi, bo tudi sinhronizacija preciznejša. Mnenja smo, da zna naša javnost razlikovati med insceniranim filmom in filmsko reportažo. Kadar bomo n. pr. naročili kakemu našemu skladatelju: napišite nam toliko in toliko smetrov glasbe ali pa kadar bo govornik prikrožil svoj govor nalašč za film, bodo seveda na mah odpadle vse filmske neefektne »raztegnjenosti«. Tisto pa seveda ne bo več reportaža, nego inscenacija. V našem primeru je bilo pač treba rezati silko na dolžino zvoka. Ozirati se je bilo treba tudi predvsem na želje producenta (n. pr. govor predsednika ZFO i. dr.).

Veseli nas pa, ko so zadovoljni prireditelji in to je glavno.

Kako ga je pa sprejelo širše občinstvo?

Film ni nikoli prirejen za takojmenovane filmske gurmande, temveč za široko občinstvo vseh slojev. Dokazano je bilo že neštokrat (empirično, statistično in teoretično), pri debatah v filmskem seminarju ali pri predavanjih izkušenih strokovnjakov, da oblika, ki bi bila vseh kakemu filmskemu sladokuscu, ni dojemljiva za povprečnega gledalca. Slednji dojema počasneje od prvega, zato mora biti rez (montaža) nekoliko daljši. To pravilo je dobilo zopet potrdilo v primeru naše filmske reportaže. Od nešteti strani smo čuli: prekratko, prehitro gre vse mimo, in samo od ene plati, da so posamezne scene predolge.

Nad vse zabavne so pa zahteve poedincev. Nekateri takim zahtevam celo Hollywood ne bi bil kos. Tako n. pr. želi neki, nam popolnoma neznan gospod, da bi moral biti ta reportažni film dramatično napet! To »dramatičnost« da bi

Murn-Aleksandrov

(Ob 60 letnici)

Aleksandrov —! To zveni kakor odmev prešlihanega klica.

V soboto, 4. marca, je bil njegov 60. rojstni dan.

Ob velikih živih dogodkih sedanjih dni se pač lahko zgodi, da se spomin na pretekle pomembne dni in godove ne oglasi vedno pravočasno. Spomin Josip Murna!

Pa tudi danes — post festum — se bomo spomnili pesnika Murna Aleksandrova popolnoma z druge strani, kakor ga morda zahteva knjižnozgodovinski pogled. Popolnoma z druge strani. To pa zato, predvsem zato, ker sem knjižnozgodovinske liste o Ketteju in Jos. Murnu še nedavno napisal in poslal, da jih, mislim, utegne v doglednem času priobiti za to poklicana revija. Danes torej spomin na Murnov rojstni dan obrnem v drugo smer, ki pa tudi ni brez pomena za pesnika Aleksandrova.

Trajno borbo je bojeval Murn v svoji mladniški, zlasti v svoji akademski dobi. Borbo za vzore, borbo za zdravje, borbo za kruh.

Borba za vzore. Ako bi se bil Aleksandrov naposled našel v svoji kmečki pesni, bi bili njegovi vzori doseženi v ozkem stiku s kmečkim ljudstvom. Spoznal bi, da so bile smeri, v katerih se je gibal, le sence življenja. En sam razgovor z vaškim očencem ga je že tedaj bolj poživil kakor deset literarnih pomenkov v kavarni. V mestnem in meščanskem okviru se Murn nikoli ni čutil domačega. Nikar ne sodite Aleksandrova preveč po pismih, ki jih je tu in tam pisal. Hranim namreč pismo, ki mi pove, da Murn ni hotel, da bi ga kdo presojal le preveč po njegovih pismih. Do teh misli so me dovedla pisma (ne še objavljena), ki jih je Zofka Kvedrova napisala svoji prijateljici J. T. K. o Murnu.

Borba za zdravje. Murn je telesno prehitro rasel in dorasel, njegovo telo je bilo tako prešibko in preslabotno, da bi se moglo uspešno upirati zgodnji kali jetične bolezni. Borba za zdravje je bila posebno huda zadnje leto njegovega življenja. Zadnje jesen je še preživel na deželi v Zadvoru pri Cerkljah. Tam se je najrajši mudil v gozdiču med smrekami in dihaval njih, kakor je mislil, zanj zdravilni in odlični vzduh. Kakšno zaupanje je imel v ta smrekov lek, je pričala v zadnjih mesecih tudi njegova bolniška postelja, ki je bila na vseh štirih koncih obdana s smrekovimi vršički in vejami. »Jaz bom ozdravel, boš videl!« je zatrdil zdaj in zdaj ob prijateljskem obisku. Toda kaj, če so mu prijatelji verjeli, če pa sam sebi ni verjel.

Težko mu je bilo, da so stanovalci obširne cukrarne vedeli in govorili: »Zakaj ni Pepeta več iz sobe? Pepe je hudo bolan! Noče naših obiskov.« Murn je dolgo prikrival svojo bolezen, toda prikriti je ni mogel. Bil je čudno boječen do zadnjega: vedno ga je grenilo skrbno vprašanje: »Kaj bodo ljudje rekli?«

»Dobro mu je bilo, Pepe, če pošljemo po gospodale mu je pripravljala vestna gospodinja Polonca.

»Seveda bi bilo prav,« je mislil Murn. Pa zopet se je zbal ljudi in v tesnem strahu je pristavil: »Pa nikar naj nič ne zvončka, da ne porok: Pepe bo umrl!«

In res ni zvončalo, pa stanovalci so vseeno izvedeli in videli prihod gospodov v luči svete popotnice. Videli so in so rekli: »Pepe ne bo dolgo!«

Aleksandrov je umrl v borbi za svoje zdravje. Krivda te smrtna borba pa je bila v borbi za vsakdanji kruh.

dosegli, ako bi pokazali množico ob in v sprevodu na ljubljanskih cestah v totalnih posnetkih. Ne bi hoteli tu razpravljati o raznih načinih narnave kamere, pač pa bi poudarili, da totalni posnetki spreveda in špalirja niti najmanj ne učinkujejo dinamično ali »dramatično« (z izjemo seveda, ako bi se množica dejansko spoprijela), pač pa morejo biti veličastno učinkoviti. Ker smo hoteli na vsak način nekaj takih posnetkov imeti, sta šla dva operaterja na kor frančiškanske cerkve, da bi tako iz primerne višine in oddaljenosti napravila nekoliko takih celotnih pogledov, upoštevajoč pri tem arhitektonsko najmanjkavnejše okoliščine: Marijin trg, tromostje, Grad, pa sta pri tem naletela na nerazumljivo zapreko: organist ju je enostavno napodil. Iz tega razloga so odpadle totalne slike spreveda.

Dalje želi menda isti gospod, da bi morali prikazati tudi bojovitost slovenske mladine! Res iskreno so se zabavali prireditelji, ko so izvedeli za to, vse prej ko ponižne želje.

Zanimivo je, kako ocenjuje kak posameznik vedno le s svojega subjektivnega gledišča. Take boljzalne je pa treba upoštevati, čeprav so osamljeni in čeprav bi morali vse to (kot boljzalnici) že davno vedeti, kar smo uvodoma povedali glede sinhronizacije in montaže. Z veseljem in prav iskreno ga zato povabimo k sodelovanju, ker res potrebujemo še nekoga z izrazitim filmskim čutom. Čaka nas namreč nevhvaležna naloga, da sestavimo II. del in se bojimo, da le-ta ne bo prav nič boljši od prvega (namreč s stališča neznanega gospoda), ker nimamo prav nobenih »dramatičnih« posnetkov s telovadišča. Tudi bojovitost slovenske mladine nikakor ne bo prišla prav do izraza, kajti vse prireditve na stadionu so potekle v najlepšem redu...

Toda to je samo nekoliko primerov ocenjevanja. V splošnem so bili gledalci navdušeni, navdušeni že zato, da so čuli slovensko besedo govoriti s platna in so videli nov uspeh novega slovenskega tehničnega poizkusa, in sicer v tisti panogi, ki je zdaj najmodernejša ter pri nas še ne poizkušena. Pravilno je doumela volike žrtve prireditelje in upa na daljše uspehe, ki ne bodo izostali, če bomo Slovenci pokazali smisel za to. Tudi v zvočnofilmski produkciji se moramo počasi osamosvajati, če hočemo biti narod.

Tako nekako sem se pogovarjal s tvorci prve slovenske zvočnofilmske reportaže, samo toliko, da na pravem mestu registriramo tudi tak kulturni pojav, kot je začetek te panoge, ki je med najpotrebnejšimi razvoja pri nas. Prireditelji čestitamo, da se ni ustrašila žrtve, tvorcem pa damo vse priznanje ter jim želimo, da bi čimprej izdelali tudi drugi del ter šli še naprej k ustvarjanju pravega slovenskega zvočnega filma na motive slovenske dežele in slovenskih narodnih navad in slovenske duše. To nam je nujno potrebno, da lahko stopimo v svet obenem z drugimi narodi, ki s filmom delajo zase propagando in se predstavljajo širokemu svetu. In komu je bolj potrebno svetla kot nam, ki smo sicer zaprti v ta ožek, a tako lep dom?

td.

Jos. Murn
stud. exp. akad.

Dovolj je prestrašal v življenju, zato je hotel svoje visokošolske študije takoj usmeriti — praktično. »To se mora,« je dejal, »takoji pribiti!« Stopil je v tiskarno ter si za nekaj kron naročil posetnice s sledečo oznacbo:

Smer njegovega prizadevanja je bila sicer praktična, ali tudi v dosegu tega je treba denarja. Dunajska vseučiliška doba je bila za Murna doba najsilnejše borbe za vsakdanji kruh. Zares: za vsakdanji kruh. Saj se je zgodilo, da je bil v tem času v tem razkošnem mestu, po cele dneve v mrazu, brez tople hrane, da, tudi brez vsake hrane. Tisto zimo je napisal obupno pismo in ga poslal Kalanovim v Ljubljano.

»Pa pridi domov! Vsaj jesti boš imel!« se je glasil odgovor iz Ljubljane.

Prišel je in si poiskal službo v mestu. »Tako si bom sam prislužil za vsakdanje potrebe in zraven bom študiral.« Sedaj je sklenil, da postane odvetnik. »Po tej potile je upal: »pridem prej do kruha!«

Pesmi pa tudi niso dale miru. Kaj so mogle, kaj so hotele vedeti o njegovi borbi za kruh? Vendar, če bi jih zbral in izdal, bi mu morda tudi pesmi olajšale gmotni položaj. Dr. Prijatelj mu je moral pri tem stati ob strani. Moči pa so mu že tako polejale, da tudi s pripravo in popravno svojih pesmi ni kazal nobenega resničnega veselja. Prepustil je kar svojemu prijatelju, naj ukrene vse, kakor hoče Prijatelj.

Tri borbe so morale in umorile Aleksandrova. Dve leti po njegovi smrti so izšle njegove Pesmi in romane v dr. Prijateljevi prireditvi. Aleksandrovova borba za njegov pesniški ideal vendar ni bila zastoj. V »slovenski modernici« se velikokrat s priznanjem imenuje: Murn-Aleksandrov. Literarna zgodovina mu je prisodila častno mesto s Kettejem in Cankarjem.

Uspeh njegove borbe za zdravje naj bi bil vsaj ta, da bi se naša srednješolska in visokošolska mladina, sicer po Murnovem zgledu, vendar ob ranem in pravem času, prizadevala za svoje dušno in telesno zdravje. To omenjamo v tej zvezi zato, ker najdemo isto zapisano v enem izmed pisem iz Murnove zapuščine.

Kaj pa Murnova borba za vsakdanji kruh? Ta tretja borba pa je nevede in nehoti prav v zadnjem času dobila srečen in blagodejen spomin: s kuhinjo in stanovanjem za uboge v cu krnari, kakor je to zdaj uredila mestna občina.

Kako pomenljivo? Tja, kamor je včasih ljubljanski župan dr. I. Tavčar po svoji gospe Franji pošiljal darove za Ketteja in Murna, tja je sedaj župan dr. Adlešič deloma tudi po svoji gospe so progi napotil stotine in stotine ubogih, da dobijo svojo potrebni kruh in stan. Bada izza Murnovih časov je sicer ostala, toda dobrodelnost je vzrasla in še raste. Cukrarna ob Ljubljani, ki se je proslavila s literarnim spominom, se zadnje čase more ponasati tudi s socialnim delom. Torej cukrarna ne bo tako kmalu pozabljena...

V kolikor se bo namreč med nami omilila borba za vsakdanji kruh, toliko manj bo potrebna borba za zdravje in toliko večja bo mogla biti plemenita borba za ideale.

S temi besedami se Josipu Murnu-Aleksandrovu ob njega šestdesetletnem rojstnem in imenskem godu poklanja eden izmed njegovih vrstnikov in prijateljev.

Aleksandrov —! Naj danes to ime zopet krepke odmeva na našem Parnasu.

Kramljanje s tvorci prvega slovenskega zvočnega filma

Pred kratkim smo videli in slišali v Ljubljani v Unionu — in zdaj predvajajo tudi že po drugih krajih naše ožje domovine — prvi slovenski zvočni film, oziroma boljše: zvočno reportažo o lanske letnih mladinskih dnevih v Ljubljani. Ze samo dejstvo, da smo Slovenci poleg filmskih poizkusov začeli tudi s zvočnimi filmi, je poseben kulturni dogodek ne glede na to ali je ta reportaža prvovrstna ali pa morda samo bolj ali manj posrečen poizkus. Toda lanske mladinske dnevi so bili tak dogodek v slovenski javnosti ter še posebej v življenju in delovanju velike slovenske prosvetne organizacije, kakor je Prosvetna zveza, da je že to dejstvo, da je s tem filmom za večne čase ujet prizor v sliki in besedi, zgodovinsko pomembno. Kako lepo bi bilo na primer, da bi bili zvočno filmani tudi Celjski dnevi predlanskega leta ter bi imeli v podobni in zvoku avtentično oporoko velikega nadškofa Jegliča? Vsi, ki smo bili pri prvem predvajanju prvega slovenskega zvočnega filma, smo občutili hvalečnost do vseh tvorcev te zanimive reportaže ter smo krstu tega prvega poizkusa s ponosom prisostvovali, želeč, da bi se slovenski zvočni film od snemanja reportaž, časnikarskih dogodkov čim prej osamosvojil v zavestno filmsko oblikovanje umotvorov, katerim bi kumovala tako pisatelj kot režiser. Toda slovenski zvočni filmski obrt je stopil na prvo pot in mi povzemamo to priliko, da pokramljamo z njegovimi tvorci.

Snemanje prvega prizora na ljubljanskem Gradu.

MLADI SLOVENE

Mirko Kunčič

Težka uganka

»Sedi, Majda, na polena,
na polena — na kolena
trda moja in poslušaj!

Pesmi zvonkih brez števila
božja roka je v vrbinje
mlado ob potoku skrila.
Čudno lepe so te pesmi:
nekatero so vsele,
kakor da ves svet bi rade
z žametno rokó objele;
nekatero so otočne
kakor slavčovo žgolenje,
a iz vseh odmeva
mladih src veliko hrepenenje.

Pojdi, Majda, v log zeleni,
v log zeleni gajne ženi,
tam poslušaj prav natanko,
nam razreši to uganko:

komu le vrbinje mlado
s svojo pesmijo postreže?

Vsa zamaknjena je Majda
v sončno jutro odskakljala.
V vrbi niti list vzdrhtel ni...
Dolgo je prisluškovala.

Trilili! nekdo zapiskal
je, ko zarja se je užgala.
Majdica tedaj uganko
dedu brž je razvozljala:

»Rad bi vedel, komu vrba
s svojo pesmijo postreže? —
Mlademu pastirčku Gregcu,
ki si v njej pišal urežle!

Stričkov kotichek

Dragi striček! — Oprosti, da se iz daljine Kotoribe tudi jaz prvič oglašim.

Zel bi, da postanem minister. Prosim Te, razloži mi, kakšne šole moram napraviti.

Zdaj obiskujem drugi razred kotoribske šole. Ker odpotujem v Velenje, mi odpiši tja. Tam bom nadaljeval šolo.

Srčno Te pozdravlja Bajan Glavač, učenec II. razr. v Kotoribi.

Dragi Bojan! — Minister postati ni tako lahko. Pa čeprav obležeš vse šole tega sveta, pa čeprav imaš v žepu milijon odličnih spricval, se vendarle še ne bo nihče priklonil pred teboj do tal in rekel: »Klanjam se, gospod minister!« Take šole, iz katere bi novopečeni ministri ven leteli, ni nikjer. Ministri postanejo le redki smrtniki. Prebrisane glave morajo biti, kolikor toliko prikupljive postave, dobro morajo znati jeziki obračati in govoriti, kakor da bi rožice sadil. Na vrh pa morajo imeti še nekaj sreče in pot do ministrske časti jim je odprta. Zdaj pa premisli, koliko teh lastnosti in prednosti za ministra imaš. Kar se glave tiče, jo imaš gotovo na pravem mestu. Zastonj se ne pišeš Glavač. Tvoji predniki so bili najbrž hudo prebrisani ljudje in so si zaradi tega izbrali tako imenitno ime. Lepo bi se slišalo: »Gospod minister Bojan Glavač.« Ni izključeno, da kdaj dosežeš to visok čast. Upaj in veruj! Tudi jaz sem v Tvojih letih upal in veroval, da postanem mogoten kralj. In res sem postal. Za kratke pol urice. In še to — samo v sanjah...

Razložil sem Ti to reč, kolikor sem utegnil, mogel in znal. Za konec Ti povem še tole modrost, ki si jo zapisal za ušesa: Boljši kos kruha v roki kot tolst zajec v gozdu!

Pozdravček! — Kotichekov striček.

Ljubi Kotichekov striček! — Pišem Ti danes prvo pismo, ki Ti ga pišem. Prav dobro se mi godi. Bila sem bolna, imela sem ošpice, pa zdaj sem že zdrava. V šoli imamo prav dobro sestro, ki nas uči. Prav zadovoljna sem z njo. Prav dobro se

učim. Prav rada grem v šolo. Grem šele v drugi razred.

Stanujem v Mariboru, Ipavčeva 3.

Le pridil!
Lepa Te pozdravlja Tvoja — Magda Lečnik, učenka II. razr. osnovne šole šolskih sester v Mariboru.

Draga Magda! — Saprabolt, Ti si pa kratka! Vsaka beseda leži kot pribita na svojem mestu in mnogo, premnogo pove. Takšna so nekatera uradna pisma. Se kaj vidi, da je Tvoj očka resen in mogočen mož: na sodišču sedi in pravico deli. Od njega si se najbrž naučila tega uradnega jezika, ki mora biti kratek, jednat, pa vendar od sile natančen. Kako natančen je na primer Tvoj prvi stavek: »Pišem Ti danes prvo pismo, ki Ti ga pišem!« Kdo drug bi napisal samo: »Pišem Ti danes prvo pismo.« Tebi pa se je na vso moč zdel važen dostavek: »... ki Ti ga pišem.« Prav je takoj Moder in izkušen človek ne sme izreči nobene nejasne, dvoumne besede, če hoče v svetu kaj veljati.

Kapitanov rojstni dan

V prvem nadstropju naše hiše je stanoval stari, upokojeni kapitan Breznik. Prepotoval je po suhem in kopnem ves svet. Poznal je stepe in pušave daljnih dežel, temne gozdove Brazilijske in mogočne gorske velikane Afrike. Svoja stara leta je hotel preživeti v miru in tišini na deželi.

Kapitan Breznik je imel otroke zelo rad. Najlepše urice smo preživeli pri njem. Zadovoljno je žulil svojo pipo med zobmi in nam pripovedoval čudovite dogodivščine iz svojega življenja. Če je komu izmed nas ležala na srcu težka skrb, jo je zaupno odkril staremu kapitanu — in odleglo mu mu je. Tako kot kapitan Breznik, nas ni znal nihče tolažiti, nam ni znal nihče svetovati v stiskah in zadregah.

Nekega dne pa se nas je vse hkrati polastila skrb, katere nismo mogli zavpiti staremu kapitanu. Dolgo smo si ubijali glave, kako bi se iznebili te skrbi — in nazadnje smo jo iztuhtali. Gotovo vas bo zanimalo, kakšna skrb nas je tako morila? Izvedeli smo, da bo kapitan Breznik imel v kratkem svoj sedemdeseti rojstni dan.

Slavnostni dan je napočil. Ta dan smo morali biti eno uro prej v šoli. Tako smo rekli doma. V resnici pa smo se zbrali pri tovarišu Tončeku. Vse je bilo že dogovorjeno. Le eno presenečenje nam je Tonček še pripravil: privlekel je odnekod dolgo lestev. Takoj smo uganili, kaj namerava z njo. Od veselja smo kar poskakovali. Metka pa je prinesla od doma velikanski šopek.

»Šopek, kam pa greš z Metko?« je v šali zaklical Janezek.

Vsi smo se zasmejali.

»Zdaj pa šalo v stran! Na desno krenite!« je poveljeval Tonček in na vso moč resen je bil njegov obraz.

In smo šli. Spredaj so trije dečki nesli lestev, za njimi je capljala Metka s šopkom v rokah, za njo pa smo se uvrstili drugi. Spotoma se nam je pridružil še Gorjančev Mihec. Tako je bil spremljen, da smo ga komaj spoznali. Bil je preoblečen v — dimnikarja. Obraz je imel namazan s

sajami, na sebi je imel star očetov frak, na glavi pa stričev poročni cilindar. Prevelik mu je bil, segal mu je glavo čez ušesa.

»Dimnikar prinaša srečo!« nam je pojasnil, ko smo začudeno zijali vanj in ugibali, ali ima še vse kolečke v glavi ali ne.

Ne daleč od naše hiše smo obstali. Previdno smo se ozrli v okno, kjer je stanoval stari kapitan. Hvala Bogu, ni gledal skozi okno!

Tvoja najljubša beseda je, kakor vidim, beseda »prav«. Z njo daješ krepek poudarek stvarim in rečem, ki so Ti prav posebno ljube in drage. Zato me je na koncu pisma kar malo zabolelo, ko sem videl, da tjakaj, kjer me pozdravljaš, te besedice nisi položila. Oh, kako srečen bi bil, če bi bila namesto »Lepo Te pozdravlja« napisala: »Prav lepo Te pozdravlja...!«

Tudi Tvoje povabilo »Le pridil!« je čisto uradno. Nekateri mi na dolgo in široko opisujejo, kako se bom s kolinami in štruklji in žganci mastil. Kdo pa ve, kako bo v resnici? Utegnilo bi se zgoditi, da se kolin niti dotaknil ne bi, da bi štruklje zaničljivo pogledal in žgance nejevoljno odrinil od sebe, češ: »Premalo ocvirkov je na njih!« Ti se vsem tem nevslednostim previdno izogneš, ker si misliš: »Jaz ga samo vabim, ničesar mu ne obljubljam, zato me tudi za besedo ne bo mogel prijeti, če odide praznih rok!« Saj pravim, bistre si mi glave, paragrafe poznaš kot star advokat.

Piši mi še kaj! Prirčno Te pozdravlja — Kotichekov striček.

»Fantje in dekleta, zdaj pa le previdno!« je s šepetajočim glasom opominjal Tonček.

Po prstih kot talovi smo se splazili pod kapitanovo kno.

Tonček je pristavil lestev, vzel Metki šopek iz rok in se previdno splazil po lestvi navzgor. Vsi drugi pa smo se utaborili spodaj. Stanko ni pozabil prineseti s seboj svoje mandoline, ki je dajala od sebe strašno, neubrane glasove. Janko pa je privlekel s seboj goslice, ki so mu pele v rokah kot maček, če mu stopiš na rep.

Ko je bil Tonček čisto zgoraj, je napočil slavnostni trenutek. Štel je do tri — in v mlado jutro je zadonela vesela koračnica. Stanko je brenkal na mandolino, Janko cvilil na gosli, drugi dečki pa smo na vsa usta pihali v glavničke, prevlečene s tenkim papirjem. Hrušč in trušč je bil tolkšen, da je šlo skozi ušesa.

Vsa okna v bližini so oživila. Zastori so se dvigali in radovedni obrazi so pogledali na dvorišče. Tudi okno kapitana Breznika se je slednjič odprlo. V spalni obleki, s pipico v ustih se je prikazal na oknu. Začudeno je strmel navzdol. Ni in ni mu šlo v glavo, kaj naj bi ta podoknica pomenila.

Ko je godba končala svojo divjo koračnico, smo odprli usta na stečaj in zapeli v zboru:

»O slavljenec današnji,
pozdravljen tisočkrat!«

Kapitan je hotel nekaj reči. Preden pa je beseda mogla skočiti z jezika, mu je Tonček pomolil šopek pod nos. Kapitan ga je povohal in glasno zaklical: »hm! Zvonko smo se zasmejali. Potlej je Tonček moško stisnil kapitanu roko in mu svečano voščil:

»Voščimo za rojstni dan vam
mного sreče in veselja.

Iz šole

Nekoč je prišel v šolo nadzornik, ki je bil znan zaradi svojih težkih vprašanj in zato smo bili šolarji vsi nekam v skrbeh. Hudi mož je pa stopil jako vedrega obraza v šolsko sobo in se nam je vsem nasmešnil.

Nato je vprašal: »Kdo mi bo povedal, koliko dlak ima mačka?«

Splošno, tesnobno molčanje.

Ko se ni nihče prijavil, da bi odgovoril na to čudovito vprašanje, je dejal nadzornik: »Kdor mi bo pravilno rešil to uganko, mu ne bo treba odgovoriti na nobeno drugo vprašanje!«

Cez čas je dvignil moj sosed roko.

»No, ali ti veš?«

»Mačka,« je junaško začel sosed, »ima šest in devdeset tisoč štiri in sedemdeset dlak.« In se je mirno usedel.

Nadzornik ga je začudeno pogledal: »Odkod pa veš to tako natančno?«

Tedaj je sosed drzno pogledal nadzornika in se odzval:

»To je pa že drugo vprašanje, gospod nadzornik!«

Zmagal je. Nadzornik se je zasmejal in ga ni več vprašal.

Mojstrosko je pogodil debelega žužka, ki je kobacal po tleh. Kar odrevenel je od strahu in se potuhnil pod trpotčev list, ubogi žužek. Sovražnik je blizu! mu je neka; reko in bil je pripravljen na vse.

A Voričev Fronc ni krvolochen mož. o tisto pa ne. Se na misel mu ni prišlo, da bi ubogemu žužku življenje vzel.

»Dovolj sva se tukajle nazijala in naklepetala.« je lahkomišelnemu spremeljavalu začel brati levite. »Če bova na vsakem robu takole nemarno zapravljala dragoceni čas, ne bova Blaščeve jame videla do sodnega dne!«

»Bova pa zdajle hitreje ubirala korake,« mu je sveto obljubil pravljicar Brskač in iztegnil nogó »Torej naprej!«

Cez deroči potok je položen dokaj trden in širok most. Velikanski kameniti skladi ležijo v strugi pod njim. Deroči potok se besno zaganja vanje in jih hoče prevrvaliti. Kar peni se v onemogli jezli, ko vidi, da je zastoj ves trud.

»Kakor ta potok so nekateri ljudje!« je sredi mostu zamodroval Voričev Fronc. »Z glavo hočejo skozi zid. Zid ostane cel, glava pa poči. Iz trme še nikoli ni ratalo nič dobrega.«

Onstran mostu ju je pokroviteljsko pogledala zviška navzdol robata skala, visoka za pet Voričevih Froncev ter skopo posejana z mahom in brinjem. Z velikim rdečimi črkami je napisano na njej: Mali Triglav. Otroci Metne vasi so jo krstili tako. Drzno plezajo po njej in se oprijemajo klinov, ki so pod vrhom zabiti vanjo — kot na pravem Triglavu.

Kolovozna pot se podjetno vzpne navkreber. Voričev Fronc se je gor grede spomnil svoje zakladnice in hitro šel brskat vanjo.

»Tamle med potjo,« je rekel in pokazal, »leži majhen bajer, ki mu pravimo Rep. Ob tem bajerju sem tistega teta, ko je bila suša v zemlji in v grlu. našel pet beloušk. Ležale so skupaj v zavrtku in vsaka je imela do eno žabo v sebi.«

Cvetka očetu za god.

Naj se danes vam izpolni
vsaka drobna srčna želja!

»Bog vas živi še sto let!« se je zadrli Gorjančev Mihec, preoblečen v dimnikarja.

»Živioooo!« smo zatulili v zboru.

Zenske, ki so gledale skozi okna, so bile gajne. Od vseh strani so voščile prijaznemu kapitanu dobro jutro in vse najboljše za rojstni dan.

Stari kapitan je bil nad tem tako iznenaden, da ni našel primerne besede, s katero bi se zahvalil. V zadregi se je smehljaj in vohal poklonjeno cvetje.

Ko se je Tonček spustil po lestvi navzdol, smo imeli že vsi spet šolske torbice v rokah. Tonček je poveljeval:

»Na desno krenite!«

In smo jo lahkkih nog in veselih src mahnili po poti nazaj — v šolo. Učitelj nam je ta dan kot nalašč dal za nalogo prosti spis: Spoštuj stare ljudi! Deklamam in dečkom, ki smo sodelovali pri podoknici, ta naloga ni delala nobenih težav. Napisali smo po svojih najboljših močeh, kako radi imamo starega kapitana Breznika in kako smo ga počastili za sedemdeseti rojstni dan. Vsem našim nalogam je učitelj dal odličen red.

Mlada njiva

ZGODNJI CVETICI

Pozdravljena bodi mi, zgodnja cvetica,
ki prva pogledala si iz zemlje!
Ko gledam te, radostna moja so lica,
v nedolžnem veselju mi plava srce.

Le tukaj ostani in cveti veselo,
saj dekle nedolžno dobilo te bo;
domov te bo srečno in radostno vzelo
in v venček Mariji povilo te bo.

Zefi Klinar.

STRIČKU ZA GOD

Rožo ti drobno za god podarim,

da te vsaj malo razveselim.

Na ti bo v skromen spomin in veselje,

naj se ti z njo izpolni vse želje!

Tožna in mračna je naša vasica,

bleda, upadla naša so lica.

Prazne, ah, prazne so moje roké —

v prsih pa bije čuteče srce.

Lučko srebrno bom tebi prižgala,

misel iskreno v darilo poslala.

Da bi še dolgo, zdrav in vesel,

zgodbiče pisal in pesmi nam pel!

Olga Kuretova, Zagorje ob Savi.

Pravljice in pripovedke izpod Triglava

Voričevem Froncem

v Blaščevi jami

(Dalje.)

Čas je tekel mimo kot lahkonožna srna. Tako dolgo sta na Mlinškem robu stala in prisluškovala utripom davnine, da bi jima bile noge kmalu pri-rastle k tlom. Nemara bi do samega zaklada, ki ga globoko pod zemljo čuva mlinški škrtat, pognale žilave korenine Froncevih nog? Bog ve.

Pravljicar Brskač se je zganil iz zamišljenosti, ki se je bil vanjo zamotal kot muha v pajčevino. Kar ostrmel je, kar zona ga je obšla.

»Za božjo voljo, Fronc, ali vas je zlodej obsedel? Kaj vendar počenjate?«

Voričev Fronc se je bil v pasu prelomil: spodnji del je nepremično tical na tej božji zemlji, zgornji del pa je kot mrtev mahedral navzdol. Pa ni bil mrtev, nak. Vasoval je pri spodnjem delu in uganjal tam nezastisljane reči: e palico je udarjal ob desno koleno in gobezdal:

»Halo! Halo! Mršna nemarna, ali na ušesih ležiš?«

Resnično, resnično, Voričevega Fronca so same vešče uročile in mu prežaltno pamet e peklenjskim ognjem osmодile. Ubogi mož!

Pravljicar Brskač je bil v nemajhnih zadregi. Na cedilu uročenega Fronca ni kazalo pustiti: mirno gledati, kako ga pošast goreča pesti in peklj, pa mu takisto ni dalo srce. V hudih skrbih so se

mu misli podile po glavi in iskale rešilne poti.

»Halo! Halo! Pokonci, smrčulja! je zmerom glasneje, zmerom bolj blodno brbljal Fronc in se tolkel po suhih bedrih.

»Nič ne pomaga, v vas bo treba skočiti in priklentiti žene in močete je na tihem sklenil pravljicar Brskač ter se pripravil na skok.

Tedaj se je Frončev zgornji del kar na lepem spet vzravnal. Iz njegovih sivih oči je šinil zmagovalen ogenj, otroško drobna bradca pa se mu je zganila v zadovoljnem smehu:

»Pa sem jo! Pa sem jo!«

Pravljicar Brskač je buljil vanj kot teliček v nova vrata in ni vedel, kaj bi in kako.

»Ne vem, kaj hočete reči, Fronc,« je ponižno vrgel iz sebe.

Fronc ga je kljukasto pogledal izpod čela in mu jih nadrobil kot suhih žgancev v prežganko:

»I kaj neki? Saj ste videli, saj ste slišali! Desno nogo sem pokonci spravil. Najine marnje o večah so jo tolikanj utrudile in zdolgočale, da je zaspala kot ubita. Peklenško sem se moral sukati okoli nje in jo klentati, da se je spet zbudila.«

»A takole je olajšano zinil pravljicar Brskač ter se oddahnil. »Veste, Fronc, ne zamerite, jaz sem pa miell, da se vam je v glavi nekaj zaskočilo.«

»Le gletje, da se vam ne bo!« mu je zafrkljivo vrnil Fronc in pljunil v širokem loku predse.

(Dalje prih. nedeljo)

DRUŽINA

na dan sv. Jožefa
za god našim očetom

Očetove roke

Naš oče in gospodar

Kadar je začela konec počitnic vstajati bolečina slovca kakor velikanski somrak in se je pletla okrog sijaja millega, jesenskega sonca in okrog zlato zorečih sadežev, se je vselej z rastočo muko ponavljala tudi prizor, ki sem se mu čim bolj izmikal in ki se je moral vendarle vsakokrat izvršiti. Ker sam nisem našel začetka, je začel oče, poklical me je k veliki okrogli mizi in je vprašal: »Potlej pa... no, koliko denarja bi pa rad?«

Tedaj me je bilo do bolelosti sram in stal sem pred njim od zadrege ves rdeč. Zlasti še, ko sem ga že prerasel in so vsi v družini že kaj zaslužili. Bilo mi je zares v sramoto, da sem moral živeti od marljivosti svojcev. Koliko rajši bi bil tolar dodal, kakor da sem tolar zahteval! Sicer doma nismo bili baš revni. Pohvalno smo govorili o naši hiši, naših njivah in travnikih. Izmed drugih hiš je bila naša videti mogočna in prostrana in je izražala spoštovanje in posest. Navzlic temu pa je bila omarica z denarjem vajena samih suhih let, pa čeprav ni toča ali suša uničila njiv. Vsako uro sem bil o počitnicah priča, kako so moji svojci žrtvovali vse do poslednjega, da so zbrali denar za plačila in za davke. A čeprav sem vse to z nežnostjo uvidel, sem imel vendarle dolgov, moral sem plačati stanovanje, preživnino, knjige.

Ledeni sem vzkliknil: »Da bi bilo že konec tega preklemanega beračenja!«

Jaz bi bil rad dejal »tega prekletega« in bi bil rad s pestjo udaril po mizi, a oboje mi je zaprl pogled na resni in častitljivi očetov obraz.

Oče me je vzkodbudil: »Le povej, koliko potrebuješ! Nočem, da bi trpel pomanjkanje. Vendar, saj veš, da bi po nepotrebnem denar zapravljaj, to pa ne bi bilo prav.« Daljšega govora ni nikoli imel. A saj niso bile besede tisto, kar me je zgrabilo za srce. Medtem ko je govoril, je potegnil iz žepa mošnjo iz rumenega usnja. Odmotal je jermenček, razmaknil je zmečkane gube in je brskal in štel. In pri tem so mi pogledi kakor začarani obstali na njegovih rokah. Te roke so se malce tresle, čeprav je bil oče sicer krepak možak in je znal čvrsto poprijeti. Bile so okorne in skrivljene, ta in oni prst je bil izmalichen s kako rano od konjskega ugriza ali zarezo s koso. Sonce jih je rdečerstavo pobarvalo, in znotraj so bile polne obrunkov in žuljev. Kolikokrat sem se kot majhen fantek bal za te roke, če so se pri rezanju preveč približale valjem stroja! Na večere delopustov, ko so mu apokojno počivale v naročju, sem se z njimi igral in mu, kot imajo otroci navado, pihal na sveže ranice od trščice in udarcev s kladivom in sem hokal nanje, kot je bilo pri nas v navadi: »Pozdravi se, pozdravi se, blagoslovi!« To so bile dobre, močne roke, z žilavim delom blagoslovljene roke. A da je bilo v njih prstih drhtenje, to je povzročilo, da sem

bil spričo njih ves slaboten in bešen. Stiskal sem besede in običal sredi njih in sem odšel z veto, ki bi samo kakega skupuha preživljala več mesecev.

V mestu pa se je šopirilo na stotine izložb in najzapeljivejše dobrote so vabile: »Vzemim me s seboj!«

Tu so bili sladki glasovi slaščic. Kako so se znali dobrikati! Vendar niso prodri do srca dijačka. Spričo njih ga je branilo njegovo fantovsko srce. Zakaj, sladkati se, to je bilo vendarle samo

nekaj za deklince, za damice. Slehernega kamna bi bilo sram, če bi bil stopil v tako prodajalno. Toda jaz sem stanoval pri sadnem trgu. Če sem se lačen vračal iz šole, če sem visoko zgoraj pri podstrešnem oknu sedel pri učenju in sem dvignil pogled, zmeraj sem moral skozi rajske dišave, skozi krasote zlatordečih in rdečih in sočnatih črnih barv. Poleti in pozimi je lebdelo najplemenitejše zorenje nad tem paradizem. Zlasti je pa jesen s svojimi elastičnimi dobrotami kar prerastla vse plošče na pločnikih. Tedaj so se borovnice in maline smejale okrog rdečih naglavnih rut kmetic. Na njih svetlih vozičkih so se pozibavala jabolka — ki so dehtela kakor materina skrinja — in vodene hruške — ki so me kar porinile na domači vrt. Včasih je fant odprl svojo denarnico, ki — joj — kar ni mogla prenesti nobene svetlobe — in ki so se njeni zakladi tajali kakor majske sneg, če jo je prevečkrat izpostavljaval svetlobi. Prišel je čas češenj in z njim zmeraj tudi najbolj lačna praznina. Takrat si videval na trgu le še otroke s škričli v rokah, in rdeče ustnice so hlastale po rdečih in črnih sadežih, ki so bingljali na mehkih steblih. A če je bilo vabilu le prevečkrat ustreženo, tedaj so se nad dijačkovim mošnjčkom začele tresti očetove roke, ki so bile dijaku prezveste in vestne opominjevalke. Toda v velikem mestu, tam so bili še drugačni rajski vrtovi, ki so na vso moč klicali, vabili in te pregovarjali. Knjižgotrčci so razpostavili pisane snopiče indijanskih zgodb, ki smo bili vanje, po nepotrebnem, kot so nam dejali, kar zaljubljeni. Na starini pa si ulegnil za nekaj beličev kupiti kar zbirke teh knjižic. Kdor je že kdaj prestal mrzlico sile do branja, ta bo že občutil, kaj so mi bili ti zakladi v izložbah in na deskah starinarjev. Saj nisem mogel iti mimo indijanark, ne da bi si bil vsaj ogledal kričeče naslovne slike in prebral visokodoneče naslove in okusil te viře, ki so se lesketale kakor vabe. Požiral sem jih, z njimi pa trnek: šel sem, kupil in sem moral več tednov presneto skopariti, da sem nepotrebnim izdatkom poravnal s kakim prostovoljnim postom.

Tako sem včasih ključoval svetlim drhtečim delovnim rokam, ker me je premagala prehuda strast do branja. Vendar so ostale te roke moji najmočnejši stražniki in le zdaj in zdaj se je polila kapljica tistega, kar so nabrale moje marljive čebele-delavke.

Tiste roke so se bile že zdavnaj nehale tresti in so bile položene v podzemsko kamrico, v večno hišo, za večni mir in pokoj, a tedaj sem bil nekoč priča, kako se je prizor s hrastove mize iz kmečke sobe ponovil ob marmorni mizi gosposke hiše. Ta oče je z dolgimi in lepo oblikovanimi belimi prsti, ki se mu niso nič tresli, segel v nabito denarnico. Če se je sin zabaval in je živel razsipno, ni bilo treba očetu napeti vseh sil glave in rok, in materi in bratom in sestram ni bilo treba doma skopariti, da je bilo sinovo počelje spet izravnano. A mahoma sem zagledal robate, zveržene očetove roke. Spomnil sem se težke roke ljudstva kot očetove roke, ki se trese nad sleherni polno denarnico, ki zbira in orje in je robato orodje, ki blagoslovja, če se njeni zakladi spoštljivo in plemenito delijo, ki se pa skrči v pest, če so sadovi njene pridnosti zavrženi. Rad imam podobo svojega očeta, te spokojne, modre oči, pobeljene lase, zdrava, z rdečico nadahnjena lica, k tlom sklonjeno, plemenito starčevsko glavo. Toda kakor kako svetinjo pa častim te roke, ki v marsikaki urli resnobne gori pred njimi tučka mojega spominjanja nanje. (Peter Döflner.)

Pismo očetu

Ljubi oče, čeprav Ti vse leto ne pišem nobenega pisma, pa Ti pišem danes (in še celo v časopisu, da naj bodo tudi drugi očetje na ta dan počašteni z njim). Vem, da si vsako leto na materinski dan nekam nesrečen. Kar lepo priznaj: že lani si bil malce ljubosumen, in reči moram, da Te jako dobro razumem. Dozdeva se mi, da Ti ne bi bilo prav nič všeč, če bi svet Trojko očetovsko ljubezen postavil v prav tako žarko luč, kakor to storijo z materinsko. Bržkone bi se sramečljivo nasmehnil, kakršna je navada očetov, ki jih kdo pri kaki njihovi nerodni nežnosti opazuje. Najbrž si se tako smehljaj, ko si prišel iz vojne — takrat sem bila še prav majhna. Prav tako si se nemara smehljaj, ko si šel nato z menoj na sprehod in je bila nenadoma neka silna potreba, ki se ji nisi upal biti drugače kos, ko da si mi v svoji neznanosti grozi porezal s svojim velikim nožem vse gume na moji spodnji oblekici. Jaz se tega ne spominjam več natančno, vendar so mi zadostkrat pripovedovali o tem v družini, celo najfinejšje tele so zmeraj gororile o tem. Ali se spominjaš, ko sem bila dijakinja, pa si me Ti prišel obiskat, in sem jaz poslala gospodinjino na kolo-dvor, ker sem bila bolna? Takrat si prišel k meni v sobo z velikim škričljem sadja in s šopom vrtnic, ki si jih bil spoloma kupil in ki si jih držal zgoraj za glavo. Odllej sem bila že večkrat dobila cvetice v dar, krasne cvetice, na primer od »častilcev«, ki jih zaradi svoje ljubosumnosti kar nisi mogel videti, vendar, rečem Ti: tako nisem bila nobenih cvetic več vesela, kot sem bila Trojih. Nikoli Ti tudi ne bom pozabila, da si vse moje »ukore« iz šole brez mamine vednosti podpisal in da se takrat zaradi moje 3 v vedenju nisi jezil, ampak si je bil vesel! Bodi danes ta dan zahvaljen za vse tisto, za kar bi se rado zahvalilo mnogo otrok kot jaz!

Tvoja hčerka.

Nekaj za očka, če je doma

Če pride očka domov iz pisarne ali delavnice ali iz urada, si želi, da bi bil »komod«. Rad si sledeče suknuje in si oblače jopič. Gospodinja, ki se kolikaj razume na škarje, šivanko in centimeter, ga bo zatojere iznenadila z domačim plaščem ali pripravnim domačim jopičem.

S slike si moreš pridobiti nekaj tozadevnih navodil. Domači plašč (na levi) je moči zaradi preproste oblike izlaha doma narediti. Zanj kupiš progasto volneno blago. Plašč je lepo okrašen

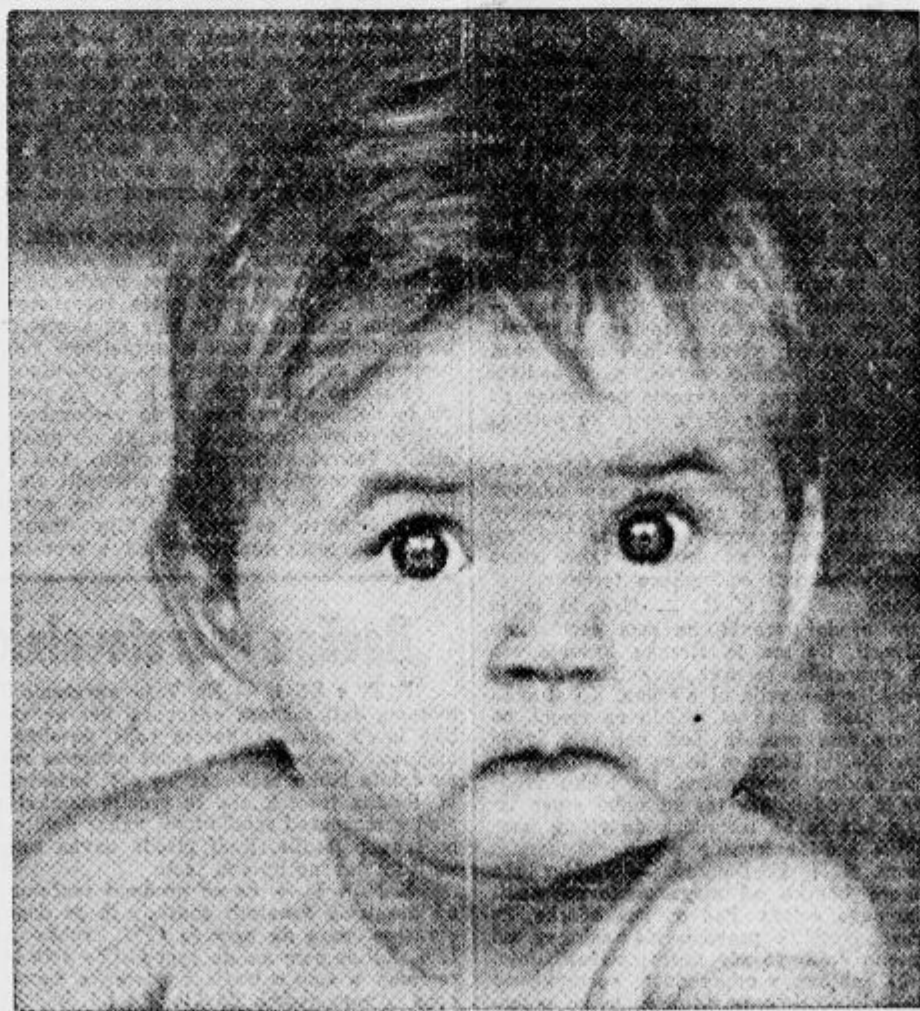
s stranskima na vrhu prišitima žepoma in napravnim žepom. Samo ovratnik in našivi na rokavih so narejeni tako, da tečejo črte v nasprotni smeri.

Na desni je domači jopič, ki je cenejši, ker je zanj treba manj blaga. Okrašen je s križastim blagom krog vratu in v zapestju; jopič je na tan način bolj gosposki. Lepo je, če je ovratnik obšit s svileno vrstico, ki se z njo zapenja tudi gumbi.

»Če ne morete plačati, se bova pa tako zmenila, da boste s svojim delom odslužili plačilo.«
»Le kako — ko sem trobentač!«

Hvali ženske in moške zmeraj zaradi tistih lastnosti, ki jih nimajo, zakaj vprav to so tiste lastnosti, ki si domišljajo o njih, da jih imajo.

Naš bodoči rod

Varujte svoje zdravje s tem, da skrbite za

redno stolico.

Jemljite dnevno po jedi 1 do 3 Leo-pilule, ki Vam pomagajo do lahkega in prijetnega odvajanja.

Oglas reg. pod Sp. br. 969 od 28. X. 1938

Leo-pilule

Takšni so — ali so takšni?

Moški vedo: koliko litrov vode vsebuje ocean, čez koliko let se bo zemlja zledenila, če se bodo državni papirji dvignili, koliko žila so na vsem svetu pridelali, kako je treba rešiti socialno vprašanje, — ne vedo pa — kaj naj bi svoji ženi kupili za god.

Vsaka žena hoče, da bi njen mož obhudoval samo njo in nobene druge ženske; da bi mu bila njena kuha najbolj všeč na svetu.

da bi bil vsak večer z njo in bi vsaj prepozno ne prihajal domov; da ne bi preveč kadil, da bi ji dal veliko denarja za gospodinjstvo in bi bil prepričan, da je njegova žena najbolj varčna na svetu; da bi tiho stopal, če njo glava boli; da bi si čevlje osnažil, da ne bi pomazal tal, da bi s sočutjem poslušal njene tožbe o služkinji; da ji ne bi nikdar ugovarjal; noče pa, da bi ga imeli za — copata.

Naš domači zdravnik

F. J. M.: Sina imate, ki je tretji po rodu, 8 tednov je star, ima dober tek. Opažate pa pri njem napako, da zelo rad joka in zelo malo spi. Pri materi ne dobi dosti hrane, zato ga hranite z mlekom, ki mu dodate polovico kamileničnega čaja. Iztreblja se redno 1 do 2 krat na dan. Blato je rumene barve. Pri rojstvu je tehtal 3600 g, v teku enega meseca se je zredil za 1 kg. Spi pa komaj 7 do 8 ur v 24 urah.

Spanja potrebuje otrok mnogo več kakor pa odrasli. Novorojenček spi skoraj ves dan. Polagoma se mu potreba po spanju zmanjšuje, vendar pa potrebuje še enoletni otrok do 14 ur spanja. Otroka moramo navaditi reda kakor pri voljakih. Jeeti mora ob določenih časih, spati ob določenih časih. Množina hrane, ki jo otrok potrebuje dnevno, ustreza šestini njegove telesne teže v eplošnem. So pa otroci, ki potrebujejo manj, pa tudi nileko je različno po svoji sestavi, posebno z ozirom na množino maščobe. Otroka hranimo v petih do šestih obrokih dnevno. Zelo važno je, kako te obroke razdelimo. Podnevi ga hranimo na tri ure, ponoči pa napravimo daljši presledek, osem do deset ur. Na ta red se otrok tako navadi, da se sam zbudi, kadar je lačen, sicer pa mirno spi. Velja pa to za otroke, ki je čist in suh in zdrav. Nepravilno pa je, če otroku, kadar le malo zajoka, takoj tistično hrano v usta. Presledki med posameznimi obroki so potrebni, da si odpočijeta mati in otrok, in da more otrok hrano tudi prebaviti. Ker kljub vsemu vaš otrok dobro napreduje, ne morem najti pravega vzroka. Sklepam pa, da mu hrana, ki mu jo dodajate, ne bo ustrezala. Nesite otroka v Dečji dom, kjer vam bodo dali točno navodila.

Isti: Žena je bila operirana pred 4 leti. Imela je vnetje v srednjem ušesu. Od takrat jo trga po glavi. Kakor hitro postane bolj hladna in vlažna, dobi takoj nadoh, tako da traja pri njej nahod vsaj ¼ leta.

Trganje po glavi, za katerega menite vi, da bi bilo posledica operacije, ima svoj vzrok v nosu, ažiroma v obnosnih votlinah ali pa v grlu, kar mi potrjuje prav dejstvo, da je neprestano nahodna. Poslajte ženo k strokovnjaku.

B. P. N. v. p. R.: Pred 6 leti ste bili operirani v nosu. Na nosnem pretinu vam je nastala luknja. Delajo se vam neprestano hraste. Neprestano si morate mazati. Ne izda pa nič. Omenjena luknja vam povzroča večni prepih v nosu. Polovico nosu pokriva rdečkasta koža.

Več možnosti je, iz katerih se dajo razlagati vaše nadloge v nosu. Pojavi, ki jih opisujete, so lahko čisto drugega značaja, čisto samostojen pojav, ki ni v nikakvi zvezi z operacijo. Svetujem, da se obrnete na strokovnjaka. Pomagati se še da.

S. M. a.: Leže se učite. To bo trajalo bržčas še leta. Bojite se pa za oči, ker pravijo, da se kvarijo pri čitanju leže. Učenja ne apustite, ležanje tudi ne boste smeli. Oči pa potrebujete, in sicer vedno bolj. Načrtne imate: +3, +2. Ne ssite pa jih vedno. Bi bilo za vas bolje, če bi jih vedno nosili?

Zakaj se učite leže, ne vem. Morda iz lažnosti, ali pa iz nujne? Če je prvo, se usedite za mizo, skrb bo minila. Če pa je drugo, pa tudi ni, da bi se bali. Zaradi naočnikov pa, menim, da je boljše, če jih etalno nosite. Vendar pa morate vsako leto k okulistu na pregled.

P. P. 11.: Eno vam je predvsem potrebno. Okrepiti se morate. Zdrava domača hrana, sonce in gorenjski zrak vam bodo pomagali na noge. Kakšnega posebnega vzroka, zakaj se vam ne izpolni želja, ne najdem. Prezgodaj je, da bi že zdaj obupavali! Največja verjetnost je med 12 in 19 dnev po čišči!

Kaj je vzrok, da se rodijo otroci v zadnjični legi, je v posameznih primerih težko dognati. V splošnem bi lahko rekli, da manjkajo pogoji, od

katerih je odvisna glavna lega, ki je najbolj pogosta. Nekateri menijo, da je glavna lega odvisna od oblike plodu in maternične dupline. Plod leži najbolj udobno v maternici, če zavzame tako držo, da ima obliko jajca. Prav tako pa ima tudi maternična duplina v poznejših mesecih nosečnosti obliko jajca. V jajčni obliki maternice ima plod najbolj prostor tedaj, če drži otrok glavo navzdol. Skušnja nas uči, da ima plod do 5. meseca nosečnosti velikokrat zadnjično lego. Pri majhni množini plodne vode, pri bulah na maternici, pri dvojičkih nastopi pomanjkanje prostora. Otroci se zaradi tega ne more v materji zasukati in obrzi lego, ki jo je imel, v tem primeru zadnjično lego. V primerih pa, kjer je veliko plodne vode, pa si razlagamo zadnjično lego tako, da plod večkrat menja lego, ker je dana večja možnost gibanja zaradi velike množine pladne vode. V trenutku pa, ko nastopi porod, je otrok prav v zadnjični legi. Drugi menijo, da je vzrok zadnjični legi ozka medenica, tretji pa iščejo vzroka v preveliki premakljivosti maternice.

M. B. L.: Vaša mama je imela rano na nogi. Rane so se ji zacelile. Zda pa ja hudo arbijio, da komaj prestopa.

Eno in drugo je v zvezi s krčnimi žilami. Temeljito bi se dala odpraviti nadloga le v primeru, če se pozdravijo krčne žile.

F. B. L.: Majhno temno-rdečo liso imate na obrazu, ki vam jo je pustila jedava tinktura. To vam hudo kazi obraz. Kako bi to odpravili?

Veliko si prizadevate, a le eno je potrebno: Skrbeti za čistost in ponižnost srca, ki je največja lepota! Ne skrbite, če je lisa vzrok jod, bo prešlo samo po sebi.

Isti: Pred 3 leti ste si zlomili nogo v gležnju. Lepo se vam je zraslo. Če veliko hodite, pa vam noga še vedno oteče v gležnju. Sploh je ta noga še vedno nekoliko debelejša. Podobne primere opazamo skoraj vedno po zlomu kosti. Če se je noga lepo zrasla, naj vas ne skrbi. Čez čas niti na rentgenološki sliki ne bo ničesar videti, kaj šele na nogi sami.

A. V. A. Lj.: Iz vašega dolgega opisa posnemam, da bo poopnjenje žil, ki vam dela težave. Krč v levem licu in levi roki, občutek otrplosti v roki, otekline v obrazu, omotice, šumenje po ušesih, naval krvi v glavo, tiščanje pri srcu, vas opominja, da morate biti budni in čuječi. Ta leta so nevarna zaradi kapi. Tudi zdravnik, ki vam je zapisal omenjena zdravila, je mislil na to. Zdravila lahko jemljete v množini, ki vam jo je predpisal zdravnik, brez strahu. Ne bodo vam škodovala. Živite pa kar najbolj filistrsko: Čim manj telesnih in duševnih naporov, nič razburjenja, nobenih ekscesov! Jajte predvsem rastlinsko hrano, skrbite za redno iztrebljanje. Zaradi zlomljene noge v kolku pa bodite veseli in hvalite Boga, da ste se tako pozdravili. Potrpite, noga bo vedno bolj uporabljiva. Tako pa seveda, kakor je bila pred zlomom, v teh letih ne bo več.

Ishias: Izraza stezanje ne razumem prav. Menim, da mislite s tem zavijanje in krče v trebuhu, ki jih verjetno povzročajo vetrovi.

Skrbite za redno iztrebljanje. Kadar vas zelo napenja, vam priporočam živalsko oglje.

Bolečine v kolku, križu in desni nogi bi lahko povzročal ishias. Vendar pa se mi zdi, da so bolečine za pravi ishias pri vas premajhne. Mislim, da bodo to bolj revmatične bolečine. Priporočam vam suho toploto. Obrnite se na internista.

M. J. N. J. Lj.: Sanje in pojavi, ki so z njimi v zvezi, naj vas v teh letih ne skrbijo. To je naraven pojav. Le če bi se to prepočesto dogajalo, potem bi bila potrebna pomoč.

F. M. S.: Tetovirano kožo vam bo najlažje odpravil kozmetik, ki je po navadi strokovnjak za kožne bolezni. Obrnite se pa tudi lahko na kirurga.

Pravni nasveti

Babiška šola. V. N. N. — Pogoji za sprejem v babiško šolo bodo razvidni iz razpisa v Službenem listu, ki ga boste lahko vpogledali na občini. Verjetno se bo šola začela v jeseni, in traja 18 mesecev. Prošnje pred razpisom so brezpredmetne.

Pravdni stroški. H. J. B. — Če se niste z odvetnikom izrecno dogovorili, da vas bo zastopal brezplačno, ste dolžni, da mu povrnate stroške, ki jih je sodišče odmerilo in nalozilo v povračilo nasprotni stranki. Vaš zastopnik ima pravico do plačila teh stroškov, brez oziroma na to, ali ste te stroške in glavno že izterjali od nasprotnika in ne glede na to, če boste sploh kaj mogli izterjati od nasprotnika.

Odzvem otroka materi. F. Č. S. — Ob ločitvi zakona se lahko ločena zakonca sporazumeta glede vzgoje in vzreje otroka. Tak sporazum potem velja, če ga odobri varstveno sodišče. Če pa med starši ne pride do sporazuma, bo o tem odločalo sodišče po izvršenih poizvedbah. Za odločitev sodišča je merodajen le blagor otroka. Nobenega zakonitega določila ni, da se po dopolnjenem petem letu otrok odvzame materi. Sodišče preuči otroka materi toliko časa, dokler ga dobra vzgaja.

Prikrasani bratje. A. P. L. — Oče je izročil posestvo najstarejšemu sinu, sam se je pa kot vdovec priženil na drugo posestvo, mlajšim pa si izplačal nobene dediščine. Brat-prezverniki v prvem zakonu ni imel otrok, sedaj se je oženil z drugo in eta z ženo napravila vzajemno opoko. Vprašate, če lahko zahtevate od brata-prezvernika nujni delež že sedaj, ko živi, ali pa šele po njegovi smrti od žene. — Nujni delež vam tre le po očetu. Dokler oče živi, ne morete zahtevati nujnega deleža, pač pa šele po njegovi smrti. Če je oče že umrl in niste v teku 3 let uveljavili nasproti bratu-prezverniku očetovega posestva svojo zahtevo na nujnem deležu, potem je ta pravica zastarana. Po smrti brata bi meli le zakonito dedno pravico; ker pa je brat napravil vzajemno dedno pogodbo z ženo, bo vse podedovala le žena.

Porokstvo mora biti zapisano. K. B. F. — Na prošnjo pomočnika ste izjavili trgovki, da mu lahko da živila za prvo potrebo na up in da ho potem, ko bo zaslužil, vse pošteno plačal. Po nekaj mesecih je pomočnik od vas odšel, pri trgovki pa je ostal njegov dolg neuporavni in vam trgovka grozi z ožbi. — S svojimi besedami se

pri trgovki niste mogli zavezati kot plačnik za pomočnikov dolg, tudi če bi ji rekli, da boste že gledali, da bo dobila vse v redu plačano. Porokstvena izjava mora biti pismena, sicer pa ne velja in ni iztočljiva. Od vas trgovka ne bo mogla izterjati dolga.

Posinovitve nezakonskega sina žene L. Z. B. — Nezakonskega sina vaše žene boste mogli posinoviti šele, ko boste dopolnili štirideseto leto. Zaenkrat pa lahko dečku daste svoje ime, saj bosta varuhinja in varstveno sodišče na to pristala. Pristanek nezakonskega očeta pa ni potreben. — Zakonski oče ne more brez razloga zahtevati, da se otroka materi odvzame in njemu izroči. Dokler otroka materi dobro vzgaja, ga ji sodišče ne bo odvzelo. Dolžnost plačevanja preživnine pa prestane za nezakonskega očeta šele, ko postane otrok sposoben, da se sam preživlja.

Odstop terjatve. J. N. — Pisarna izjava vašega strica, podana pred pričami, da vam odstopa ostanek terjatve, ki mu jo dolguje kupec posestva in da se odreka vsem pravicam do te terjatve, je veljavna, in boste na temelju take izjave uspešno mogli izterjati odstopljeno terjatve.

Neplačana ura. M. S. C. — Uro, ki jo je urar na up prodal stranki, ne sme samovoljno atranki odvzeti. Če mu je stranka kasneje uro prinesla v popravilo, je urar upravičen, da ure ne izroči, dokler popravila ni plačano. Ko stranka popravila ne plača in se za plačilo ne zmeni, ne sme urar ure sam prodati. Toži naj zamudnega plačnika na plačilo kupnine in na plačilo popravila. Ko bo sodba pravomočna, bo lahko predlagal ruhez in prodajo ure ter bo sodni organ izvršil prodajo iete in bo izkupiček do višine izvršljive terjatve sodišče izročilo urarju.

Dediščina. S. I. F. Belgrad. — Dokler oče živi, ne more hčerka od njega zahtevati dediščine ali nujnega deleža. Pač pa ima hčerka, če se namerava poročiti, pravico, da zahteva od očeta primerno doto. Če oče noče izplačati dote, lahko hčerka zahteva v nepravdnem postopku od sodišča, da določi primerno doto, ki jo bo potem lahko tudi z izvršbo od očeta izterjala. Le če bi oče imel utemeljen razlog proti nameravani poroki, lahko odkloni plačilo dote. Utemeljenost odnosa neutemeljenost odklonitve bo preiskalo sodišče.

Odsekana bližnjica. S. M. V. — Če je zaradi regulacije vodnega toka bila odkopana tudi zemlja, preko katere je vodila pešpot in se potem ni uradno odredila nova smer za ta pot, niste kot lastnica zemljišča dolžni, da dopuščate sprehajalec po svoji zemlji uporabo nove smeri za nadomestek stare poti. Upravičeni ste objaviti tablo z napisom, da je ta pot prepovedana.

Zaščita dolžnika, ki ni plačal vseh obrov. D. I. B. — Letu 1929 ste posodili sosedu vsoto denarja. Dolžnik vam je odplačal samo dva obroka, za lansko leto pa vam noče ničesar plačati, ker niste pristali, da bi se dolg znižal za polovico in mu niste poslali zadolžnice. Vprašate, ali še uživa zaščito, ker ni plačal tretjega ob-

roka? — Dolžnik sploh ni dolžan plačevati obrovov po uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov prej, kot se zamenjajo dolžniške listine z novimi obveznicami. Če upnik noče zamenjati dolžniških listin, je pač on kriv, da ne dobi plačnih obrovov. Dolžnik pa zato ne izgubi zaščite.

Posojilo. A. P. — V zadolžnici so gotovo napisani vsi pogoji, pod katerimi vam je posojilnica dala posojilo. Glede izplačila pač velja dogovor, ki ste ga napravili s posojilnico. Ne moremo vam kaj drugega svetovati, kakor da se lepo pomenite o vseh spornih vprašanjih s posojilnico, pri kateri ste najeli posojilo.

Rentnina. D. I. — Za odmero rentnine ste dolžni prijaviti obresti v oni višini, do katere imate po predpisih uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov pravico. Od dolga, ki se je znižal na polovico, imate pravico zahtevati 3% obresti.

Zapuščina. P. A. — V Ameriki imate brata, ki je oženjen in ima otroke. Baje je sedaj od žene pobegnul in je neznanega bivališča. Doma ima dobiti še dediščino po očetu. Vprašate, komu sedaj pripada njegova dediščina? — Tudi vi nameravate zapustiti bratovim otrokom. Kako bi to naredili? Koliko sme računati odvetnik za napravo oporoke? — Vaše vprašanje glede dedovanja po bratu, ki je neznanega bivališča, je še preuranjeno, ker ni dokazano, da je brat umrl in tudi ni za mrtvega proglašen. Samo v teh zadnjih primerih bi se moglo govoriti o dedovanju. Kot dedič bi nastopil njegovi otroci in žena. Ako vi hočete sorodnikom kaj zapustiti, napravite oporoko. Notarji in odvetniki računajo po predpisani tarifi. Lahko poprej vprašate, koliko vam bo računal notar ali odvetnik, ki mu boste poverili sestavo oporoke. Tudi se z njim lahko dogovorite, da ne bo pozneje sporov.

Izvrševanje obrti brez dovoljenja. H. C. — Pisali smo že, da je izvrševanje obrti brez dovoljenja kaznjivo. Starost tu nima nobene vloge. — Zato vaše vprašanje, če v vseh krajih velja ista postava, pač ne potrebuje nobenega drugega pojasnila.

Dalmatinska klet. F. C. — Obrnite se na domače okrajno načelstvo. Ne moremo povedati, kakšno koncesijo je lažje dobiti, ker o tem odloča pristojno obrtno oblastvo, ki med drugim upošteva tudi krajevno potrebo.

Gostilniška obrt. I. P. — O tem vprašanju bo odločilo pristojno okrajno načelstvo. Zato se tja obrnite.

Dvomesecni prejemki po smrti očeta, državnega uslužbenca. V. R. — Državni uslužbenec je zapustil ženo in otroke. Vdova je zaposlila za izplačilo dvomesecnih prejemkov pokojnega moža, pa je bila njena prošnja po § 95 uradniškega zakona zavrnjena, češ da ni brez dohodkov. Ima namreč malo hišo. Vprašate, ali tudi njeni otroci, ki nimajo nobene lastne imovine, nimajo pravice do dvomesecnih očetovih prejemkov po njegovi smrti v smislu § 95 uradniškega zakona? — To vprašanje je bilo do zadnjega časa sporno. Znano nam je, da so mati in otroci, ki so živeli v skupnem gospodinjstvu, zaprosili za podporo po smrti moža odnosno očeta, pa so bili zavrnjeni, ker je imela mati male dohodke. Pred kratkim je pa državni svet drugače razsodil. Odločil je tako, da mati in otroci glede pravice do posmrtnih prejemkov očeta odnosno moža ne tvorijo ene osebe. Če torej dvomesecni prejemki po smrti državnega uslužbenca ne pripadajo njegovi ženi, ker ima dohodek od svoje lastne imovine, lahko isti pripadajo otrokom, če nimajo nobene imovine. V našem primeru torej lahko otroci, ki so brez imovine, zaprosijo za izplačilo dvomesecnih prejemkov po pokojnem očetu, ne glede na to, da je bila materina prošnja zavrnjena.

Spor z očetom. A. K. — Na številna vaša vprašanja vam svetujemo, da se z očetom zlepa pogovorite. Lepa beseda navadno lepo mesto najde in poizkušite to tudi pri vas. S illo boste težko kaj opravili, nasprotno, nakopali si boste očetovo sovraštvo. Morda ne misli tako resno, ko vas podi iz hiše, v kateri je dovolj prostora. Seveda vas lahko odstrani. Tudi poroke mu ne morete zabraniti. Tisto o plačilu za vaše dela bomo pa napisali tedaj, če boste res morali iz očetove hiše.

Dedovanje po ženi. F. H. — Postopanje vaših otrok, ki vam hočejo odnesti pohištvo in kuhinjsko opremo, ni pravilno in tudi ni v skladu s postavo. Vsak vdovec ali vdova ima poleg dednega deleža po umrlem zakonskem drugo pravico do vseh nepremičnin, ki so spadale k zakonskemu gospodinjstvu in ki so za njegovo osebo potrebne. Če ste oporoko napravili vi sami, je pa ista itak vaša.

Preživnina za nezakonskega otroka. O. O. N. — Če res ne zmorete plačevati po sodišču določene preživnine za otroka, potem predlagajte pri sodišču, da se preživnina zniža sorazmerno vašim sedanjim prejemkom. Če tega ne storite, bo varuhinja otroka še v bodoče opravičeno rubila vaše prejemke za prvotno določeno preživnino.

Obvezno varčevanje. E. K. P. — Za presojo pravice in dolžnosti varčevalca do varčevalne zadruge veljajo določbe pravil, ki ste jih ob pristopu podpisali. Takrat bi morali pomisliti, pod kakšnimi pogoji bo mogoče predčasno odstopiti. Če je sedaj položaj tak, da ste vplačali 600 din, potem odgovorite članstvo, zadruga pa kljub temu zahteva od vas še neko doplačilo, dasi v tem času niste

Davčna posvetovalnica

F. P. v St. t. — Na Vaše vprašanje Vam ne moremo dati točnega odgovora, ker ne vemo, koliko imate njiv, za katere velja posebna davčna olajšava. Vae podatke o višini predpisa zemljarine pa dobite lahko vsaki čas pri vaši katastrski upravi. Pridite torej k njej in prosite tamkaj za vpogled v »razpored zemljarine«, nakar dobite vsa naprosena pojasnila. Radi plačila davka se pa zgovorite z davčno upravo samo.

Z. M. v L. — Če so predmet rentnine obresti od posejanih denarnih zneskov in če dogovorjena obrestna mera ne presega 12%, znaša rentnina 12%. Zdi se nam pa, da vam pritiče cela le 8%-na rentnina v emislu tretjega odstavka člena 69 zakona o neposrednih davkih. Po tej določbi plačuje osebe, katerih skupni letni dohodek po cenitvi davčnega odbora ne presega 10.000 din, le 8%-no namesto zgoraj navedene 12%-ne rentnine. Ta 8%-na rentnina je prosta avtonomnih doklad. Ako je še čas, vložite proti odmeri 12%-ne rentnine pritožbo. Kolek 30 din. Vložiti jo je pri davčni upravi.

Ali so avtonomne doklade pravilno odmerjene, ne moremo presoditi, ker nam niste navedli, katero davčno leto da zadeva vaš predpis davka.

Ako kdo davčni upravi ne prijavi obdavčljivih obresti, in etori to v namenu, da prikrade državo za davke, se kaznuje radi davčne utaje z dva- do štirikratnim iznosom državnega davka. [Glej člen 142. zakona o neposrednih davkih.] Samo dvakratno davčno kazni si davčni zavezanec lahko izposljuje s tem, da se med davčno kazenskim postopanjem protokolarno zaveže, da plača utajeni davek in dvakratno davčno kazni in da se odpove pravici do pritožbe.

Vsak nima toliko denarja, da more potovati v kopališče toda vsako bi moral dati za zdravje letno 100—150 dinarjev in piti mesec dni mesto druge vode samo našo znamenito!

Radenski zdravilni vrelec
onega z rdečimi srci iz
RADENSKEGA ZDRAVILNEGA KOPALIŠČA
SLATINA RADENCI

Imeli še nobene pravice do zavarovanja, tako da ni imela zadruga z vami nobenega rizika, potem bi mogli, po našem mnenju, pri sporni razpravi ugovarjati da so tozadevne določbe v pravilih proti dobrim šegam in zato neveljavne in neupoštevane.

Polnoletni sin. M. K. K. Ker vam je žena oporočno zapustila gospodarstvo in užitek posestva do polnoletnosti sina, ima sin, ki je postal z dovršenim 21. letom polnoleten, pravico od vas zahtevati izročitev posestva. Če pa je takrat, ko je žena napravila oporoko, polnoletnost nastopila šele s 24. letom, potem bi mogel po našem mnenju vaš sin zahtevati izročitev posestva šele po dopolnitvi 24. letu.

Dolžna najemnina. V. G. M. Terjatev zaradi neplačane najemnine zastara šele po preteku 3 let. Zastaranje se prekine, če med tem časom dolžnik svoj dolg prizna. Svetujemo vam, da povabite bivšo najemnico, ki prizna svoj dolg, k sodišču in tam napišite izvršljivo poravnano. Na temelju te poravnave boste lahko predlagali rubež njene pokojnine.

Posojila dijakinji. G. V. M. Djakinja, ki jo podpirate, ima še žive starše. Ker je mladoletna, se ne more veljavno obvezati brez izrecne ali molče dane privolitve od strani očeta. Če hočete, da boste svojačeno mogli od dijakinje izterjati sedaj dana posojila, je potrebno, da vam vsakokratni izplačani znesek kot posojilo potrdi tudi njen oče kot zakoniti zastopnik hčerke.

Kmetijski nasveti

Pravilno kipeenje vinskega mošta. I. K. R. — Jeseni ste pustili vinski mošt tako kipeči, da ste v zvrtno veho vtaknili gumijasto cevko, ki se je z drugim koncem končala v vadi. Ko je kipeenje prenehalo, ste veho zabili. Vino pa se noče očistiti, četudi ste ga pretočili v zažveplan sod. Radi bi nasvet, kako postopati pri kipeenju mošta. — Glavni pogoj, da ba mošt dobro kipeel, je topel provetor, v katerega je sod postavljen. Če je po vašem začel mošt trikrat kipeči, domnevamo, da je bila klet premrzla in naibž preveč pod vplivom zunanje toplote. Je pa tudi nevarno, sod zabiti takoj, ko je prenehalo vidno kipeenje. Vino kipi še nadalje po malem, ne da bi to opazili. Dokler je kaj sladkorja v vinu, bo še vedno vrelo. Če ste ga pretočili v močno žveplan sod, tedaj ne bo moglo kipeči; ker žveplo uniči kipele glivice. V tem primeru je treba vino pretočiti tako, da pride zelo z zrakom v dotiko, najbolje skozi bakren razpršilnik, ki mu odvzame žveplo. Šele potem začne nanovo kipeeti in se končno očisti.

Umetna gnojila za različne rastline. V. L. I. — Na njivo z ilovnato zemljo, ki je bila štiri leta zaledinjena z mačjim repom, bi radi sajali jaro pšenico. Katero umetno gnojilo bi bilo za njo primerno? Katera umetna gnojila bi bila za krompir, peso, zelje, deteljo. — Da bi ledino zasajali z jaro pšenico, vam pač ne moremo priporočati. Kvečjemu oves bi bil za to dober, ali pa krompir. Sicer je za jaro pšenico edini superfosfat učinkovit, ker da kleno zrnje in napravi krepko slamo. Za krompir, peso in zelje pa je najboljšje mešano gnojilo nitrofoskal, ki vsebuje tri gnojilne snovi: dušik, fosfor, kalij, in je sestavljen iz apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Na deteljo pa potrosite superfosfat, ker bo po njem prav bujno rasla. Ker je bil hlevski gnoj dan krompirju, kateremu je sledila rž z deteljo, je zemlja še dovolj bogata na dušiku in kaliju, manjka ji samo fosforja in apna, ki ji ga je treba nuditi v obliki hitro učinkujočega superfosfata.

Predelava sladkorne pese v sladkor. Š. F. O. Letos nameravate posejati nekaj sladkorne pese, da bi iz nje pridobili sladkor, ki bi naj bil za čeebele uporaben. Zelite vedeti, kako se predela sladkorna pesa v sladkor. — Za pridobitev sladkorja iz sladkorne pese v domačem gospodinjstvu je postopati sledeče: Cisto oprano peso zrežite tako, kakor običajno repo za kisanje. Svežo pesno zrezke naložite narahlo v primerno posodo in jih do vrha zalijte s toplo vodo kakih 50 stopinj toplote. Posodo postavite na tople kraj in pustite vodo vsaj dve uri v njej, da izvleče sladkor iz zrezkov. Nato jo izlijte, jo zopet segrejte ter polijte z njo sveže zrezke v drugi posodi. Tako ponovite nekajkrat, da dobite popolnoma sladko vodo. Se nepopolno izlužene zrezke polijte z novo toplo vodo, da izvlečite iz njih še ostali sladkor, kolikor se pač da. Sladko vodo precedite skozi gosto platno, da postane kolikor mogoče čista, nakar jo kuhajte, da se zgosti. Na tak način dobite iz sladkorne pese sladkorno goščo, ki jo lahko uporabljate za oslajevanje jedil in pijač. Popolnoma čist sladkor pa se doma ne da pridelati, kajti postopek za to je mogoč samo v posebnih tovarnah — rafinerijah. Če bo pa tak surov sladkor dober za čeebele, dvomimo, kajti po dosedanjih izkušnjah se je pri krmljenju letega pojavila driska, ki lahko uniči ves panj. Torej skrajna previdnost pri tem je umestna.

Vodovod piska. S. F. Š. — V svojo hišo ste napeljali mestni vodovod, ki je dve leti brezhibno deloval. Stanujete v II. nadstropju. Ko so vodovod podaljšali, so pa začele pipe pri vašem vodovodu trobiti ali ropotati. Poklicani mehanik ni vedel pomagati. Tudi izmenjiva pip ni zalegla. Kaj je vzrok temu? — Vzrok temu pojavu je zrak, ki se je nabral v cevi, ki gre od epodaj navzgor v drugo nadstropje. Tisti valj vode, ki sega od pritliha do vašega nadstropja, je precej težak, zaradi česar vleče zrak skozi pipo in ta povzroča tisto piskanje in ropotanje. Kako bi mogli to odpraviti? bi vam vedel morda pojasniti kak prav večš instalater vodovodov. Na daljavo brez natančne preiskave, ni mogoče podati učinkovitega nasveta.

Otroški vozički naj-novejših modelov
Dvokolesa, motorji, tričklji pogrešljivi
Po zelo niski ceni! Ceniki franko!
„TRIDUNA“ F. BATJEL, LJUBJANA, Karlovska 4
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 28

Zahtevajte povsod naš list!

ODREZITE
„SLOVENEČ SVETOVALEC“
odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek
„Slovenec“ 19. marca 1939

B R C A

Invalid Gulda je napolnil svojo cizo. Od ranega jutra je daleč naokoli po gozdu grabil listje, zdaj pa je bilo že pozno popoldne. Suho brstje je bilo slednjič zloženo na vozičku, ko se je začelo brnjenje avta iz dalje.

Rozu, njegova mlada hčerka, ki mu je bila v pomoč, ni zaradi tega, vedno glasnejšega brnenja, pazila niti na vejice in veje, niti ne ta trlo cizo. Kakor mlado, neugnano žrebe se je pognala poleg cize pokonci in je prieluhnila naravnost na cesto, kjer se je brnjenje bolj in bolj oglašalo. Rozine mozdrvi so se napele. Bilo je, kakor da bi to enakomerno brnjenje udarjalo na njeno prožno, mlado mišičevje, čigar polna meča so kukala izpod kratkega krilca in so drhtela, pripravljena, da vsak čas zbežijo z nogami proč.

Brez moči in ves zagrenjen je oče Gulda v tem bližajočem se hrumenju kričal: »ho, ho, naj Roza vendar to vaje brstje dobro zloži na cizo, sicer bo na poti domov spet polovico izgubil! In ker je gozd kot postrugan, bi bilo vse to delo za nič in za k vraga! Torej hi, ho, Roza!»

Tako nekako se je glasil poziv očeta Gulde, njegova kritika in sodba o Rozi, o gozdu in o njegovem lastnem stališču. Roza pa ni niti poslušala, kar je oče kričal nanjo. Gledala je izza drevesnih debel na premočrno cesto, kjer je pravkar z neznanskim bobnenjem prihrumel in odgrmel avto.

»Saprabolt... koza neumna... ali boš precej... hi... ho... hi...« je kričal oče Gulda, kot bi bila Roza njegova topoglava, vprežna živina. Dvignil je konopec, da bi jo udaril. Naglo in nehote ga je Roza pogledala preko rame. In ko je resnično iztegnil roko, da bi jo že spet pretepel, je na divje zakričala in pri tem stresala s svojim previtkim telesom v tanki oblecki, cepetala je z bosimi nogami po mehke mahu, rezko se je zoperstavila ukazom svojega očeta zaradi takihle suhih vejic, feji! »Saj človek nima nič od življenja! Drugi živijo, a tu...«

Zagnala se je v divjo hito.

Kdo živi? je zavpil oče Gulda. Že je hotel konopec zavezati okrog cize in pustiti oba konca, da bi Roza lahko vlekla kakor zmeraj, notri do vasi. A zdaj je zgrabil spet za vrv. »He, he, kdo pa so ti drugi ljudje, ki živijo, kaj? In kaj to tebe briga, ti, hi, he? Tebe vasa koža srbi, kaj, ti slepo mače, ti!»

Gulda je še bliže pristopil k svoji hčerki, obraz mu je bil kar otrpnil, kakor prerok je stal z dvignjeno roko s konopcem, pripravljen, da jo udari. Toda Roza se je bliskovito zavrtela okrog svoje lastne osi liki vrtavka v električnem zagonu, dvignila je desno nogo in jo odsunila od sebe, da bi očeta brenila v piščal. Vendar ga ni zadela, marveč je z vso silo treščila v cizino kolo, in slišati je bilo, kako je škrtnila kost v palcu. Roza je zavpila od bolečine, se nagnila kakor vrtavka ob koncu vrtenja na stran, skakljala je po levi nogi okrog cize, erditi sunila krvaveči palec s sikajočimi glasovi v mehki mah in v kupček s pikicami posutih gob, ki so se pri tem prelomile in se prekučile v mah. Zdaj jo je oče Gulda zgrabil, z vrvjo je udrihal po njenih kuštravih laseh, po plečih in je kričal: »Ti pobesnela psica, ti, ti si hotela breniti svojega očeta, ti, ti vražji izmeček!»

»Ti pa, ti pa sploh nisi moj oče,« je Roza zavpila z ubitim glasom.

»He, odkleje je pa navada, da otrok svojega očeta tika, kaj?«

»V mestu vsi otroci tikajo svoje očete.«

»Ha... ha... v mestu... Te že koža srbi, kaj... V mestu...« je hrumelo in sikalo iz očeta Gulde.

»Prekleta si, ti... Vzemij vrv, primi in potegni! Ali boš precej, ti vražja klada, ti!«

Roza je zbežala. Bežala je naprej mimo visokih dreves na cesto in po cesti v vas, v tisto smer, kamor se je bil avto odpeljal.

Oče Gulda je držal vrv v slinjenih pesteh. Njegova onemogla jeza se je izkipevala v strupenih besedah. Tu je bila vrv, ki bi morala z njo Roza peljati cizo, da bi oče Gulda laže porival in pazil na brstje. »Saprabolt...« je zarjul, in ko to ni zaleglo, je dal dlani k ustom: »Ro—za—li—ja!»

Roza se še zmenila ni. Že je brzela po ravni poti nizdol. Oče Gulda je s tresočimi se rokami z vrvjo pritiskal poslednje pobrano brstje k sebi, zasopel je, se sključil v kolienih in iznova zavroščal: »Ro—za—li—ja!»

Zaman. Roza je bila zdavnaj v vasi. Očetu Guldi ni kazalo drugega, ko da je sam vlek cizo. V mehke mahu so se kolese globoko zajedala, brstje se je prevrnilo, Gulda ga je moral večkrat spet naložiti in vmes je kričaje klical Rozo.

V vasi pa je zraven cerkvice stal avto in okrog njega je bilo polno ljudi. Tisti fini gospod iz avta je nekaj čerkal v rdečo knjižico in je vprav izpraševal po imenih žensk, ko je še Roza prikrevsala.

»Roza, brž, brž,« so vpila dekleta. Roza se je sunkoma bližala. Kolikor hitro je pač mogla. Njen desni palec je bil pokrit s krvavimi krastami, ves zamazan s cestnim prahom. Kar vidno je otekal. Fini gospod iz avta je malomarno vprašal, kako se piše.

»Rozalija Gulda.«

»Torej Gulda, kakor goldinar? In koliko si stara?«

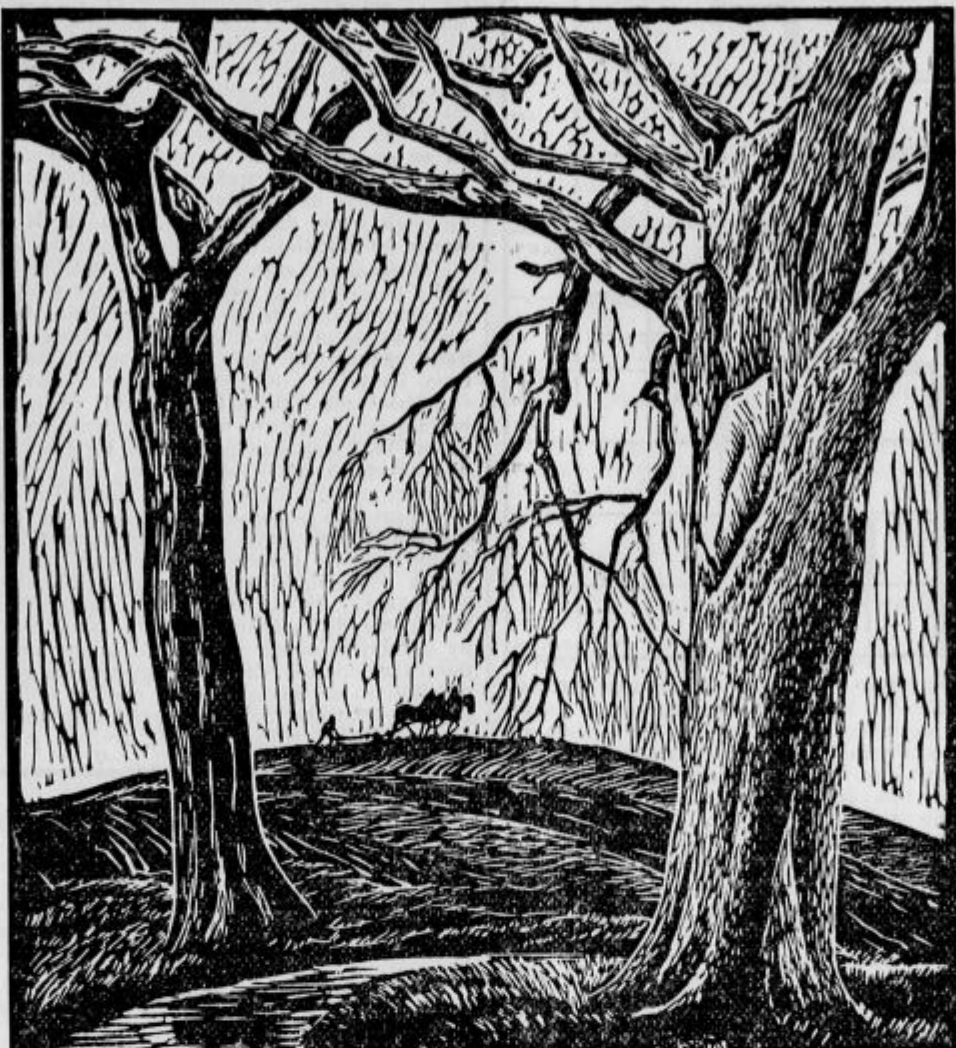
»Šestnajst let.«

»V redu. Zdaj pa, dekleta, pazite!« je zavpil fini gospod in mahal s svinčnikom. »Tu imamo tvornico za smotke. Čez pol leta bo že zgrajena in potem boste ve nastavljeni in boste imele dober zaslužek. To bo vašim staršem brez dvoma všeč. Ali ne? Še pol leta bo trajalo, dolje se pa ne smete vdinjati kam drugam. Ste razumele?«

Vse, ki so bile napisane, so bile seveda pripravljene počakati. Pol leta je itak hitro okoli, potem pa bodo toliko zaslužile! Nekateri so čakale že svoj živ dan, ali še delj.

»Prav, potem bi bilo vse v najlepšem redu,« je dejal fini gospod iz avta, nato pa je zagrmel in odbrnel spet proč, po isti poti nazaj. Tiste, ki so bile napisane, so se razkropile in tudi Roza je odkrevsala domov. Šele mnogo kasneje je oče Gulda prišel počasi in s težavo s svojo cvilečo cizo. Po poti skozi vas je psoval svojo hčer, ki da ga je hotela breniti in je zbežala. Doma jo je iznova pretepel, kričal je preko vseh ograj, da ga je hotela v gozdu breniti. Ljudje za ograjami so poslušali in so si dejali, če je vse to resnica, potem je Roza preklela človek Sicer so imeli pa dosti drugih stvari, da so se razgovarjali o njih, zakaj, že drug dan so zares prišli delavci z lopatami. Tik pred vasio so kopali in naglo zidali tvornico. Roza je šepala iz dneva v dan, oče Gulda jo je bil prekel in si je po tistem želel, naj bi se kletev izpolnila. Nihče se ni briga za Rozo. Roza je mislila, da bo nekega dne že samo od sebe prešla.

Minila je tista polovica leta, nova tvornica stoji pred vasio in je mnogo večja kot cerkvice, mnogo večja kot šola. Vse napisane so za jutri poklicane tjakaj, tudi Roza. Ob določeni zgodnji uri kreva Roza zadaj za drugimi. Oblečena je v živozeleno kočemačko, na glavi ima rdečo ruto s širokimi resami in z zlatim rožnatim vzorcem, ki štrigolajo pada po plečih in je prekrasna za pogled. Pri vsakem šepastem koraku, ki ga Roza napravi, se stresejo in zalesketajo rese v soncu. Fini gospod iz avta stoji pred tvornico, držeč rdečo knjižico v roki. Vidi Rozo, kako prišepa,

Pomladanska zemlja pod očetovimi rokami

in jo vpraša, kaj da hoče. Tudi ona je napisana, pravijo dekleta, ki so njih jopice in rute prav tako lepe.

»Saj vendar šepa,« pravi fini gospod. »Šepastih ljudi ne morem imeti v tvornici.« Rozalijo Guldo prečrta v rdeči knjižici. Druge smeje skozi mogočni vhod v tvornico, ki v njej bobni in hrni in silno hrumi. Samo Roza je ostala zunaj. Sama samcata stoji na obsežnem prostoru in se joka, dokler nekdo ne pride, ki jo surovo nahruli, naj se brž odstrani.

Doma pa Roza zmoli zapovrstjo sedem rožnih vencev in prosi Marijo, naj ji pomaga. Oče Gulda, ki je tudi njemu v ušesih bobnela tvornica, jo pretepe, ker je šepala. A zdaj je bilo Rozi to že vseeno. Na rano si je dala čebule, pa smetane, pa zeleno in modro mažo. Večidel pa je molila.

Medtem ko so druge že zgodaj zjutraj odhajale v tvornico, je Roza krevsala v cerkev. Večkrat je šepala mimo tvornice, je ondi obstala in gledala skozi rešetko na visoka okna, ki so druga dekleta delala za njimi. Pri tem je Roza bolešno pretegnila ustnice, zarožljala je z molkom in se povrnila nazaj v vas.

Poleti, ko je prišla doba romarskih procesij, je odromala več milj daleč z doma, k čenstohovski Materi božji. Ko je spet prišepala domov, je več-

»Ti, ozri se, če se bo tale ozrl, če se bom jaz ozrla!«

prihajali kriki ptičev na zemljo. A kmet je pokazal v drugo smer, in ko se je Kajaani ozrl za iztegnjeno roko, je spoznal v ozračju nekaj sivga; bil je orel z dvema paroma perutnic v velikosti vrabca, in se je naglo bližal.

»Letalo,« je razburjeno zašepetal Lemminkainen. »Letalo iste vrste kot predvčerajšnjim!« In komaj je to spregovoril, je priplulo dvokrilno letalo proti otoku, nižalo se je s pritajenim motorjem in plavalo nad kočami Janosdina. Liki senca je drselo letalo bliže, kakor bi iskalo zasilega pristajališča, kaj nato pa je tik obale obtičalo.

Ze ko se je nižalo, se je propeler nehaj vrteti. Nekakšna poškodba na motorju je prisilila letalo, da je pristalo, in Kajaani je osupel pristopil in se zastrmel v znak. Sovjetski letalec!

Dva moška sta se gibčno izmotavila na tla, in Kajaani je pogled se je zapičil v manjšega od obeh, ki je bil slabotnega, vitkega stasa in po strani zarezanih, mongolskih oči, in pekoča, skoraj boleča omotica ga je obšla: Sergej Judovič!

Resnično, ni se mogel moliti; ta mali človeček poševnih oči, v usnjatem pilotskem suknjiču je bil Judovič, izdajalec, vojaški ubežnik! Kajaani je začutil, kako mu je vsa kri izginila iz lice.

Ne da bi vzel roko iz žepa, je Rus pristopil k njemu. Z nosljajočim glasom je zamrmral pozdravno besedo in dejal, da sta oba športna letalca iz Arhangelska in da ju je burja potisnila iz prave smeri. Naj seržant le natančno preišče letalo, če se mu zdi tako bolj prav!

Kajaani je slišal te besede ko skozi sito. Videl je majbno, križu podobno brazgotino med črnimi obrvmi. Takrat je bil Judovič rogaje se gledal, kako so ujetega Kajaanija pretepli, nečloveško pretepli, in spomin na ta dogodek je Kajaaniju stisnil grlo. Prijel je za karabinko. Roke so se mu tresle. »Sergej Judovič!« je siknil. »Sergej Judovič, izdajalec!«

A ta ga je brezumno pogledal in mu izročil listine, rekoč z zasmehljivim poudarkom: »Leon Tajov, po poklicu inženir. Mogoče bi se vzdržali svojih robotosti!«

Kajaani je zmedeno listal po potnem listu, preiskoval je letalo. A ničesar sumljivega ni mogel izslediti, in ko je stražniška barka pristala, je moral Kajaani gledati, kako je stotnik pozdravil oba pilota in ju vljudno pozval, naj se vsedeta v barko. Žal, ju mora v čuvajnici še vzeti na zapisnik. In spoved se je nemo oddaljil.

Kajaani je šel poslednji. V očeh mu je še zmeraj gorela sumnja. Slišal je, kako se je inženir pritožil zaradi žaljive pripombe. Stotnik je zamrmral nekaj v oproščenje in se karajoče zastrmel v Kajaanija. Hkrati pa je obema Rusoma

Letalo z golobom

Prav nizko so skozi sivo jutro prihrčali drozgi in ščinkavci, na tisoče in deset tisoče jih je bilo. Pomladanski dih je zavel po ozračju, in seržant Kajaani je zamišljeno strmel za jataimi ptičev.

Odpeljal se je s kolesom po malem otoku, ki je bil kakor čuvaj s morski obali pred finsko obmejno postajo. Seržantov nagubani obraz je zarrel pod sukneno kučmo, burja je prodirala skozi suknjič in pahovko.

»Ko bi mogel zdajle počivati v čuvajnici,« si je mislil. »Za nekaj ur bi pozabil na samoto in bi poslušal po radiu prijazno godbo iz Lathija ali Stockholm.«

Kajaani je že več let opravljal službo v severnih obmorski provinci. Na nobeni tablici ni bilo napisano, da je bila ondi meja. Z otoka si mogel razpoznati ruske utrdbe na nasprotni obali. Odkar je finska vlada tu ustanovila obmejno postajo, je živela za mejo čudna živahnost, in Kajaani je zamišljeno zrl proti sivemu gričevju, ki se je v dalji dvigalo iznad ruske tajge.

A nato je skočil s sedeža, zakaj pred kočami mu je prišel naproti kmet Lemminkainen, prava pravcata človeška grča svetlih, oprezujočih oči. »Saj sem vedel, da vas bo danes pot pripeljala tod mimo,« je nagovoril Kajaanija. »Ali ste predvčerajšnjim javili na postaji, ali pa je nemara vsa stvar že v časopisih?«

Kajaani je nemo stresel roko kmetu. Ni bil človek besed. Razen tega pa so ga danes spet skelele rane, ki si jih je bil pridobil pred dvajsetimi leti kot finski belogardiš. Vselej, kadar se

je javljala pomlad z viharjem in dežjem, so se iznova oglasile stare brazgotine, in zato je čez čas brezbržno odvrnil, da je tielo zadevo z letalom za zdaj še zase obdržal. »Nemara ste imeli predvčerajšnjim dva navadna žerjava za sovjetska letala?«

»Dva žerjava?« Lemminkainen je ogorčeno stresel z glavo. »Ne vem, Kajaani, kako je to, naša vlada si tamle zida stražnico. Rdeči so zvedavi ko podgane. Vse ob meji ti ovahajo. Zakaj ne bi vohali tudi tule?«

Kajaani si je pogladil sive lase in je bil tiho. »Ali pa še zmeraj mislite na svoje maščevanje?« je kmet koj nato dodal.

Kajaani se je ko v grozi zdrl. »Kje nekil!« se je branil. »Le v plečih me spet ima!«

Toda njegove besede niso zvenele resnično. Odkar je bil zvedel za tiste dva zagonetna letala, so v njem spet oživele že tisočkrat premlete, stare misli. Že dvajset let je vlačil s seboj svojo jezo. Prav v dno srca je bil prepričan, da bo nekega dne spet zagledal Sergeja Judoviča, izdajalca, ki ga je bil takrat kot vohun izročil rdečim.

Tudi zdaj, ko sta s kmetom šla vstric proti kočam, so Kajaanija prešinjale te misli. Nejevoljno je zatorej dvignil glavo, ko ga je kmet nenadoma potegnil za rokav, rekoč: »Glejte, tam — nad reko...«

Z vreščimi glasovi kakor trombe so pripluli žerjavi s svojega zimskega potovanja nazaj. Čudno slovesno, liki daljnim zvokom nebeskih orgel, so

ponudil svoje cigarete. Počasi se je začela barka pomikati in prvotna napetost je pojenjala in se spremenila v tiho, zabavno kramljanje, saj ni bilo nikjer najti ničesar sumljivega. Takrat pa se je zgodilo nekaj, da se je vse nenadoma preokrenilo.

Burja je prignala goloba po ozračju, da se je moral ves izčrpan usesti na antensko jarbolo barke. Hkrati pa je počil strel. In še preden so se spremljajoči vojaki zavedeli, da je Kajaani ustrelil enega od najljubših stotnikovih golobov, sta oba Rusi bliskovito šinila kvišku.

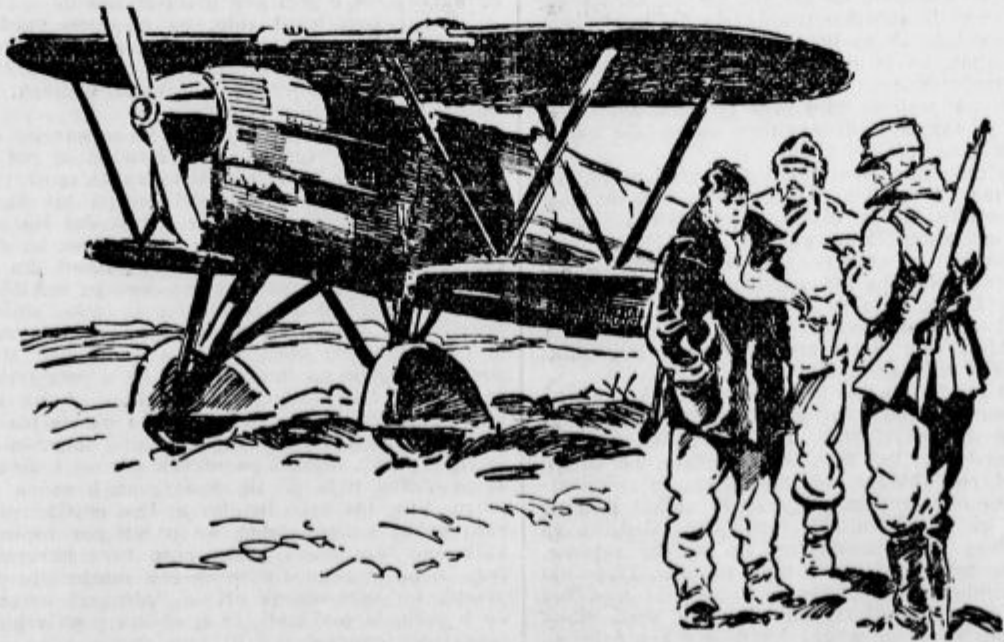
Skušala sta tretpaajočega goloba poriniti v morje. Toda Kajaani je planil k njima in čez nekaj hipov je ves bled in drhteč stal pred stotnikom. Pod golobovo golščo se je na ozkem jermenčku prikazal majcen zavitek filma!

»To sem slutil,« je hripavo zamrmral Kajaani. »Še preden sta morala oba zasilno pristati, sta vrgla kamero od sebe in spustila goloba-pismo. Tu imate dokaz!« Stotniku je izročil etiketo v velikosti pišemskne znamke.

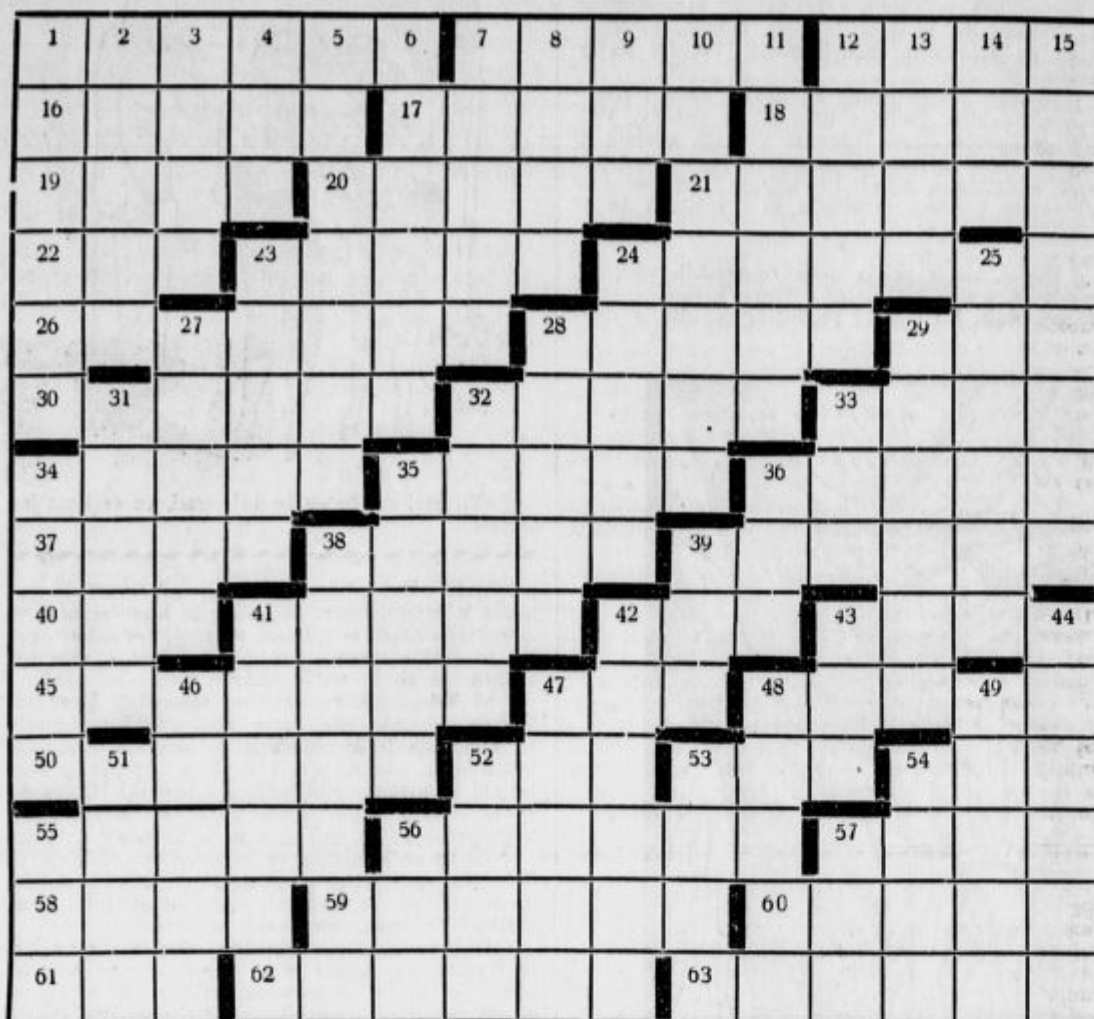
»Morava zasilno pristati,« je bilo napisano z drobnogledno majceno pisavo. »Preletela sva postajo. Napravila posnetke. Podpis: Sergej Judovič.«

Sergej Judovič? Stotnik je ogorčeno pogledal kvišku, se osuplo zazrl v seržanta, čigar mojstrski strel je tako bliskovito odkril vohuna. Pogledal je za njim, a vojaki so obstopili oba vohana. Toda stari seržant je zamišljeno stal pri ograji in gledal na otok Janosdin.

Oči so se mu lesketale. Dvajset let je čakal tega dneva! Po čudovitem naključju se je izpolnila njegova prisega po maščevanju. Kakor sanje je to doživljal obdajalo njegovo dušo. In šele, ko ga je stotnik v drugo poklical, je Kajaani počasi stopil od ograje. Bil je ves tih in resen, kakršen je človek, ki je po dolgem, bridkem trpljenju slednjič je dosegel zmago. (Finsko: W. P. Tölli.)

Križanka

V vsak prostorček vstavi po eno črko. Besede se začno pri številkah, nehalo pri debelejših črtah ter pomenijo:

Vodoravno: 1. nadležna poljska rastlina, 7. tuja beseda za sprejemno listino, 12. del roke, 16. vojaška stopnja, 17. otok ob zahodnem obrežju Grčije, 18. sodobni slovenski pisatelj brošuric, 19. tuja beseda za leposlovno obravnavo, 20. moška oseba iz svetopisemskih zgodb, 21. vrsta dobrega kruha, 22. nasprotje noči, 23. druga beseda za podobno, 24. majhen kolač, 26. ena od deveterih muz, 28. druga beseda za trstiko, 29. grški predlog, znan iz tujk, 30. glavno mesto otoka Kube, 32. sedanji član Narodnega gledališča v Ljubljani, 33. slovenski književnik iz kroga Vajevcev, 34. druga beseda za potno kapljo, 35. vrsta listnatega drevja, 36. zamorsko plume v Afriki, 37. mera za papir, 38. druga beseda za novinec, 39. tuja beseda za zapustnico, 40. strupena žuželka, 41. moška oseba iz svetopisemskih zgodb, 42. pripadnik evropskega naroda, 43. spodnji del noge, 45. druga beseda za vasico, 47. pristaniško mesto na zahodnem obrežju Finske, 48. druga beseda za pogreb, 50. prebivalec Asirije, 52. skrajšano moško krstno ime, 53. viden izraz naklonjenosti, 54. slav-

Dopolnilne črkovnice

F:

1. Fa svetohlinec;
2. fa nezmožnost govora (tuj.);
3. . fa mesto v Iranu;
4. . . fa oprema, slepilo (tuj.)
5. . . . fa ruska ženska obleka;
6. fa moško ime (sklon);
Črke: a a a a a a a d e h i i i j l
n n o o r r r r s s t t u z z z z.

G:

1. Ga italijanski fizik;
2. ga neprijeten, zoprni;
3. . ga trg v dravski banovini;
4. . . ga vrh v Julijskih Alpah;
5. . . . ga preliv v Severnem morju;
6. ga žuželka.
Črke: a a a c e e e g i i k l l m n
n o o o r r r r s s t t t t t t z.

H:

1. Ha vojskovodja v starem veku;
2. ha ptica ujeta;
3. . ha strojnik (tuj.);
4. . . ha volto kašljati;
5. . . . ha svetopisemska oseba;
6. ha smešna oseba.
Črke: a a a a a b b c e e i i i i i k
k l l m m n n p r r r r t u v.

uz v p a s e q u š n a p ' c g ' u a s e d u p o f n a p l a o d u i s o u k l a t e ž a, 56. tuja beseda za upravitelja, 57. nekdanje ime za veliko špansko reko, 58. samostojna državnica v Prednji Aziji, 59. tuja beseda za puščavnik, 60. tuja beseda za domislivo, 61. planina v južnem delu Jugoslavije, 62. najnižja stopnja duhovniške službe, 63. najvišja gora v Armeniji.

Navpično: 1. druga beseda za dušnik, 2. umrli slovenski nabožni pisatelj, 3. bivši angleški zunanji minister, 4. skrajšana beseda za vojskovodjo, 5. tuje žensko krstno ime, 6. vrtna cvetlica, 7. nekdanja pokrajina v srednji Grčiji, 8. druga beseda za urjenje, 9. zdraviliški kraj v Istri, 10. druga beseda za ukaz, 11. druga beseda za okolič, 12. druga beseda za poljedela, 13. slovenski šolski pisatelj, Vodnikov sodobnik, 14. pridevek pri angleških imenih, 15. tuja beseda za nagel preokret v sintaktični zgradbi stavka, 23. druga beseda za čistoto, 24. nasprotje začetka, 25. tuja beseda za vzdevek, 27. jugoslovanska časniška agencija, 28. prestolno mesto Francije, 29. sodobni slovenski pesnik-začetnik, 31. letoviški kraj v Švici, 32. druga beseda za dajatev, 33. visok jugoslovanski naslov, 34. druga beseda za okov, 35. kitajski duhovnik, 36. del parnega stroja, 38. druga beseda za oblič, 39. kratica za mestno socialno okrožje, 41. kraj pri Bohinjski Bistrici, 42. trda snov, 43. kuhinjska začimba, 44. tuja beseda za pripravo, 46. izdelovalec sit, 47. sestavina vsake snovi, 48. visoko gorstvo v srednji Aziji, 49. posteljna potrebščina, 51. desni pritok Save na Gorenjskem, 52. slonov zob, 53. nevestin delež, 54. pripadnik izumrlega naroda, 55. druga beseda za veter, 56. naslovna moška oseba iz Gotovčeve opere, 57. visoka gora v zahodnem delu Male Azije.

Rešitev križanke z dne 12. marca

Vodoravno: 1. duri, 5. bedakec, 12. Ozej, 16. ara, 17. maratonec, 18. oda, 19. vile, 20. karo, 21. lan, 22. Erik, 23. ikona, 25. Vesel, 29. Ineni, 31. dekar, 33. Erato, 34. Karon, 36. Ero, 37. sodavčar, 41. Ars, 43. Larisa, 44. rek, 45. eremit, 46. amulet, 49. eni, 51. pijača, 53. nit, 54. alegorija, 55. Lin, 56. skala, 59. Melik, 60. klica, 63. lakot, 65. Arosa, 67. Ločan, 69. okov, 71. Ema, 74. mira, 77. pero, 79. kos, 80. anatomija, 81. kad, 82. Avar, 83. anatomia, 84. raba.

Navpično: 1. David, 2. Uri, 3. ralo, 4. Imeno, 5. Bakar, 6. era, 7. dar, 8. Atos, 9. kol, 10. ena, 11. cenik, 12. ocena, 13. Zore, 14. Edi, 15. Jakin, 24. keramika, 25. veda, 26. erar, 27. etik, 28. Loče, 30. noričica, 32. kor, 33. Avenol, 35. Ram, 36. elan, 37. sila, 38. osel, 39. Arii, 40. reja, 42. stan, 47. uta, 48. tema, 49. Eger, 50. Iris, 51. pika, 52. ali, 56. sloka, 57. Levat, 58. Atena, 60. klaja, 61. lopar, 62. anoda, 64. kosa, 66. omot, 68. čeka, 70. kov, 72. Man, 73. ata, 75. ime, 76. Rim, 78. Rab.

Frtaučku Gustl ma beseda

Žale. Dondons je pa ta reč že mal drgačna, ke b mouže ženska z dougem lasmi že z lučja pr belmu dneve iskat, pa še na verjamem, de b ja dubu. Vite, zatu maja pa pamet mal dalši, koker sa ja mele soje čase.

Zadenč je Neška »Jugoslavenarskem narode«, ke se je neki zavle našga špetala in pa izseljenkega duma gor držu, čist pameten povedala, ke je rekla, de Sluveni nisma nē več tku naumen, de b sami etrgan ukul hudil, drugem pa nove ublike kepval. Nak, tku naumen nisma Sluveni več. Sej je biu že zaden čas, de sma se spounel na tiste pesenkuve besede, ke je reku, de kdur zaničuje se sam, pudlaga je tujčevi peti. Tud re-veži morma miselt ta peru sami nase, pol prideja šele drug na vrsta, koker misel ta viši gospoda ta peru sama nase, pol šele na druge, de na puzab.

Koker se je videl, je mela pa Neška še precej družga pametenga na jezik, pa ni tla pridet s farba na dan, ke se ni tla enem gvišnem ldem zamert. Sej kdur ma le mejšken zdrave pamet, je prece vidu, kam pes taca muli. Dondons je res bi briteh tist, ke raj drži jezek za zubni, koker de b ga ldem ke pud nus muliu. O. Neška je že pre-frigana. Kar puhvalt ja morem, ke dela tku nesebičen za narod. Sej dondons je že bi mal takeh. Usak gleda, de dubi za soj del tud kašen plačil. Sej tu ni nubenmu za zamert, ke ud samga garajna se ni še nubeneden zredu. Lde neje le zaslužja, sej zavle tega še na bo sveta kone, ke svet sploh konca nima, ke je ukrogu, koker kugla. Kugle pa tku nimaja nubenga konca.

No, pa pestima zdej svet prgmah, nej bo že tak al pa tak. Neki druga men zadne čase nuč in dan pu glau ruji.

Te dni enkat sem zjutri mal pred ustou, koker punavab ustajam, pa sem šou ven, de b se mal prelufu, ke se nisem pučutu tku, koker se more en zdrou člouk pučute. Mogoče, de sem mou mačka, ke sem prejšen večer precej pozen, dam prekrčulou, pa tud mal trd sem biu, de se ne motem. Lohka m je pa tud kej družga falil. Dondons člouk nekol prou dober na ve, kua mu je, ke sa dohtari tulk eneh novoh bulezen pugruntal. Neki m je že mogel falit.

Ke prauja lde, de je luft tkula ub kašen vod, še ta narbi zdrou, sem ja pa mahnou ud Prul pa not dol du cukerfabrike ub Iblanc. No in pr te primoznat sem tud mal naše mustove, ke sa jih naredel čez Iblanca, prekuntuliru, de udguvarjaja našem putrebam. Sej sem že večkat lazou ub Iblanc, pa še nisem zamerku tisteh tabel, ke sa pustaulene pred mustovom, ke je gor zapisan, kulk ton teže ta al pa u must prenese. Tu je blu res putrebem. Sam tu je še škoda, de nisa tud kašne vaze pustaul zraven teh tabel, de b člouk saj vedu, de b se zvagu, kuku je žiher nalužen, de gre lohka kar brez skrbí čez must. Če b vidu,

de je preveč nalužen, b se lohka zraven tiste table mal dol ulegu, de b se mal razkadu. Koker b enkat žutu, de nima več ton, koker jih must prenese, b pa ustou in ja lepu mahu čez must preke dum. Tula b prou žiher naš gespudi ubšenski svetniki pr kašen sem mal prerušetal in tku udredel, de b blu tud za tiste prou, ke punoč precej nalužen čez mustove kreulaja. Če b se pol glih pud kermu must uderu, b biu punasrečene sam uržah. Gespudi ubšenski svetniki b mel pa lohka mirna vest, če b glih ker u Iblanc ustou.

Koker sem tekat vidu, pa nisa usi mustovi glih trden. Na nehtereh tablah je zapisan, de preneseja tri tone, nehter jih preneseja pa tud šest, al pa še več. Koker je holt must uštiman. Ze zatu b mogel bit lde previden.

Ke sem enkat use mustove, ke sa narejen čez Iblanca, voreng pregledu, sem lezu pa še gor na Grad pugledat, kulk teže tist grajsk must prenese. Pr tem muste b mogel bit pa lde še bi previden, koker pr tisteh, ke držeja čez Iblanca. Kene, če se pud taba pudere kašen must, ke drži čez Iblanca, s kvečem mal moker. Utont tku na moreč, ke je Iblanca premejhna. Ven pa tud lohka hiter prleže, ke je narejen za take slučaje precej eneh lojtere. Če s pa že udznotri fajhten, te pa tud na bo kone, če s se uzuni mal. Must gor na Grad je pa tku navaren, de s prece fertik, če se pud taba pudre. Če se ubiješ, b na blu glih nē hudga. Pugreb b mogla tku občina plačat. Če maš pa taka smola, de s pulomeš nuge in pa še ruke puvrh, ostanče pa reuček ceu soj žeujejne. Kene občina b te na tla redit, sam b se pa na mogu. Vite, lde boži, in glih pr tem muste nisem vidu neker nubene table ke b blu gor zapisan, kulk ene teže člouk lohka nese brez nevarnat čez. Tu pa ni prou. Če se na tem muste kdu punasreč, bo sam občina uržah. Zatu jest mislem, de b prlu le mal enej, de b občina pestila hiter take table naprout tud pr tem muste, koker pa kušta en pugreb pr mestnem pugrebem zavode.

Asten, prosem, kar hiter pestite še pr tem muste naprout take table, de na bo prepozen. Sej veste, de nasreča nekol na pučiva. Sej u grajsk restauraci se ga člouk tud lohka tku naleze, de je u smirten navarnast, če se puda čez ta must.

Asin, zdej sem vam puvetu, kar sem vam mou za puvetat. Pa na smete miselt, de sem se jest sam zavle tega dons na naše mustove spravou, ke vam nisem mo unč družga pusebenga za puvetat. Oh, za puvetat vam mam več, koker b blu treba. Ampak ket skrbem Iblancan, mam ja za soja doužnost, de skusem ubvarvat Iblancane pred kašna nesreča. Člouk more bit ja previden, ke previdnat še nubenmu ni škudvala.

U sojme ajfre b vam pa hmal puzabu puvetat še ena bi važna reč.

Veste, una sebhota sma u Kazin plesal za prvenstvo Jugoslavije. Tu pa ni špas. Jest sem za ta ples nalaš kupu pr Bat čist nove lakaste čuule. Ke nisem mou glih gnarja pr rukah, sem mogu pa še zimiska sukna zastau, ke zimiske sukne tku nisem nucu za ta ples. Te čuule sem pa tku etrgu, de sem pršou zjutri čist buz dam. Noja, pa sej tu ni nē pusebenga. Neki člouk tud žiher ofra za tak ples, ke tu ni usakdajna reč. Sam tu je hudiman, ke me zdej zebe, de se ves tresem. Za lepa naša dumuvina sem pa pr precej doberga naredu, ke sem se cela nuč pu Kazin vrtiu, ket muha u modenk, pa ene čuule sem zajna ofru. Zdej m saj na bo mogu nubeneden naprej metat, de nisem dober rodolub, pa d dumuvina sam mouzem, na žrtvujem pa zajna prou nē. Kar čufirdeja sa lohka jugoslavenari z mana, de sa sami tud res tak rodolubi, koker se bahaja. Ampak jest mislem, de je use tu sam flone. Sej prauja, de ni use zlatu, kar se svet. Jest kratk in mal na verjamem, de b blu ker ud teh jugoslavenariu tak rodolub, de b soja zimiska sukna zastavu sam zatu, de b šou lohka plesat za prvenstvo Jugoslavije. F. G.

CITAJTE IN ŠIRITE »SLOVENSKI DOM«

Tehnika!

Pnevmatika brez pritiska

Zračnice oz. pneumatike poznamo. Poznamo tudi neprijetnosti, ki so z njimi v zvezi, izmed katerih je najčestejša luknja v zračnici. Prav za prav moramo to smatrati za precejšnjo nepopolnost, da nam majhna luknjica napravi zračnico neuporabno z vsemi neprijetnostmi, ki sledijo: popraviljanje ali zamenjavanje kolesa na cesti, polnjenje z zrakom itd.

Opisane hibe so pri moder. pneumatikah zares zmanjšane na minimum, pri vojnih vozilih pa bi skoraj popolnoma uničile uporabnost in vojaško vrednost vozila. Zato ni čudno, da so že ob začetku avtomobilskega razvoja začeli misliti na to, da bi napravili vožnjo neodvisno od z gumijem slabo zavarovanega zračnega pritiska. Zato so že v svetovni vojni preizkušali vse mogoče načine, da bi odpravili ta nedostatek. Najenostavnejša je bila uporaba polnih obrobov, železnih in gumijastih. Polni obroči so se uporabljali zlasti v začetku pri tovornih avtomobilih. Vse te izdelave pa so se izkazale za neuporabne, tako da je nazadnje zmagala z zrakom polnjena pnevmatika, kljub svojim nedostakom: komplicirani v gradnji in kljub temu, da se ne moremo nikoli zaneseti, da ne bo defekta.

Neprestana skrb, da ne bo defekta, je privedla konstruktorje do tega, da zopet iščejo prejšnjo pot, namreč, da bi izdelali zračnico (pnevmatiko), ki ne bi bila odvisna od zračnega pritiska. Take pneumatike se pri vojnih vozilih že uporabljajo, imajo pa kljub temu še precej nedostatkov. Gumijasti obroči so tako zgrajeni, da je obod v notranjosti razdeljen na 54 medsebojno ločenih delov. Vsak del zase predstavlja torej nekako gumijasto celico, ki je odprta proti osi kolesa, dno pa tvori obod, ki teče po tleh. Ker je celica proti osi odprta, je popolnoma neodvisna od zračnega pritiska. Obroči imajo na notranji strani vdolane močne jeklene obroče, da obstanejo na platišču kolesa. Poskusi, ki so jih delali s takimi obroči, so pokazali, da se temperatura, ki nastane pri vožnji zaradi mečkanja gumija poveča posebno na notranjem obodu obroča. Ta temperatura tudi povzroča, da kolo kmalu razpade. Mnogo boljši rezultati so se dosegli, ko so platišče kolesa preklanjali tako, da se je zrak menjaval, medtem ko se je kolo pri vožnji udajalo. Toplota je pri ta-

kem, rekli bi, avtomatičnem hlajenju padla za kakih 20 odstotkov.

Opisani poskusi so bili izvršeni na posebnem stroju in sicer z brzino, ki je ustrezala hitrosti 90–125 km na uro pri obtežbi kolesa 300–400 kilogramov. Kako se bodo omenjeni obroči uveljavili v praksi, kdaj bodo izpodrinili dosedanje izpopolnjene pnevmatiko in posebno kakšna bo poraba goriva pri vozi, ki bi bil opremljen s takimi obroči, to so še vprašanja.

Redkvice

Zmeraj, kadar smo imeli pri nas spomladi prvi redkvice za večerjo, je bilo med materjo in med nami otroki jako tiho. Miza je bila belo pogrnjena, na njej so bile cvetlice in petrolejka, ki jo je oče zmeraj tako rad imel, je mirno gorela. Mati je bila v svoji črni obleki. mi, otroci, smo imeli umite obraze. Za večerjo smo imeli samo redkvice. Drugega nič.

Otroci nismo vedeli, zakaj smo imeli ta večerni praznik. Le od daleč smo slutili, da smo ga obhajali v spomin na očeta, ki je bil ostal na bojnih poljanah svetovne vojne. Nismo se pa upali vprašati. Mati je bila na teh večerih tako resna in dobra, mi vsi smo čutili, da ne smemo ničesar vprašati. Toda zdaj vem vse. Mat. mi je povedala.

Oče je imel zunaj mesta majhno njivico. Rad jo je imel, kakor je imel rad tudi nas. Vsak sadež je vzel v roke kot darilo in čudež. Zmeraj je bil praznik pri nas, kadar je prinesel spomladni prvi sad – redkvice – domov. Vojna ga je ločila od njegove njivice. Oče je bil takoj odšel in se je bojeval na vseh frontah. Spomladi zadnjega leta vojne nam je pisal, da zdaj spet obdeluje košček zemlje, da leži na parobku gozda, ki je umrl pod granatami in plini. Posadil je redkvice in cvetlice.

Cez nekaj tednov nato nam je poslal prve redkvice in cvetlice s svoje njivice. Čeprav se oženj sovražnika vsak dan veča, je pisal, je vendar njegova zemljica še nedotaknjena. Okrog in okrog pa da je vse razorano in razkopano. Samo tisti košček, kjer mu rastejo redkvice in rože, je še brez nam: granate so frčale preko njega, dozdeva se, ko da bi bil Bog svojo roko položil na ta delček cvetočega življenja in bi premagal rjovočo smrt.

Kmalu zatem je očeta ubilo. Ne vemo, kje je pokopan. Bil sem v tistem kraju in sem iskal očeta. Bilo je spomladi, nebo je bilo jasno in čisto. Samo zemlja bojišča je bila še raztrgana in razkopana. Vmes so bila pokopališča s neskončnimi vrstami križev. Očelovega imena ni bilo. Našel sem le majhen košček zemlje, kjer so med plevelom cvetele cvetlice. (G. B.)

Šah

Prof. A. Becker — E. Bogoljubov

1. e2—e4, e7—e5 2. Sg1—f3, Sb8—c6 3. Lf1—b5, a7—a6 4. Lb5—a4, Sg8—f6 5. 0—0, Sf6×e4 (to starejše nadaljevanje je »prišlo že skoraj popolnoma iz mode, v zadnjih turnirskih srečanjih pa je zopet pogostejše. Posebno bivši svetovni prvak dr. Euwe daje tej varijanti prednost). 6. d2—d4, b7—b5 7. La4—b3, d7—d5 8. d4×e5, Lc8—e6 (li-pično za to varijanto je, da ima bel na krajevem krilu premoč kmetov, črni pa na damskem krilu. Ta različna razdelitev kmetov daje poziciji veliko ostrino in zahteva od igralcev zelo natančno igro). 9. e2—c3, Lf8—e7 10. Lc1—e3, 0—0 (Euwe je v tej poziciji igral Sb—a5! in dosegel zelo dobro pozicijo). 11. Sb1—d2, Sc6—a5! (črni popolnoma pravilno skuša čimprej uveljaviti premoč kmetov na damskem krilu). 12. Sf3—d4 (tudi beli grozi z f2—f4 napasti na kraljevem krilu, tako da je napetost v partiji že sedaj na visku). Se4×d2! 13. Dd1×d2, e7—e5 14. Sd4×c5, f7×e6 (črna pozicija je le na vide, sedaj na kraljevem krilu zelo slaba, v resnici je z otvoritvijo f linije in z zavarovanjem točke f5 postala še močnejša). 15. Lb3—c2, Sa5—c4 16. Dd2—d3, g7—g6 17. Le3—h6, Tf8—f7 18. Dd3—g3 (grozi žrtve na g6) Le7—f8 (s tem je vse zavarovano in na videz nevaren napad belega odbit. Sedaj pridejo na vrsto slabe točke bele pozicije). 19. Lh6—g5, Dd8—c7 20. b2—b3, Se4×c5 21. Ta1—e1, Lf8—g7 22. f2—f4, Se5—d7 23. Te1×c6, Ta8—f8 24. Dg3—d3, d5—d4 (črni napad je že v teku). 25. Tf1—e1, c5e4 26. Dd3—d2, d4—d3 27. Le2—d1, Dc7—c5+! 28. Te6—c3 (na Te1—c3 bi prišlo Dc5×g5) h7—h6 29. b3—b4, Dc5—b6 30. Lg5—h4, Tf8×f4 (črni napad je na celi črti prodrl in beli nima več obrambe). 31. Lh4—g3, Ld7×c8! in beli se je vdal, ker na D×c3 pride Db6×e3+! s hitrim koncem zaradi mata na f1.

ŠPORT

Jedinstvo (Belgrad) : Ljubljana

Danes bo na igrišču SK Ljubljane zanimiva ligaška tekma med gornjima nasprotnikoma. Pričetek ob 15.30. V predtekni nastopita za prvenstvo LNP Hermes in Jadran ob 13.45.

Vstopnina: Stojšče: člani in dijaki 10 din, nečlani 15 din, tribuna: člani 15 din, nečlani 25 din. Dama: članice 5 din, nečlanice 10 din.

Po športnem svetu

Bivši nemški svetovni boksarski prvak Maks Schmeling

je izjavil, da se bo najbrž pomeril z Neuselom. Nato pa pojde zopet v Ameriko, da prisostvuje borbi med Lou Novu in Maksom Baerom, ki bo 25. maja. Nato se pa želi pomeriti z zmagovalcem iz tega dvoboja.

Zenski lahkotatletski dvoboj Poljska : Nemčija

bo 2. julija v Bratislavi. Predvidene so tele panoge: 100, 200, 80 m čez zapreke, skok v višino in daljavo, kroglja, disk, kopje in štafeta. Poljakinje nameravajo poslati na te tekme 14 tekmovalk.

Finci so odkrili novega dolgoprogaša

v osebi Marti Laehde, ki je premagal v teku na 30 km odličnega švedskega dolgoprogaša, Herberta Nenzena v času 2:03:33. Šved je porabil za to progo tri minute več. — V Jonsonu je bil smuški tek na 50 km, pri katerem so odkrili novega športnika, Finca E. Karo, ki je presnučal progo v neverjetno dobrem času, namreč v 3 urah 29 min. in 57 sek. P. Vanninen je kot drugi rabil 3:40:51.

Sven Selanger je vedno boljši

Sven Selanger Erikson, holmenkolski zmagovalac v skokih, je vedno boljši, medtem ko pri Birger Ruudu ni tako. Sedaj je zopet zmagal pri skakanju v Sundsvallu pred 10.000 gledalci in je pri tem zboljšal rekord na tej skakalnici od 59 na 65 metrov.

Smučarski tek na 30 km

Smučarski klub Ljubljana priredi dne 26. marca t. l. na Pokljuki tekmo v smučarskem teku na 30 km za državno prvenstvo. Start bo ob 8 pri Sport-Hotelu Pokljuka. Prijave sprejema klubov tehnični referent g. Zupan Bogdan (Ljubljana, finančna direkcija) do dne 24. t. m. ozir. vodstvo tekme do dne 25. t. m. zvečer. Preskrbljeno bo za prevoz priljage na postaji Bled.

Nogometna reprezentanca Walesa je premagala Irsko z rezultatom 3:1.

Madžarska : Francija sta igrali neodločeno in sicer 2:2. Tekma, ki je bila v Parizu, je pokazala, da so Madžari boljši nogometaši.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Izletni vestnik Tujkoprometna zveza v Ljubljani je začela že v februarju izdajati za informativno službo domačih in inozemskih pisarni biltene pod naslovom: »Izletni vestnik«. List se razmnožuje kot manu- skript ter prihaja v obliki kraških člankov turistične zanimivosti Slovenije. V dosedanjih številkah so bili posebno obravnavani: Kranjska gora, Planica, Triglavsko pogorje in Dovje-Mojstrana kot izhodišče k Triglavskemu smuku. Z Izletnim vestnikom, ki izhaja redno vsak prvi in tretji četrtek v mesecu je dana tujkoprometnim krajem možnost, da se v informativni službi pravilno uveljavijo. Zato bi bilo želeli, da tudi sami prispevajo primerne članke.

Jugoslovanski touring klub, podruž. v Ljubljani, javlja, da bo izredni občni zbor ob 19 v kmečki sobi restavracije Slanič na Gosposvetski cesti. Ob 20 istega večera. Ta občni zbor bo v ponedeljek, dne 20. marca. Vljudno vabljeni.

Snežne razmere

Poročilo Tujsko prometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSZ z dne 18. marca 1939:

Kranjska gora-Vrščič 1515 m: —5, delno oblačno, 60 cm snega, prišč.

Pokljuka 1300 m: —9, delno oblačno, 50 cm snega, sren. Dom na Komni 1320 m: —13, sončno, 145 cm snega, prišč. Dom na Voglu 1540 m: —10, sončno, 140 cm snega, prišč. Triglav, Jezera 1683 m: —16, sončno, 700 cm snega, prišč. Koča na Smrekovcu 1318 m: —15, sončno, 60 cm snega, prišč. Koča na Pesku 1382 m: —15, sončno, 70 cm snega, prišč. Peca 1634 m: —9, sončno, 80 cm snega, prišč.

Velikonočni izlet Hermesovih motoristov v Trst

Na velikonočno nedeljo se vršijo v Trstu velike mednarodne motoekskluzivne dirke na 1 km dolgem dirkališču, ki je eno najlepših v Evropi. Poleg znanih evropskih rekorderjev kakor Guntenshauserja, Buttlerja, Schueeweisa, Asmare itd., je Motoklub Trstine povabil tudi našega reprezentanta Ludvika Stariča, ki to pot nastopil krstno vožnjo s svojim novim 500 ccm Dirt-trach Jap. strojem, ki ima v svoji konstrukciji združene vse novosti današnje tehnike. Stroj razvija do 30 k. s. moči in pa 130 do 200 km brzine na uro. Da bomo lahko našemu letelcu Kranjcu na teh dirkah nudili čim več moralne podpore, se je Moto sekcija-

Hermesa odločila, da ob tej priliki napravi v Trst velik klubski izlet vsega članstva in prijateljev kluba, ki bodo Stariča spremljali in ga bodrili k novim uspehom. Vsi udeleženci tega izleta bodo gostje Moto-Tristine, ki bo priredila Hermesovim izletnikom prigran sprejem. Izleta se lahko udeležijo člani Moto-Hermesa in njih športni prijatelji, brez oziroma na spol. Doslej je prijavljenih že okrog 150 udeležencev in 100 motoristov.

Moto-Hermes bo preskrbel za vse udeležence kolektivni potni list in za motorna vozila potrebne triptike. Zaradi velikega administrativnega dela, ki ga organizacija takega izleta zahteva, je določen rok za prijave najkasneje do 25. marca t. l. Na poznejše prijave se pod nobenim pogojem ne bomo mogli ozirati. Za ta izlet se lahko prijavi tudi oni, ki nimajo svojih motoristov. Za te udeležence bo Moto-Hermes naročil zadostno število avtobusov. Stroški izleta so minimalni in ne bodo presegali za prijavljeno, vizum in triptik din 100. Čim več bo udeležencev tem manjši bodo stroški.

V prijavih je treba navesti štiri stvari: Ime in priimek, poklic, ime očeta in matere, ter materino dekleklo ime (pri poročenih ženah tudi ime moža), dan mesec leto in kraj rojstva ter stalno bivališče in domovinsko obdano, kamor je izletnik pristojen. Za izletnike, ki ne spadajo pod ljubljansko policijsko oblast, je treba priložiti potrdilo pristojnega okrajnega načelnika, da sme izletnik potovati v inozemstvo. Poleg tega je treba priložiti po dva slikki v velikosti 6x3 cm. Za motorna vozila je treba navesti vse podatke, kakor se navedejo v prijavih motoristov vozil policijskim oblastem.

Odhod v Trst bo na velikonočno nedeljo 9. aprila ob 5 jutraj iz ljubljane. Zbirališče bo v Gajevi ulici za nebotičnikom.

Prijave sprejema klubov blagajnik gospod Lukež Aleksander, Mostni trg št. 3, L.

ZFO

Danes I. orodne tekme za prvenstvo ZFO v Celju

Danes dopoldne ob devetih se prične prve orodne tekme za prvenstvo Zveze fantovskih odsekov. Popoldne se tekme ob treh nadaljujejo s poljubnimi vajami, ki so pri orodni telovadbi najzanimivejše. Popoldne nastopijo tudi celjski člani in članice ter mladi in mladenke z zanimivimi prostimi vajami. Vabimo celjsko in okoliško občinstvo, da ne zamudi ugodne prilike in si ogleda naše najboljšje telovadce v borbi za najvišji naslov Zveze fantovskih odsekov, za orodnega prvaka. Prireditve bo dopoldne in popoldne v dvorani Ljudske posojilnice v Celju.

Akademija na Ježici

FO in DK na Ježici prirediti drevo ob osmih zanimivih akademijah, pri kateri bodo poleg pevcev nastopili vsi telovadni oddelki FO in DK. Program bo zelo zanimiv in pester, saj obsega 18 prav lepih točk. Kdor želi preživeti lep večer med našo mladino, naj pride pogledat spretnosti naših vrlih fantov in deklet.

Kranj

Na današnjem delavskem zborovanju, ki bo ob 9 dopoldne v Ljudskem domu, bo govoril med drugimi tudi narodni poslanec g. Smersu Rudolf iz Ljubljane.

15 metrov globoko je padla na kamenje 23 letna služkinja Ivanka Novak, uslužbenica pri kavar-narju g. Konradu Geigerju v Kranju. Novakova je šla v petek, 17. marca obešat perilo na podstrešje.

S hodnika zadnjega nadstropja vodijo na podstrešje silno nerodne stopnice, ki so se pod težo Novakove in škafa perila spodnesle, da je nesrečnica padla 15 metrov globoko z njih mimo hiše v strugo reke Kokre. Nemudoma so pohiteli k nji in jo prenesli v stanovanje, kamor je bil poklican zdravnik. Novakova ni dobila kljub silnemu padcu na kamenje, po srečnem naključju, nobenih večjih zunanjih poškodb, vendar je zdravnik kljub temu odredil njen prevoz v ljubljansko bolnišnico, ker je brčkone dobila notranji pretres.

Korespondentko

perfektno v slovenskem, srbohrvatskem in nemškem jeziku, urno stenografino in strojepisko — sprejme industrijsko podjetje v Mariboru. — Ponudbe na Reklam Rozman, Ljubljana, Pražakova ulica 8.

Specijalna trgovina za žensko modo

konfekcija »Greta«

Maribor, Grajski trg 1

nudi v veliki izbiri spomladanske plašče, kostume in obleke ter vse vrste blazice v vsaki ceni in velikosti.

Podjetje

blizu Ljubljane nudi lastniku pletilne obrti

za izdelavo volnenih in bombažastih moških in damskih jopic celoletno sigurno eksistenco. Reflektanti morajo posedovati najmanj pet pletilnih strojev št. 8 in nekaj šivalnih strojev. Plačam od kosa. Preselitev in nastop takoj. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod značko »100.000« št. 4189.

»Proteza« Verovšek & Ko.

v L ubl ani, Krekov trg št. 10

odpre svojo specialno trgovino in delavnico ortopedičnih in bandažirskih izdelkov 20. marca 1939. — Glej poročilo med dnevnimi vestmi!

Otroški kotiček.

5

Prevzetni pumi

Samec jo je zopet tolažil, da se je treba tej hrani šele privaditi. Toda tudi on je moral prenehati, ker ga je začelo grozovito zvijati po trebuhu.

Družica pa se mu je smejala in rekla: »Saj si rekel, da je to sadje izvrstno, zakaj si ga pa ne privoščiš še?«

»Saj tudi sedaj še trdim isto. Toda ponavljam ti: treba se je privaditi in to ni tako lahko.«

»Meni se pa zdi, da si ne upaš pojesti niti ene jagode več.«

»O pa, še. A za danes imam dovolj.«

»Kaj pa hočeš sedaj še storiti?«

»Splezati hočem na ono visoko drevo.«

»Ali se še nisi spametoval? Ali ni bolje,

da ostaneva to, kar sva? Sicer pa se sedaj že bliža noč. Pojdva spat. Jutri boš lahko zopet nadaljeval svoje poskuse, če se ti bo še ljubilo.«

Napotila sta se k brlogu. Sredi pota pa se samec ustavi in reče:

»Ne, dragica, ne bova spala v brlogu. Opice spijo na drevesu. Tudi v tem jih morava posnemati.«

Splezal je na bližnje drevo, ki je k sreči bilo precej nizko in se skušal kolikor mogoče dobro vleči na vejo. Družica mu je pokorno sledila.

Komaj sta nekoliko zadremala, že je samec izgubil ravnotežje in štrbunknil na tla. Stisnil je zobe, da ne bi zakričal od bolečine in zopet splezal na vejo.

Kompletno elektrarno

35—42 PS, in sicer: »Deutz« plinski motor na ogelje in »Ganz« elektrogenerator, 45 KW, vse v najboljšem stanju, še v pogonu — prodam.

Naslov: Joško Povh, Novo mesto.

**Nudimo Vam
priliko se za
malo denarja
dobro in ele-
gantno obleči**

ZA DAMO:

Krasno volneno blago za obleke v prvovrstni kakovosti in najnovejših barvah
šir. 130 cm Din 40—
Volneni frise v vseh modnih barvah
šir. 130 cm Din 46—, 48—
Gladko volneno blago za obleke v krasnih barvah Din 57—
Čisto volneno blago za obleke, šir. 70 cm, v zelo lepih barvah Din 16'50
Volneni onde za obleke, šir. 70 cm, v vseh barvah Din 22'75 do 28—
Modno karo blago za obleke in komplete, šir. 70 cm Din 28'50
Štoli za kostume in plašče, v zelo trpežni kakovosti in lepih barvah, širine 130 cm Din 38—
Vzorčasti in enobarvni blagovi za kostume in plašče, šir. 140 cm Din 49— do 66—
Najmodernejše karo blago za plašče, šir. 130 cm Din 79—, 86—

Krasni angora in gladki štoli za kostume in plašče Din 86—
Češki in angleški štoli za kostume in plašče Din 93— do 150—

ZA GOSPODA:

Športni štoli iz trpežne volne širine 140 cm Din 40—
Domači kamgarni Din 52—, 68—
Češki kamgarni Din 74— do 85—
Češki fresko in kamgarni, v izvrstni kakovosti, v najnovejših karo- in črtastih vzorcih Din 95—, 105—
Najboljše češki in angleški kamgarni, za kvaliteto jamčimo Din 117— do 175—

KUPONI (a 3 do 3'20 m) raznih domačih in čeških kamgarnov. Din 120— do 220— (celi kupon)

Med navedenim blagom je sigurno tudi za Vas nekaj, za kar se Vam bo plačala pot k nam. Pridite torej na brezobzelen ogled. Nikdo Vas ne bo silil k nakupu

Manufaktura Manica k. LJUBLJANA d. Mestni trg 17

Skrivnost ameriškega jezera

12

»Sprehod? Po tlaku Randolph streetu! Kje imaš glavo, John?«

»Res je,« je dejal. »Kje imam glavo, res?«

Nasmeh je zginit z mladenkinih ustnic. Dolgo je gledala zaročena, a on je že izmaknil oči. Bil je čemerem, nemiren. Ni ga še takega videla.

»Kaj se je zgodilo, John?« ga je ljubeznjivo vprašala.

Skomizgnil je z rameni. Ali ji ni upal povedati, da je zadnje tri dni popolnoma izgubil razum.

»Kaj se je zgodilo?« je godrnjal. »Kaj vem?«

»Ne veste?«

»Mislim . . . mislim, Emilija, da vam je vaš brat prepovedal, da bi me videli . . .«

»Poslušajte, John, ne govorite neumnosti . . .«

»Če bi vedeli, Emilija . . .«

»Sedaj mi boste vse povedali, John.«

Poskočil je.

»Nikakor ne. Ne smem vam ničesar povedati, Emilija . . . Ne smete biti jezni na me, ampak . . .«

Prav dobro je videla, da išče vzroka, da bi se izmaknil. S kretinjo ga je prekinila in mu začepetala:

»Mar imam jaz pravico do vašega zaupanja, John?«

Bil je v zadregi.

»Ne govoriva o tem . . .«

»Da, John, o tem govoriva. Hočem, da mi poveš sedaj resnico. Šla bova skupno k obedu . . .«

Mirna restavracija . . . In mi boste razložili . . .

Še trenutek se je obotavljal. Nič ni mogel povedati Emiliji. Ni imel pravice, da bi nad njo strel svojo jezo, ki jo nosi že več dni; to je strašna stvar, na katero misli podnevi in ponoči, proti kateri se bori z vsemi silami. Ni se je emel na ta način znebiti in jo naložiti na Emilijine rame. To bi bilo grodo! Nasprotno, moral ji je prikriti za vsako ceno.

»Mislite, da se nisem uganila?« mu je še rekla, ko sta se vsedla k mizi.

Razočarano je je gledal.

»Uganila, Emilija?«

Solze so se zasvetile v mladenkinih očeh.

»Seveda, John, uganila sem. Vi mislite . . . mislite, da je Frank Devil Path?«

Naglo je z rokami zastrla svoj obraz, da je dala duška bolečini.

Casnikar je kar okamenel. Te besede v Emilijinih ustih! Devil Path . . . to je Frank . . . Frank Monar, glavni nadzornik sodniške brigade v Chicagu!

V žepu je stisnil pesti.

»Nič več dela,« je mrmral. »Treba je, da se to že konča. Sicer bi vsi postali blazni, če bi to še nekaj časa trajalo!«

Mrak je pokrtil mesto. Krasen jesenski večer pod sinjim nebom.

Toda ni še prišel trenutek za glavnega nadzornika, da bi se mudil v sanjah in gledal meglice, ki so se razprostirale po nebu.

Monar je prebil težek dan. Bankir Marsh, njegov bodoči tast, mu že od jutra ni dal miru. Nesrečni finančnik je bil prepričan, da Devil Path še ni mrtev.

Od ure do ure je rasla njegova groza in strah kljub vsemu, kar je Monar mogel povedati v epodbu.

»Prepričan sem,« je stokal, »da me bo to noč zadela huda nesreča. Odkupnina ni plačana, Devil Path bo bombardiral mojo banko, moje hišo . . .«

stir bom, umrl bom . . . Vi tako hočete Monar. Vi boste za to odgovarjali . . .«

Nadzornik je zmajal z glavo, ne da bi odgovoril. Dovolj se je trudil, da bi ta prestrašeni mož spoznal resnico. Čemu bo to? Pri vseh bogovih mu je dokazoval, da je Devil Path res umrl, a finančnik mu ni hotel verjeti.

Saj je bil Marsh tujec za nadzornika in bi ga v tej stiski lahko zapustil. Toda bila je tu Flora, ki si je prizadevala, da bi oče spoznal resnico. Gotovo nadzornik še ni zapustil Marsha zaradi nje. Tudi hčeri Marsh ni prizanašal. Očital ji je, da se pusti Monaru dvoriti, da bo tudi ona odgovorna za vse nezgode, ki jih on sluti.

Nenadoma je šnila nadzorniku neka misel v glavo. Stopil je k bankirju.

Tako mu je odgovoril: »Ali soglašate, da pri vas prebija večer sodnik in vrhovni načelnik?«

»Njuna navzočnost tu nič ne pomeni!« se je vznemirjal nesrečni bankir.

»Seveda! Pomislite! Poznate Mr. Brucea. Veste, da ni nihče v Chicagu tako bojazljiv kot on. Če si bo upal priti sem, to pomeni, da je prepričan, da ni nobene nevarnosti!«

Le s težavo se je dal bankir prepričati. Vendar, ko je nadzornik telefoniral sodniku, ni ta pokazal nič strahu.

»Prosite me, da bi prebil večer pri Mr. Marshu?« je rekel Monaru. »Pri moji veri, zelo rad! Samo . . . hotel bi spoznati pomen tega povabila.«

»Marsh se čuti pod lastno streho v nevarnosti pred Devilom Pathom, mister Bruce . . . Če vas povabim, je razumljivo, da mi boste pomagali, da ga opogumiva. Vaša navzočnost ga bo ohranila. In vem, da od zadnje preiskave verujete v smrt Devila Patha.«

»Smrt Devila Patha?« je odgovoril sodnik. »Nikoli nisem rekel, da sem o tem prepričan. Cisto nasprotno. Toda popolnoma sem prepričan, da Mr. Marsh ni v nikaki nevarnosti. Prepričan sem, da pismo, ki ste nam ga pokazali v sredo večer, ni napisal Devil Path.«

»Prepričani, Mr. Bruce?«

»Da, prepričan sem, da Devil Path ni nikoli mislil zahtevati odkupnine od našega prijatelja bankirja.«

»Gotovo . . . da . . . končno razumemo. Jaz . . . Nimam dokazov za to, kar sem vam zdaj povedal, ampak imam neko notranje prepričanje . . .«

»Razumem,« je hladno zavrnil nadzornik.

»Prav dobro vas razumem.«

Navzočnost Mr. Brucea in Geralda Farringdona je bankirja nekoliko ohranila. Dalje je nadzornik prosil gospoda, naj ves večer molčita o roparju in je pripravil mizo za igro.

Le nekaj je vznemirjala Monara. Večkrat. Ze od polдне ni dobil sestre pri telefonu. Ni bila v vili. Seveda je bilo možno, da je ves dan prebila v mestu. To mu je večkrat prišlo na misel. Mogoče je srečala prijateljice . . .

Tuj . . . Frank Monar se ni mogel pomiriti, čeprav je bil prepričan, da za to nima nobenega vzroka.

Počasi so tekle prve večerne ure. Deset, enajst, polnoč . . .

Ko je v zvoniku ura udarila eno, je nekdo privzdignil trkalo pri vhodnih vratih.

»Tu je!« je mrmral bankir in pobedel. »Nekdo mi prihaja pravit, da je Devil Path bombardiral mojo banko!«

Skoro takoj so se odprla vrata pisarne in lastnik hotela je sporočil:

»Mr. John Neighbour iz Chicaga . . .«

»He! tu se ne dolgočasite!« je godrnjal časnikar, ko je pogledal na mizo, kjer so bile razstavljene karte zadnje igre. Bridge, whisky, cigare . . .

Zdaj Devil Path lahko vse stori, kar mu pride na misel!

»Kaj pravite?« je pridrušeno zakričal. »Devil Path . . .«

»Nič se ne bojte Marsh,« je prevzel časnikar.

»Devil Path vas ne bo noč napadel. Našel je več zanimanja, da . . . da se nekoliko pošali z nadzornikom Monarom.«

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din, Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Perica
gre prāt na dom, Naslov v upravi »Slov.« pod 4054

1000 din
dam tistemu, ki mi pre-
skrbi stalno službo šofer-
ja. Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 4219. (a)

18 let staro dekle
išče kakršnokoli zaposli-
tev, najraje k otroku. —
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 4245. (a)

22 let staro dekle
išče službo natakarike ali
sobarice, najraje v Ma-
riboru. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 4261. (a)

Mesto potnika
katerekoli stroke, iščem.
Lastno vozilo. Ponudbe v
podružni. »Slov.« v Celju
pod »Vpeljane« 3986. (a)

Kovač-ključavničar
absolvent strojne delo-
vodske šole, išče službo.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 4134. (a)

Trgovska pomočnica
mlajša moč, dobra, po-
štena, zanesljiva — išče
mesto v večji trgovini,
kjerkoli. Ponudbe v upr.
»Slov.« pod št. 4072. (a)

Oskrbnik-ekonom
s kmetijsko šolo in prak-
so, mlajša moč, išče na-
meščenje. Dopise v upr.
»Slov.« pod »Samski« št.
4199. (a)

Mladenčič
vojaskine prost, vešč ku-
he, išče mesto kot po-
močnik v kakoli boljši ku-
hinja. Ponudbe v upravo
»Slov.« v Mariboru pod
»Vešč 523« 4145. (b)

Službo sluga
ali čerkovnika išče mla-
denič, prost vojaskine, ki
je že več let vršil tako
službo. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 3543. (a)

Samostojna kuharica
išče službo k boljši dru-
žini brez otrok. Gre tudi
v Belgrad, Pridna, pošte-
na, z dobrimi sprječevali.
Nastop službe takoj ali s
1. aprilom. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 4196. (a)

Natakarike
v starosti 20—30 let, ki
je zmožna kavijske in ne-
kaj gotovine, sprejem.
Ponudbe s sliko poslati
v upravo »Slov.« pod »Za-
kon ni izključen« 4200.

Šofer
z večmesečno prakso pri
mekaniku, išče službo. —
Vajen tudi drugih del. Z
kavijsko pripravljen pu-
ščati del zasluzka ali pa
jamči posestnik. Ponudbe
v upravo »Slovenca« pod
»Zanesljiva« št. 4218. (a)

Kontoristinja
z znanjem slovenskega in
nemškega jezika — išče
službo, event. tudi samo
dopolnilno ali popoldne.
Ponudbe poslati v upravo
»Slov.« pod »Dobra pisar-
niška moč«.

Žagovodja
vešč vseh v to stroko
spadajočih del, išče zapo-
silitve pri večji lesni in-
dustriji kot prejemalec
ali nakupovalec okrog-
lega lesa. Dopise upravi
»Slovenca« pod »Pošte-
njak« 3970. (b)

Kuharica
samska, izurjena, zelo
snažna in natančna, sta-
ra 37 let, vajena tudi
vsakega drugega dela —
želi službo pri boljsem
starejšem gospodu kot
gospodinja. Ponudbe v
upravo »Slov.« v Ma-
riboru pod »Čista« 513. (a)

Kolarski pomočnik
išče primerno službo, naj-
raje na večjem gospodar-
stvu ali graščini kot do-
mači kolar. Naslov pove-
uprava »Slov.« pod »524«
št. 4146. (a)

Asistentka
s triletno prakso pri zo-
bozdravniku in zdravni-
ku, išče službo. Gre tudi
na deželo. Ponudbe po-
slati: H. T. Ljubljana,
Gruberjevo nabrežje 16.

5000 din
da 26letni mizarški po-
močnik vsakemu, ki mu
prekripi stalno službo. —
Ponudbe v upravo »Slov.«
pod »Najraje v Ljublja-
ni« št. 4167. (a)

Šofer
pošten, trezen, išče služ-
bo k tovrstnemu ali luk-
suznemu avtomobilu. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 4295. (a)

Zmožna uradnica
s perfektnim znanjem
knjižgovodstva, slovenske
in nemške koresponden-
ce, strojeplaja ter nem-
ške stenografije — išče
primerne zaposlitve. Po-
nudbe na upravo »Slov-
venca« pod »Večletna
praksa« 4318 (a)

Instruiram
vse gimnazijske predme-
te. Ponudbe v upr. »Slov.«
pod »Akademik« 4186. (u)

Dominikanski zavod
v Brežah (Friesach), Ko-
rosko, nudi dekletom po-
uk v nemščini, glasbi in
knjižgovodstvu, ročnem de-
lu itd. Prospekti na za-
htevo. (u)

Nemščino, italijanščino
in esperanto se naučite
lahko doma pismenim po-
tom. Učnina zelo nizka.
Zahtevajte prospekt in
priložite znamko za od-
govor! Jezikovna dopis-
na šola, Ljubljana, Knaf-
ljeva ulica 9/II. (prej na
Jesenicah). (u)

Vajenci
Mizarskega vajenca
sprejme takoj v uk Fran-
jo Vehovar, stavbno in
umetno mizarstvo, Celje.

Mlad fant
bi se rad izučil slaščič-
arske obrti. Naslov v
upravi »Slov.« pod 4156.

Vajenec
za pečarsko in keramično
obrt, se takoj sprejme. —
Širše Lovrene, Maribor,
Tyrševa ulica 4. (v)

Čevljarkega vajenca
sprejme. Hrana in sta-
novanje v hiši, drugo po
dogovoru. Ivan Šušteršič,
Bezenškova 29, Ljubljana

Vajenec
14—15 let star, se spre-
jme v črkoslikarsko obrt.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 4212. (v)

Ključavničarstva
bi se rad učil 14leten
zdrav ter dobro vzgojen
fant z 2 razr. mešč. šole.
Ker je fant sirota, bi pla-
čeval zanj njegov stric-
varuh. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Hvale-
žen vajenec« št. 4290. (v)

Zasluzek
Vsaki osebi, družini
nudimo stalni zaslužek
doma. Pišite: Anos, Ma-
ribor. (r)

Vsakdo,
moški ali ženska, v služ-
ki ali brezposeln, lahko
zasluži tedensko 252 din.
Za pojasnila poslati 5 din
v znakomah, sicer ne od-
govorim. Lindič, Ljublja-
na 245-c. (z)

Čitajte in širite
»Slovenca«

Službo dobe

Pošteno dekle
pridna, za vsa hišna de-
la, se sprejme takoj. —
Čizman, Tacen 74. (b)

Več izurjenih šivilj
za pletenine, sprejem. —
Prednost imajo absolvent-
ke obrtne šole. S. Kos,
Ljubljana, Zidovska ul. 5

Služkinjo
sprejme Setnikar Jože,
mesar, Glince-Vič. Pred-
staviti se od 7—12 dop.

Dva krojaška pomočnika
sprejme takoj oblačilnica
Dolinšek, Mokronog. (b)

Izurjene pletilje
sprejem takoj. Ponudbe
poslati v upravo »Slov.«
pod »Stalno« št. 4097. (b)

Služkinjo
sprejme Setnikar Jože,
mesar, Glince-Vič. Pred-
staviti se od 7—12 dop.

Hlapca
h konjem sprejme Juvan,
mlin, Gameljne. (b)

Hlapca
sprejme Franc Pirš, Ra-
domlje, Plača 300 din.

Velepodjetje
sprejme takoj pisarniško
moč začetnico, ki obvlada
nemški jezik. Ponudbe v
upravo »Slov.« pod »Stal-
na služba« št. 4175. (b)

Majer
oženjen, vešč molže in
krmiljenja živine, se išče.
Plača po dogovoru. Na-
stop s 1. aprilom. Oskrb-
ništvo grada Thurn —
p. Velenje. (b)

Frizerko
zmožno vseh del, sprej-
mem v stalno službo. —
Plača 700 din z vsi oskr-
bo. Damski frizer Jurij
Šimunac, Kranj. (b)

Hlapca
za kmečka dela, takoj
sprejem. Kupim konja
z rakom v kopitu. — Bur-
kelja, Zadobrova, p. D.
M. v Polju pri Ljubljani.

Uvedeni trgovski potniki
dobe zastopstvo za vsa-
ko gospodarstvo uporab-
ljajoč, brezkonkurenčni
predmet. Prijave upravi
»Slovenca« pod »Zastop-
nik« št. 4287. (b)

Hlapca
starega okrog 50 let, va-
jenega vsega kmečkega
dela in konj, sprejem.
Ponudbe na upravo »Slov-
venca« pod »Zanesljiva«
4323. (b)

Stavbno podjetje
išče graditelja ali inžen-
irja s koncesijo, plača
in eksistenca z jamčeno,
ostalo po dogovoru. Po-
nudbe na upravo »Slov-
venca« pod »Solidnost«
4325. (b)

Frizerja (-ko)
zmožnega vodne in ze-
lezne ondulacije, hitrega,
dobrega delavca, sprejme
takoj ali po dogovoru Ve-
koslav Vyborny, Slovenj
Gradec. (b)

Gospodinjstvo pomočnico
zdravo, pošteno, snažno
in delavno, ki razume ne-
kaj kuhe, sprejme majh-
na družina za vsa gospo-
dinska dela na Jeseni-
cah. Prednost z gospo-
dinsko šolo. — Ponudbe
v upravo »Slovenca« pod
»Zanesljiva« št. 4171. (b)

Tekstilni tehniki
Večja tekstilna tvornica
sprejme absolventa tek-
stilne šole, po možnosti
s praktičnimi izkušnjami
v specialni stroki mika-
nega prediva. Reflektanti,
kateri po možnosti ob-
vladajo tudi nemški je-
zik, naj se javijo z na-
vedbo dosedanjega udej-
stevovanja, življenjepisa
in zahtevkov v upravo
»Slov.« pod št. 3953. (b)

Hotelski ravnatelj
sposoben, se išče za pr-
vovrstno podjetje v turis-
tičnem kraju Dunavske
banovine. — Imeti mora
kavijsko. Pismene, lastno-
ročno pisane ponudbe s
točnimi podatki o dose-
danjem delu in sliko —
upravi lista »Dan«, Novi
Sad. (b)

Kupimo
Žago venecijanko
rabljeno, v dobrem stanju
— kupim. — Prokšelj Miha,
mlinar, Učakovci.

Kupim
7 traverz 7,60 m, profil
30 cm. Rodica 1, p. Dom-
zale. (k)

Elektromotor
dobro ohranjen, 1—2 ks,
280 voltov, in mesarsko
Blitz-Quetschmaschine —
kupim. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod št. 4087.

Kupujem
vsako množino orehovih,
javorjevih in češnjeh
furnirskih hlodov. Pisati
na Boris Samsa, tovarna
furnirja, Litija. (k)

**SPOMLADANSKIH OBLAČIL V NAJNO-
VEJŠIH KROJIH IM MODNIH DESENH**

Oblike	Din 300,—, 400,—, 680,—
Površniki	Din 490,—, 620,—, 850,—
Plašči dvojne bal. svile	Din 420,—
Pumparice	Din 70,—, 125,—, 190,—
Dolge hlače	Din 35,—, 85,—, 150,—
Kamgarni	Din 65,—, 90,—, 260,—
Sport štofi	Din 45,—, 70,—, 160,—
Dežni plašči	Din 180,—, 250,—, 360,—
Klobuki	Din 33,—, 45,—, 65,—
Kravate	Din 5,—, 15,— itd.

v novih prostorih
Joško OLUP Mlajši LJUBLJANA
O B L A Č I L A P O M E R I

Mizarskega pomočnika
dobro moč, sprejme takoj
Ivan Cestnik, Trbovlje.

Krojaškega pomočnika
dobro izurjenega, sprej-
me za stalno delo Anton
Repovž, krojač, Stara Lo-
ka, Škofja Loka. (b)

Gradbenega delovodjo
s prakso takoj sprejme-
mo. Obširne ponudbe na
Person, Ljubljana, Poštni
predal 307. (b)

Krojilca lesa
dobro izurjenega za bolj-
ša stavbna dela, in dva
dobro izurjena strojna
mizarja, sprejme v služ-
bo Franjo Vehovar, stavb-
no in umetno mizarstvo,
Celje. (b)

Iščemo podjetnika
za izvrševanje stavbnih in
v to stroko spadajočih
obrtinskih del, ki ima ob-
veznosti v Obrtni banki.
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Točnost« 3950. (b)

Šoferja mehanika
za upravljanje avtomobila
in tovrstnega avtomobila,
zmožnega primerne kavi-
cije, sprejemmo. Hitre in
podrobne ponudbe na Po-
što III, predal št. 27 —
Zagreb. (b)

Pomočnika
za vzgoj srebrnih lisic
ter za delo okoli hiše in
na vrtu, sprejem. Pred-
nost ima ljubitelj živali,
trezen, zdrav in marljiv,
neozženjen, ki je dovršil
vojno dolžnost in ki raz-
ume nekaj mesarskega
posla, a morda tudi ne-
kaj mizarstva ter vozi
kolo. Ponudbe z navedbo
dosedanjega delovanja in
zaposlitve ter z zahtevo
mesečne plače — z ozi-
rom na vso oskrbo in na
brezplačno stanovanje —
poslati v upravo »Slov.«
pod št. 4061. (b)

Praktikant
s primerno šol. izobrazbo,
se takoj sprejme v pi-
sarno, oddelek za knjižo-
vodstvo. Ponudbe s pre-
pisni sprječevali v upravo
»Slov.« pod št. 4232. (b)

Risarja
sposobnega tudi fotogra-
firanja in retuširanja, z
dobrim umetniškim oku-
som, sprejemmo za se-
stavljavanje pohištvenih ka-
talogov. Ponudbe v upr.
»Slov.« pod št. 4231. (b)

Dva krojaška pomočnika
sprejem takoj, Bobnar,
Godešič, Škofja Loka. (b)

Sedlarske pomočnike
in vozne ličarje (tudi za-
četnike), sprejem takoj.
J. Horvat, Poljanska ce-
sta 69. (b)

Vrtnarski pomočnik
mlad, pošten in priden —
dobi takoj službo. — Ivan
Tavčar, vrtnar, Škofja
Loka. (b)

Služkinjo sprejem takoj
krepko, nad 20 let staro,
za krmiljenje prešeev in
prevažanje pomil s krot-
kim malim konjem, pol-
ure od Ljubljane. Dobra
oskrba. — Hinko Privšek,
Stožice p. Ljubljani. (b)

„PLANINKA“ — čajem
ki je večinoma pripravljen iz najboljših pla-
ninskih zdravilnih rastlin, katerih koristno
delovanje priznava že znanstvena medicina.

Dolgoletna skušnja nam potrjuje, da je
»Planinka« zdravilni čaj zelo dobro ljudsko
zdravilo, ker so njegove sestavine vzete iz
znanstvene, deloma pa tudi iz ljudske me-
dicine.

»Planinka« zdravilni čaj je dober regu-
lator za čiščenje in obnavljanje. Zato je
zdraviljenje 6—12 tednov s »Planinka« čajem
Bahovec izredno dobro:

pri slabih prebavi in zaprtju,
pri nerednem delovanju črevesja,
pri napetosti in omotici, glavobolu,
nespečnosti in zganji,
pri obolenjih sečne kisline,
pri obolenju jeter in hemoroidov,
pri nervozni in živčnih boleznih.

Zdravilni čaj »Planinka« pospešuje tek. Za-
hlevajte v apotekah izredno »Planinka« čaj
Bahovec, ki je samo tedaj pravilen, če je
zaprt in plombran ter nosi ime:

MR. BAHOVEC APOTEKA
LJUBLJANA

»ZDRAVILNI ČAJ« PLANINKA

**SPOMLADANSKIH OBLAČIL V NAJNO-
VEJŠIH KROJIH IM MODNIH DESENH**

Oblike	Din 300,—, 400,—, 680,—
Površniki	Din 490,—, 620,—, 850,—
Plašči dvojne bal. svile	Din 420,—
Pumparice	Din 70,—, 125,—, 190,—
Dolge hlače	Din 35,—, 85,—, 150,—
Kamgarni	Din 65,—, 90,—, 260,—
Sport štofi	Din 45,—, 70,—, 160,—
Dežni plašči	Din 180,—, 250,—, 360,—
Klobuki	Din 33,—, 45,—, 65,—
Kravate	Din 5,—, 15,— itd.

v novih prostorih
Joško OLUP Mlajši LJUBLJANA
O B L A Č I L A P O M E R I

Mizarskega pomočnika
dobro moč, sprejme takoj
Ivan Cestnik, Trbovlje.

Krojaškega pomočnika
dobro izurjenega, sprej-
me za stalno delo Anton
Repovž, krojač, Stara Lo-
ka, Škofja Loka. (b)

Gradbenega delovodjo
s prakso takoj sprejme-
mo. Obširne ponudbe na
Person, Ljubljana, Poštni
predal 307. (b)

Krojilca lesa
dobro izurjenega za bolj-
ša stavbna dela, in dva
dobro izurjena strojna
mizarja, sprejme v služ-
bo Franjo Vehovar, stavb-
no in umetno mizarstvo,
Celje. (b)

Iščemo podjetnika
za izvrševanje stavbnih in
v to stroko spadajočih
obrtinskih del, ki ima ob-
veznosti v Obrtni banki.
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Točnost« 3950. (b)

Šoferja mehanika
za upravljanje avtomobila
in tovrstnega avtomobila,
zmožnega primerne kavi-
cije, sprejemmo. Hitre in
podrobne ponudbe na Po-
što III, predal št. 27 —
Zagreb. (b)

Pomočnika
za vzgoj srebrnih lisic
ter za delo okoli hiše in
na vrtu, sprejem. Pred-
nost ima ljubitelj živali,
trezen, zdrav in marljiv,
neozženjen, ki je dovršil
vojno dolžnost in ki raz-
ume nekaj mesarskega
posla, a morda tudi ne-
kaj mizarstva ter vozi
kolo. Ponudbe z navedbo
dosedanjega delovanja in
zaposlitve ter z zahtevo
mesečne plače — z ozi-
rom na vso oskrbo in na
brezplačno stanovanje —
poslati v upravo »Slov.«
pod št. 4061. (b)

Praktikant
s primerno šol. izobrazbo,
se takoj sprejme v pi-
sarno, oddelek za knjižo-
vodstvo. Ponudbe s pre-
pisni sprječevali v upravo
»Slov.« pod št. 4232. (b)

Risarja
sposobnega tudi fotogra-
firanja in retuširanja, z
dobrim umetniškim oku-
som, sprejemmo za se-
stavljavanje pohištvenih ka-
talogov. Ponudbe v upr.
»Slov.« pod št. 4231. (b)

Dva krojaška pomočnika
sprejem takoj, Bobnar,
Godešič, Škofja Loka. (b)

Sedlarske pomočnike
in vozne ličarje (tudi za-
četnike), sprejem takoj.
J. Horvat, Poljanska ce-
sta 69. (b)

Vrtnarski pomočnik
mlad, pošten in priden —
dobi takoj službo. — Ivan
Tavčar, vrtnar, Škofja
Loka. (b)

Služkinjo sprejem takoj
krepko, nad 20 let staro,
za krmiljenje prešeev in
prevažanje pomil s krot-
kim malim konjem, pol-
ure od Ljubljane. Dobra
oskrba. — Hinko Privšek,
Stožice p. Ljubljani. (b)

„PLANINKA“ — čajem
ki je večinoma pripravljen iz najboljših pla-
ninskih zdravilnih rastlin, katerih koristno
delovanje priznava že znanstvena medicina.

Dolgoletna skušnja nam potrjuje, da je
»Planinka« zdravilni čaj zelo dobro ljudsko
zdravilo, ker so njegove sestavine vzete iz
znanstvene, deloma pa tudi iz ljudske me-
dicine.

»Planinka« zdravilni čaj je dober regu-
lator za čiščenje in obnavljanje. Zato je
zdraviljenje 6—12 tednov s »Planinka« čajem
Bahovec izredno dobro:

pri slabih prebavi in zaprtju,
pri nerednem delovanju črevesja,
pri napetosti in omotici, glavobolu,
nespečnosti in zganji,
pri obolenjih sečne kisline,
pri obolenju jeter in hemoroidov,
pri nervozni in živčnih boleznih.

Zdravilni čaj »Planinka« pospešuje tek. Za-
hlevajte v apotekah izredno »Planinka« čaj
Bahovec, ki je samo tedaj pravilen, če je
zaprt in plombran ter nosi ime:

MR. BAHOVEC APOTEKA
LJUBLJANA

»ZDRAVILNI ČAJ« PLANINKA

**SPOMLADANSKIH OBLAČIL V NAJNO-
VEJŠIH KROJIH IM MODNIH DESENH**

Oblike	Din 300,—, 400,—, 680,—
Površniki	Din 490,—, 620,—, 850,—
Plašči dvojne bal. svile	Din 420,—
Pumparice	Din 70,—, 125,—, 190,—
Dolge hlače	Din 35,—, 85,—

Velika prodaja vsega blaga od 15. marca dalje v povečani trgovini po engro cenah, pri katerih boste opazili ogromno razliko.

dežniki od 21. dalje
otroke sandale od 10 dalje
moški čerjaji od 35. dalje
klobuki od 20. dalje
okasforni močali od 4. dalje
čelenni od 6.50 dalje
bela platno od 5. dalje
platno za ribe 150 široko od 9.50 dalje

ENGRO CENE

dobite samo
v modni in manufakturni
trgovini

A. PETEK - CELJE

Prešernova ulica 21

Velika izbira konfekcije. Vse ostalo blago v ogromni
izbiri in po najnižjih engro cenah

noževce od 2. dalje
čvrstalo za obleke od 5.50 dalje
crupe de čine od 10. dalje
spodnje blaže od 10. dalje
pogrešljivi šivni stroji
din 1690. —
trdelni madraci
otomane od 200. dalje
obleke od 70. dalje

Najfinejše domače, češko in angleško sukno za moške
obleke, damske plašče in kostume v lepi izbiri in po
engro cenah

Posedstva

Hiše

trgovske in stanovanjske
ter stavbne parcele ozir.
posestva - nudi v ugoden
nakup Pristavec Franjo,
realitetna pisarna v
Ljubljani, Erjavčeva c. 4a

Prodaj parcelo

pri Sv. Kristofu. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 4302. (p)

Hišo

z lepim sadnim vrtom,
poleg tekoča voda, naj-
bolj pripravo za perice,
tako prodaj. Zgornja
Hrušica 28 pri Ljubljani.

Gostilniško hišo

tri stanovanja, s ali brez
gospodarskih poslopij, in
stavbno parcelo blizu cer-
kve, prodaj. Naslov pove
uprava »Slov.« pod 4204.

V Krškem

sta ugodno naprodati dve
hiši z vrtom v centru
mesta. Pojasnila daje H.
Klobučar, Beltinci, Prek-
murje. (p)

Posestvo

naprodati z vsemi priti-
klinami. Vsa poslopja in
dobrem stanju, elektrika
in vodovod v hiši. Polzve
se pri: Andrej Križman,
Mlaka 13, Komenda. (p)

Lepo posestvo

8 orlov, vinograd, sado-
nosnik, njive, travnik in
gozd, pol ure od Maribo-
ra proda Medica Matej,
Nodole 15, p. Sv. Peter,
Maribor. (p)

95.000 din. Vila naprodati
v Celju. Krasno letoviš-
če! Vila obdana s vr-
tom, pod gozdnatim, s čr-
nogozdnim drevjem po-
raslim bregom. Stanova-
nje je iz treh sob in pri-
tiklin, verande, balkona,
z električno razsvetljavo
in vodovodom. Vprašati:
Biro Artur Švabenec, Za-
greb, Masarykova 5-IV.

Proda se

stanovanjska hiša s kor-
poracijsko pravico v sre-
dini Kamnika s preve-
zom bremena — dajanje
dosmrtnega kota 70 let
staremu užitarju. Zelo
ugodni plačilni pogoji ali
prezem hipoteke. Infor-
macije daje Mestna hrani-
lnica v Kamniku — te-
lefon števil. 11. (p)

Gostilna

v prijaznem mestu sever-
ne Slovenije, enonadstrop-
na, s tremi gostilniškimi
sobami, dvorano in ve-
rando, stanovanjem za
gostilničarja in sobami
za tuje, mesnico, pro-
stornimi hlevi in 82.411 m²
zemljišča v neposredni
bližini, se proda zaradi
lastnikove bolezni. - Za
nakup potrebna gotovina
ca. 400.000 din. Točneje
informacije se dobe v
pisarni dr. L. Mühlsena,
odvetnika, Maribor, Sod-
na ulica 14. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno - strokovno na-
obraženi posredovalec —
Cesta 29. oktobra št. 6,
telefon 37-33, ima napro-
dati večje število parcel,
kompleksov, posestev, go-
zdov, trgovskih in stano-
vanjskih hiš in vil. - Po-
oblaščen graditelj in sod-
ni cenilec za nasvete brez-
plačno na razpolago.

Parcelo

v okolici Ljubljane pro-
dam. — Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 4308.

Parcelo

622 m², v Kolesih, Ger-
bičeva ulica, prodaj. Po-
izve se: Vrhovci 24, Vič.

Posestvo

sestoječe iz njive, vno-
grada, travnikov in goz-
da, v lepi sončni legi,
blizu Celja, ugodno na-
prodati. Klinar, Zagrad 20,
Celje. (p)

Stavbne parcele

in majhno hišico, ob pro-
metni cesti in krasni legi
v območju mesta Ptuj,
prodajamo po ugodnih ce-
nah. Vprašati v podružni-
»Sl.« v Celju pod »Par-
cele« št. 3974. (p)

Majhno posestvo

z lepim sadonosnikom, v
trgu Šmarje pri Jelšah,
ob državni cesti, prodaj.
Pripravno za gostilno. -
Polzve se: gostilna Zdo-
šek, Ponikva. (p)

Novo hišo

obstoječe iz lepih gosti-
linskih prostorov, iz loka-
lov za trgovino in stano-
vanjem, v lepi Gorenj-
ski, brez konkurenta, od-
dam v najem ali prodaj.
Ponudbe v podružni-
»Sl.« v Kranju pod »Kavelja
20.000 din« št. 4100. (p)

Velika hiša

dvonadstropna, v sredini
mesta Celja, z 2 trgo-
vskimi lokaloma in z ve-
likimi skladišči - ugodno
naprodati. Ponudbe podr-
»Slovenca« v Celju pod
»Kapital« 4090. (p)

Oljarno

s stanovanjsko hišo, dober
donos, prodaj zaradi staro-
sti za ugodno ceno. Skupno
z obratnim kapitalom po-
trebno 450.000 din. Ena
tretjina lahko ostane. Do-
pisi na podružnico »Slov.«
Maribor pod »Jako ugodno
458-3415«. (p)

Krasna parcela

1033 m², ob glavni cesti,
najprometnejši kraj, av-
tobusna postaja, križišče,
20 minut od kolodvora,
pripravna za gostilno,
mesarijo, avtomobilnico
itd., naprodati. Naslov v
podružni- »Slov.« v Celju
pod št. 3620. (p)

V Brežicah in okolici

so naprodati nise, krasna
stavbišča, vinogradi, sa-
dovnjaki in gozdovi ter
zaokroženi deli Attemso-
vega veleposestva. - Po-
jasnila pri inž. Miklav
Otmar, Brežice. (p)

Kupim njivo

med Saturnusom in Dev.
Mar. v Polju. - Ponudbe
s ceno in lego v upravo
»Slov.« pod »3000 m²« št.
3995. (p)

Parno pekarno

s hišo, zaradi bolezni in
družinskih razmer, ugod-
no prodaj. Po dogovoru
se odda tudi v najem. -
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 4106. (p)

Stavbno parcelo

prodaj. Dravljice 62. Cena
17 din za m². (p)

Hiša z velikim vrtom

naprodati. Ponudbe upra-
vi »Sl.« v Mariboru pod
»Hiša« št. 4239. (p)

Stavbno parcelo

400 m², blizu ceste, v lepi
sončni legi pri Celju —
ugodno prodaj. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 3713. (p)

Hiše

ter druge nepremičnine
prodaste ali kupite naj-
ugodnejše potom realitet-
ne pisarne Adamič, Ljub-
ljana, Gosposvetska 7.

Gospodinje
in neveste!!

Ali Vam je že znano, da je edina trgovina v Ljubljani,
ki ima specialno zalogo platna, belega in barvastega
blaga za perilo in posteljnine, zastore, pregrinjala, te-
kače (tepihe), pregrinjala, veliko i.biro namiznih garnitur,
platnenih in frotir brisač, servietov, izgotovljeno posteljno
perilo. Najlepa izbira svilenih in klotastih prečitih odev
volnenih in flanel odev, perja puha, žime, morske trave itd.

Podružnica trgovke F. I. GORIČAR, Sv. Petra cesta 30

Oglejte si blago in nizke cene v naših izlozbah
kakor tudi brezobvezno naravnost v trgovini

Lepo parcelo

(travniki), blizu Laverce,
prodaj. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 4178. (p)

Vilo (hišo)

dvo- do štiristanovanjsko,
v Ljubljani, kupim. Po-
nudbe v upravi »Slov.«
pod »Čimprej« št. 4166.

Hišo

z gospodarskim poslop-
jem, sadnim vrtom, nji-
vami in petimi gozdovi,
v letoviškem kraju, blizu
Radovljice, prodaj. Po-
nudbe v upravo »Slov.«
pod »Gorenjsko« št. 3921.

Gostilno

s posestvom in trgovino,
primerno za vsako obrt,
na zelo prometnem kra-
ju, v bližini Domžal, pro-
dam. Cena po dogovoru.
Polzve se v upravi »Sl.«
pod št. 4057. (p)

Veliko posestvo

s staro znano gostilno in
pekarijo ugodno napro-
dati. Več stanovanjskih
in gospodarskih objek-
tov, uporabnih za letovi-
šče, zavod, lesno ali dru-
go industrijo. »Pri Sla-
parju« V. Vidic, Lukovi-
ca pri Domžalah. (p)

Enodružinsko vilo

s komfortnim stanovanjem
in velikim vrtom, odda-
mo s 1. majem. Podrobne
informacije daje Vzajem-
na zavarovalnica v Ljub-
ljani vsak delavnik od 8
do 14 (telefon 25-21 in
25-22). (p)

Hiša

z njivo, naprodati. Sestro
št. 56, pri Ljubljani. (p)

Dvostanovanjsko hišo

prodaj. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 4191. (p)

Stavbno parcelo

v bližini Tabora, ugodno
prodaj. Pojasnila: Je-
ličičeva 9-I. (p)

Dvodružinsko hišico

vzemem v najem. Ponud-
be poslati v upravo »Sl.«
pod »Okolica Ljubljane«.

Hiša

in manjše posestvo —
ugodno naprodati. Celje,
Pečovnik 56. (p)

Lepe stavbne parcele

v bližini mesta naprodati.
Vprašati: Faninger, Ce-
lje, Glavni trg 8. (p)

Hiša

z vrtom in njivo, v lepi
legi v kamniškem okra-
ju, naprodati. Naslov pove
uprava »Slov.« pod 4079.

Arondirano posestvo

zaradi starosti prodaj.
Ponudbe pod »Krasna le-
ga« na upravo »Sloven-
ca« št. 4306. (p)

Stavbne parcele

blizu ruske tovarne, in
4 okna 109 x 150, Sackov
obračalni plug, rani se-
menski krompir in oves,
prodajamo. Stemberger, Be-
zena, Ruše. (p)

Radio

Kupim novejši radio
malo rabljen. Ponudbe
upravi »Slovenca« pod
»Radio« št. 4270. (i)

Razno

Fotografije
res prvovrstno izdeluje
Pavlovič, Poljanska 12.
Legitimacije že za 10 din.
Prepričajte se. (r)

Najcenejši zajtrk

in večerja, dnevno sveže
maslo »Zirle«, »Blegaš« in
»Planinsko« ter »Jagoda«,
sveži jogurt - v mlekar-
ni »Dramas«, Erjavčeva c. 2,
telefon 45-42. (r)

Vnajem

ISCEJO:

Lokal

iščem za zajtrkovalnico
na prometni točki. Po-
nudbe na upravo »Slo-
venca« pod »Lokal« 4321

Mlinar

ki ima obrtno dovoljenje
za mletje žita in zlasti
za kemije glazure, želi
prenesti to obrt in išče
v zakup primeren mlin z
vodno močjo ali pristopi
kot kompanjon. Ponudbe
na Mlekarsko zadružno v
Komendi. (n)

Sončno sobo

opremljeno, s posebnim
vhodom, oddam z apri-
lom. Bolgarska ul. 17 (s)

Sobo s štedilnikom

ali brez štedilnika - od-
dam, Pod Rožnikom, Lev-
čeva 29. (s)

Opremljeno sobo

na Starem trgu 22-I., od-
dam takoj ali s 1. apri-
lom, eno sobo pa s 15.
aprilom v Medvedovi ul.
št. 19 a. (s)

Na stanovanje

se sprejme brezplačno št-
vilja, stara od 28—40 let,
k osamljeni gospodini.
Predpogoji, da je v vsem
poštenega in mirnega
značaja. Pismene ponud-
be na upravo »Slovenca«
pod šifro »Mirna 101« —
4296. (s)

Stanovanja

ISCEJO:

iščem enosob. stanovanje
ali prazno sobo s štedil-
nikom za 1. ali 15. april.
Naslov v upravi »Sloven-
ca« pod št. 4304. (e)

Dve starejši osebi

iščeta enosobno stanova-
nje. Čisto, za takoj ali
pa pozneje. - Ponudbe v
upravo »Slov.« pod »Mir-
na« št. 4174. (e)

Enosobno stanovanje

išče mirna tričlanska
značajna družina v bližini
Sv. Petra s 1. majem. -
Ponudbe v upravo »Sl.«
pod »Točen plačnik« 4193

ODDAJO:

Trisobno stanovanje

s pritliklinami, 1. nadst.,
oddam. Informacije: Brag
št. 2-II. (e)

Enosobno stanovanje

oddam na Kodeljevem,
Ob Ljubljani 99, naspro-
ti karmeličank. (e)

Dvosobno stanovanje

štiri minute od kolodvora
Dev. Mar. v Polju, od-
dam z majem. Naslov v
upravi »Slov.« pod 4206.

Upokojenca

zakonski par, dobila sta-
novanje zastoj za oskr-
bo malega vinogradniške-
ga posestva. Sprejme: K.
Sima, Poljčane. (e)

Trisobno stanovanje

visokopritlično, s kopal-
nico, vrtom - oddam s
1. aprilom ali majem v
Hotimirovi ul. 14, poleg
kina Siska. (e)

Oglašujte v edino

uspešnem dnevi-
ku »Slovenca«!

Kam pa kam?

Halo! — Vsi po vino

v restavracijo Rahne,
Moste. Abonente spreje-
mamo. - Vabimo v nede-
ljo na koncert in zabavo.

Domačinom in izletnikom

se priporoča gostilna in
mesarija Mrežer v št.
Vidu nad Ljubljano. Na
razpolago dobra mizla in
gorka jedila. Prvovrstna
vina.

Auto-motor

Poltovorni avto

prodaj. Davek plačan. -
Ogleda se: Ob železnici
št. 12-II., levo, Maribor.

Harley Davidson

s prikloico, 1200 cm, v
dobrem stanju, prodaj. -
Jeraš, Zapoge 10, Smed-
nik. (f)

100 ccm Sachs Wanderer

zelo dobro ohranjen, zelo
poceni naprodati. Likal-
nica, Ljubljana, Vegova
ulica 12. (f)

Reševalni avto

ali 12 sedežni avto v in
Chevrolet šasijo ugodno
proda Oton Paar, Jese-
nice. (f)

Zaradi nabave

Dieselmotorja ugodno na-
prodati tritonski avto tipe
Saurer z 59 HP, v brez-
hibnem stanju. Naprodati
je tudi plinski generator
na drva. Lenarska avto-
prometna družba, Sv. Le-
nart v Slov. goricah. (f)

Več avtomobilov

in motorjev: DKW, Mai-
ster 1938, Fiat 501, Opel
odprt, v dobrem stanju,
naprodati. Takea plačana.
Motor s prikloico Harley
in Dresch, zelo ugodno
proda Erjavčeva, Stična,
kolodvor. (f)

Šivalni stroj »Singer«

krojaski, šiva naprej in
nazaj, naprodati. Kladez-
na ulica 26.

Pletilne in šivalne stroje

raznovrstne, ugodno pro-
dam. — Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 4267.

Šivalni stroj »Singer«

z okroglim čolnikom —
poceni naprodati. Mestni
trg 5, II. nadst. Sasar.

Šivalne stroje

prvovrstnih znamk, kro-
jaske in čevljarske, tudi
rabljene, od 300 din na-
prej, prodaja »Triglav«,
Resljeva 16.

Zahva'a

Vsem, ki so nam ob priliki tragične smrti našega dra-
gega moža, očeta, dedka in tasta, gospoda

Antona Maierholda

trgovca, gostilničarja in posestnika

izrazili pismeno ali ustmeno sožalje, izrekamo iskreno za-
hvalo. Naša prisrčna zahvala vsem, ki so ga spremili na
zadnji poti in pokrili grob z vencem. Posebna zahvala čast.
gospodoma duhovniku, g. zdravniku, gg. govornikom za
ganjlive besede, Sokolu, gasilskim četam, pevcem za pre-
krasne žalostinke in vsem, ki so počastili njegov spomin.

Mozirje, dne 16. marca 1939.

Zalujoča žena Marija,

otroci: Marija, Tone, Pepec, Edi in Vilko,
sinah Ruža, zeta Kolar in Sem in ostalo sorodstvo.

Zahvala

vsem, ki ste nam ob bridki izgubi predobrega soproga,
očeta in starega očeta, gospoda

Franca Starca

trgovca in posestnika

izrekli svoje sožalje. Najlepše se zahvaljujemo častiti du-
hovščini, posebno pa č. g. Horvatu za podeljene sv. zakra-
mente in duševno tolažbo ob zadnji uri. Iskrena zahvala za
vence in cvetje, ki so mu ga poklonili sorodniki in prijat-
elji, ter vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Ilirska Bistrica, dne 16. marca 1939.

Zalujoča žena, otroci in ostalo sorodstvo

Reklama za obisk Celja

je manufakturna in modna trgovina

Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka ul. 15

Pri tej trdki kupuje mestno in podeželsko prebivalstvo svoja oblačila od najcenejših do najfinjših vrst. V trgovini je velika zaloga najraznovrstnejšega sukna, kot: marengo, šetlén, strih in drugih finih kamgarnov za obleke in za površne suknje za č. duhovščino, posebno blago za talarje, velika izbira vseh vrst sukna in kamgarna za modo in šport, za hotelsko in kavarniško osebje, za lovce, železničarje, gasilce, skavte, poletne uniforme, za hubertus-plašče, za prehodne spomladanske plašče »ranglane« in »trenchkoute«. — Trgovina ima lastno delavnico na električni pogon za izdelavo prešitih odevi, perila, zdravniških, frizerskih, šolskih in delavskih plaščev, ključavničarskih oblek itd. Izdelava točno po meri. Ne nasedajte ljudem, ki vam vsiljujejo blago na domu in ne verjemite nelojalni in kričeči reklami, ki mnogo stane in katero mora kupec plačati! Zaupno se obrnite na domače podjetje, ki vam jamči za vsak nakup.

Cene vsemu blagu so vedno najnižje že iz razloga, ker se trgovina nahaja v stranski, manjprometni Gosposki ulici.

Firma FRANC DOBOVIČNIK, Celje, Gosposka ul. št. 15
dela le na podlagi najsolidnejših principov: majhen zaslužek, velik promet.
Ogled blaga v trgovini je vedno neprisiljen.

Denar

25.000 din posojila iščem!
Vknjižba na prvo mesto.
Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4288.

Okraj Dravograd!

Mežiška dolina!
Nove hranilne vloge vsak čas takoj izplačljive — sprejema in obrestuje do 5% ter daje kratkoročna posojila

Hranilnica in posojilnica pri D. M. na Jezeru v Prevaljah

Hranilno knjižico
Vzajemne posojilnice ca. 30.000 din kupim. Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Takojšnje plačilo« 4041. (d)

Hranilne knjižice
3% obveznice in druge vrednostne papirje kupuje in plača najbolje

BANČNO KOM. ZAVOD
Maribor, Aleksandrova 46

Kupim knjižico
Kmetijske posojilnice ljubljanske okolice. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Gotovina« št. 4284. (d)

Hranilno knjižico
Kmetijske posojilnice ljubljanske, prodam. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »55.000« št. 4272. (d)

Posojila
različna, preskrbim hitro in brez kakšnega predplačila

Hranilne knjižice
vnovčujem proti takojšnjem gotovini.

Rudolf Zore
Ljubljana, Gledališka 12
Znamka 3 din

Katera oseba mi posodi
5000 din za popravilo hiše. Čez 6 mesecev vrnem 7000 din. Garancija z jamčena. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4250. (d)

Družabnika
z večjim kapitalom, za ustanovitev dobičkanosnega podjetja, sprejem. Ponudbe v podružn. »Sl.« v Kranju pod »Ugodno« št. 4273. (d)

Objave

Podpisani izjavljam
da nisem plačnik za dolgove, ki bi jih napravila moja žena Ljudmila Jakop roj. Kranjc. — Jakop Franc, Celje, Zg. Hudinja št. 99. (o)

Izivali

Volilka
18 mesecev starega, za menjam za kravo, brejo ali s telicem. — Hvastja Ivan, Savlje 55, Ježica.

Mlade puijske
6—8 tednov stare, nemške pasme »Heese« od importiranega merjasa. — odda večjo množino Rudolf Krašovec, št. Vid pri Stični na Dolenjskem. (1)

Čitajte in širite
»Slovenca«

Prodamo

Ravnokar došla
velika pošiljka moških srajc, kravati, sv. hlač. I. Tomšič, Sv. Petra c. 38

Halo — peki!
Prodam kompletno železje za štajersko peč. Ivan Kozel, parna pekarna, Ptuj. (1)

Mleko
polnomastno in snažno — nudim zelo ugodno. Pristopim tudi kot družabnik v mlekarstvo. — Jos. Zlof, Smarje pri Ješah.

Prodamo
rabljene traverze, železna tovarniška okna, lito-železna stojala za ključavničarske miže in različno kovaško železo. — Franc Bilčič pri Jugulut, Ljubljana VII. (1)

Sveže najfinišne norveško
ribje olje

iz lekarne
dr. G. PICCOLIJA v Ljubljani
se priporoča bleđim in slabotnim osebam

GUMBI

raznih vrst in velikosti, v zelo veliki izbiri, po konkurenčnih cenah in solidni postrežbi pri:

OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Pred škofijo 15.

Ogled brezobvezen.

Na drobno! Na debelo!

VINA

iz
Centralne vinarne v Ljubljani

bodo zadovoljila Vaše pvice najbolj!

TELEFON STEV. 25-73

CONTINENTAL

mesečno po Din 200—; za državne uslužbence po Din 100—

Ivan Legat
Ljubljana, Prešernova 44
Maribor, Vetrinjska 30

»Presto« kolesa

večletna tovarniška garancija. — Na ugodne obroke. — Na zalogi tudi kolesa drugih znamk. Rabljena kolesa vzamemo v račun.

Nova trgovina
Tyrševa cesta 36
(Nasproti Gospodarske zveze).

Za vsako družino
oblačila — najboljša in najcenejša — Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana

Erfurtska semena
pri Pintarju, Gosposvet-ska 14. (1)

Še nekaj agrasa
na prodaj v vrtnarji na Vrtači 3. (1)

Kolesa
pri Popitu na Logu pri Brezovici so trpežna in poceni ter velika izbira.

Prvovrstne orehe
prodajam v vsaki količini, cele ali jedra. — M. Delač, Karlovac. (1)

Prima kolesa
tudi na obroke. — Dajem garancijo. Kmetič Ciril, Dob pri Domžalah. (1)

Cepljeno trsje
sadno drevje, divjake — nudi Zihner Franjo, Zamušani, Sv. Marjeta, Moskanjci. Zahtevajte cenik!

Veliko tehcnico
z vsemi uteži, prav dobro ohranjeno, poceni prodam. Napredaj je tudi različna glazura za pečarske mojstre. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 4162. (1)

Dvojni kotel
za 200 l in ves mlekarški inventar, prodam. Polzve se v upravi »Slov.« pod št. 4055. (1)

Štiri sobne peči
visoke, dalje strešna ploščina, zlebovi — ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca«.

Velika izbira modnih kamgarnov in sukna za nove pomladanske obleke in površnike za gospode

R. MIKLAUC
»PRI ŠKOFU«
LJUBLJANA
Lingarjeva ulica 3
Pred škofijo 3

70 letnica obstoja zato posebne ugodnosti!

Čebelarji!
Poceni prodam zložljiv čebelnjak za 12 A.-Z. panjev. Bole, Zalag 75, pri Ljubljani. (1)

Gostilničarji, mesarji!
Prodam dobro ideočo gostilno na deželi z vsem inventarjem in lepim posestvom. Posebno ugodno za mesarja. — Naslov v upravi »Slovenca« pod šifro »Lepa priloznost« št. 3283.

Toplice Lešče
blizu žel. postaje Generalski stol, s posestvom cca. 22 jut, s kopališko zgradbo in z dvema v zakup. Vprašati v Hrvatski poljedelski banki, Zagreb, Smičiklasova ulica 17/1.

Kolesa
velika izbira prvovrstnih znamk, zelo poceni prodaja »Triglava«, Resljeva cesta 16. (1)

Najboljša kolesa
izbira velika, cene nizke, na ugodna odplačila. — Remec Oskar, Ljubljana, Dolenjska cesta 5. (1)

Otroški voziček
poceni prodam. Vprašati: Moste, Ciglarjeva ul. 29, II. nadst. (1)

Med
prvovrsten, 5 kg po pošti 85 din franko, cene na debelo pismeno. A. Maček, Vrhnika. (1)

Amerikanski pisalni stroj
znamke »Underwood«, v zelo dobrem stanju, prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4269.

»Zdravje«
zdravstveno poučni list 1926—1938 — prodam. — »Slobodnik«, Ljubljana, Medvedova 24. (1)

Trikolice
najlepših oblik, najlažjega teka in najboljša izdelave dobite že od 2000 dinarjev pri: Stane Kodrič, Ljubljana VII, Celovška cesta 41. (1)

Spomladansko blago

lepih vzorcev, dobite poceni pri I. TRPINU, MARIBOR, VETRINJSKA ULICA 15

Razglas
Občina Rudnik bo oddala na svoji občinski cesti od Babne gorice proti Igu zgraditev betonskega mostu.
Pismene ponudbe poslati na občino Rudnik najkasneje do 31. marca 1939. Vsa pojasnila se dolo v občinski pisarni.
Uprava občine Rudnik, 17. marca 1939.

D. M. C. in C. M. S.

prejico, kvačkanec, krpanec, umetno in živalno svilo, razne vrste sukanec, čipke, trakove, naramnice, kravate, žepne robce in drugo galanterijo ter kratko blago vedno po najnižjih dnevnih cenah pri trdki

Osvald Dobeic
Ljubljana — Pred škofijo 15.
Na debelo. Solidna postrežba. Na drobno. Velika izbira elastike.

Razpis

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje oddajo ključavničarskih, steklarskih in pečarskih del ter vpeljavo razsvetljave, radijskih naprav in zvoncev za novogradnjo stanovanjske hiše v Kranju, z določenim rokom za vlaganje ponudb do 31. marca 1939.

Ponudbe je sestaviti in vložiti v obliki popusta na uradno razpisane enotne cene in je popust izpisati tudi z besedilom.

Vsi razpisni podatki so interesentom na razpologo in vpogled pri uradu v Ljubljani, Gajeva ulica 5/II., v sobi št. 221, med uradnimi urami od 20. marca t. l. dalje, kjer se morejo tudi dvigniti proti odkupu za skupna ali posamezna dela. Pokojninski zavod za nameščence.

Toplice Lešče

blizu žel. postaje Generalski stol, s posestvom cca. 22 jut, s kopališko zgradbo in z dvema v zakup. Vprašati v Hrvatski poljedelski banki, Zagreb, Smičiklasova ulica 17/1.

Orehova jedra
la. blago, dobavlja najugodnejše Josip Šimčič, Nova Gradiska. (1)

Trgovino z meš. blagom
na deželi, ki ima mesečni promet 20—30.000 din — vzamem v najem. Dopise v upravo »Slovenca« pod št. 4249. (1)

Otroški športni voziček
dobro ohranjen, in skoraj novo kuhinjsko mizo za pomivanje, poceni prodam. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 4173. (1)

Več sodov
rabljenih, dobro ohranjenih, raznih velikosti — ugodno prodam. — Kapič, Cerklje 53, pri Kranju.

Pri trdki Ivan Jax & sin
lahko kupite novo motorno kolo za 4600 din, rabljen šivalni stroj za 350 din in več rabljenih koles. Izkoristite ugodno priliko!

Pozor!
Več šivalnih strojev prvovrstnih znamk, koles in otroških vozičkov, prav poceni napredaj pri »Promet«, nasproti križanske cerkve.

15.000 kg sladkega sena
prvovrstnega, prodam. — F. Pirnat, Krtna št. 26, p. Dob pri Domžalah. — Pojasnila daje tudi Pirnat J., Vrstovškova št. 9, Ljubljana. (1)

Blago za damske plašče, kostume in obleke ter vse vrste svile v najnovejših modnih vzorcih

R. MIKLAUC
»PRI ŠKOFU«
LJUBLJANA
Lingarjeva ulica 3
Pred škofijo 3

70 letnica obstoja zato posebne ugodnosti!

Otroški voziček
globok, dobro ohranjen, ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4135. (1)

Sodna dražba
večje zaloge manufakturnega blaga, damske konfekcije, krzna in drugega se bo vršila 20. marca 1939 ob 14. Ljubljana, Selenburgova 6, trgovina, pritličje. Več pri sodišču, soba 19 (I V b 334-38).

Pozor, šahisti!
Prodam edinstven šah iz 20.000 let starih kosti jamskega medveda iz Počtočke z jalko. Ljubitelji redkosti — ne zamudite ugodne prilike! — Cigala Konstantin, Solčava. (1)

Šivalni stroji
proti gotovini, kakor tudi na obroke. Zahtevajte prospekte. Sprejemam zastopnike. Josip Uršič, šivalni stroji, kolesa, otroški vozički, Celje, Narodni dom.

Semenski oves in vsa

umetna gnojila
dobite najceneje pri

Gospodarski zvezi v Ljubljani.

KAPPEL
odlični nemški pisalni stroji, najmodernejše konstrukcije. — Razni modeli, tudi na obroke pri

Kleindienst & Posch
Maribor, Aleksandrova 44

Svetovno znane nemške znamke

»Brenabor«

dvokolesa
petkrat kromirana in odporno emajlirana, z nezlomljivim okvirjem, dobite po ugodnih obročnih odplačilih pri trdki

Kleindienst & Posch
Maribor, Aleksandrova 44

Semenski oves, ribniški fižol,

črno deteljo, banaško lucerno, grahor, peso, trave in druga semena za polje dobite v najboljši kakovosti pri trdki

Fran Pogačnik d. z o. z. v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 33 (Javna skladišča). Fižol tudi zamenjamo.

KOLESA

kupite dobro in poceni tudi na obroke pri

H. SUTTNER

Ljubljana, Aleksandrova 6.

Brezobvezen ogled!

„VELEBIT“
otroški vozički

ZAGREB, Mesnička ul. 7/II. na dvorišču

Najnovejši do sedaj se nevidni modeli za 1939 v specialni in največji trgovini otroških vozičkov. Prodaja za gotovino in na odplačilo. Cenik s slikami brezplačno. Izrežite oglas zaradi naslova

Novi modeli čelo-flauta-bandonion register
Oglejte si brezobvezen pri R. Warbinek Ljubljana, Miklošičeva c. 4 Najcenejša v njeni kvaliteti

Pianino
malo rabljen, krasen glas — zaradi selitve poceni napredaj. Dobrajce, Sodna ulica 25-III., Maribor.

Sever & Komp.

Ljubljana

Travno seme banaško lucerno grahorico oves žitni dez jati jetmen koruzo za zeleno krmno in ensilazo sladko lupino polsladkorno peso in čebulček nudi

Splošna trg. družba z o. z. št. Vid nad Ljubljano
Rabljene stroje vzamem v račun.

Sever & Komp. Ljubljana

Sever & Komp. Ljubljana

Dobro ideočo izposojevalnico

Čolnov
in prevoz z motornim čolnom na Ljubljani — zaradi zaposlenosti drugod — poceni prodam ali sprejemam družabnika. — Jančar, Pot v mestni log št. 15. (1)

Medarna
Prva specialna trgovina za med, Ljubljana, 214 dovska ul. 6, nudi prvo vrsto sortirani cvetlični med lastnega pridelka in od najkvalitetnejših čebelarjev, po najnižji ceni! Na debelo in na drobno

Semena

prava erfurtska, uradno preizkušena dobite v trgovini pri

M. Widmayer

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 7 Podružnica: Tyrševa 51 Stojnica:

Nabrežje 20. septembra

Obri

Slikarstvo — pleskarstvo
V. Zveglj, Celjska c. 1: Novi vzorci! Cene vsem dostopne. (1)

Glasba

BRZPLAČEN POKUP V KRAJNO

ZAHTEVATE BRZPLAČEN KATALOG MEINEL-HEROLD 8-123: Brošura Glasb. MARIBOR 102

Tega ne more nikdo
Poljubne najnovejša plošče samo po Din 30—. Razen tega vzamemo tudi stare v račun. Zahtevajte seznam.

elektrolon
PASAZA NEBOTIČNIKA

Ventilator za orgle
popolnoma nov, prvovrsten, prodam po ugodnih pogojih. Več pove Ivan Kacin, tvornica orgel in harmonijev, Domžale. (g)

Lepo darilo je nova gramofonska plošča, stane samo

Din 15.—

dokler traja zaloga!

R. Velepič
Ljubljana VII
Sv. Jerneja cesta št. 25

Novi modeli čelo-flauta-bandonion register

Oglejte si brezobvezen pri R. Warbinek Ljubljana, Miklošičeva c. 4 Najcenejša v njeni kvaliteti

Pianino

malo rabljen, krasen glas — zaradi selitve poceni napredaj. Dobrajce, Sodna ulica 25-III., Maribor.

Sever & Komp. Ljubljana

Travno seme banaško lucerno grahorico oves žitni dez jati jetmen koruzo za zeleno krmno in ensilazo sladko lupino polsladkorno peso in čebulček nudi

Splošna trg. družba z o. z. št. Vid nad Ljubljano
Rabljene stroje vzamem v račun.

Sever & Komp. Ljubljana

Sever & Komp. Ljubljana

Sever & Komp. Ljubljana

Ure foto-aparati harmonike
kolesa torbice kovčke nahrbtnike
porcelan steklo

V NAJNOVEJŠIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJIM CENAM

STALNO

Sternbecki
CELJE 18

NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI!

CENIK ZASTONJ

BERNARD JAKOB stavbenik na
BLEDU, ZAGORICE 86
Vam zgradi v 2 mesecih
LETOVIŠKO HIŠICO za
50.000 din

Pri zidavi na Bledu je v ceni všteto
tudi 500 m² zemljišča in stroški grad-
benega dovoljenja. Hišica ima: 3 sobe,
kuhinja, shrambo, stranišče in malo
klet. — V 6 tednih pa zgradi
PLANINSKO KOČO za 30.000 din
Letoviško hišico na Bledu si lahko
ogledate, na željo pa dobite na vpogled
načrte in proračune.

Modne novosti

pravkar dospele

v veliki izbiri iz najboljših tvornic damsko vol-
neno blago, rips, poplin, krep, svile, delen in
poldelen, moški kangarni, doskini, hlačevine in
športni ševijoti — kakor tudi vse drugo blago.

Po izredno nizkih cenah kupite
vse to v najcenejši manufakturi

»PRI ZVONU«

I. STROJANŠEK

Ljubljana, Pred škofijo št. 21 (poleg magistrata)

LEBAR VIKTOR

vijudno naznanja, da je otvoril
v Ljubljani VII., Jesenkova ulica 2
Stavbno podjetje
in tehniško pisarno
in se priporoča za prijazna naročila.

Zahvala. Za vse izraze sočutja in
sožalja ob smrti našega nepozabnega
moža in očeta

PAVLA KRULJCA

izrekamo vsem najpriskrenejšo zahvalo.
Posebno se še zahvaljujemo častiti du-
hovščini, preč. g. dr. Snoju za tolažilne
obiske, preč. g. msgr. Premrlu, vsem
kongreganistom ter vsem drugim za
sprejemstvo na zadnji poti.

Sv. maša zadušnica se bo darovala
v sredo ob 7 zjutraj pri sv. Jakobu.
Ljubljana, dne 17. marca 1939.

Zalujoči ostali.

Zahvala

Ob bridki izgubi svojega predobrega
soproga, očeta, starega očeta, brata,
strica, svaka in tasta, gospoda

Franca Spragerja

upokojenca drž. žel.

se tem potom najiskrenejše zahvaljuje-
mo za mnoge izraze sočutja. Posebno
zahvalo g. dr. Jamšku za neumorno
prizadevanje, čast. duhovščini, pevcem
in žel. godbi za ganljive žalostinke,
darovalcem vencev ter vsem prijate-
ljem in znancem za veliko udeležbo na
zadnji poti. Vsem Bog plačaj!
Ljubljana, dne 17. marca 1939.

Zalujoči ostali.

Umrla nam je danes po večdnevem
hudem trpljenju naša najmlajša ljub-
ljenka, hčerka, sestra, sestrična in
nečakinja

IVICA

v starosti 5 let. — Spremili jo bomo
na praznik sv. Jožeta popoldne od
splošne bolnišnice k Sv. Križu, kjer jo
bomo položili v družinski grob.

Ljubljana, dne 17. marca 1939.

Rodbini Praprotnik - Goričar

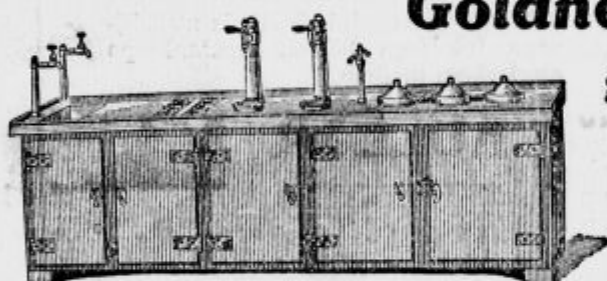
Lastniki srečk!

Iščemo one srečneže, ki so že zadeli glavne ali večje
dobitke, česar pa še ne vedo. — Lastniki srečk vojne
škode, rdečega križa, tobačnih srečk, javite nemudoma
vse svoje srečke s serijami in številkami — na naslov:

»NOVICE O SREČKAH«

Maribor — Cankarjeva ulica št. 14

Priložite 3 dinarje v znamkah!

Goldnerjevi

gostilni-
čarski
aparati

ZAHTEVAJTE
PROSPEKTE!

BRATJE GOLDNER, SUBOTICA

Osnovano 1906

Vzajemna posojilnica

r. z. o. z.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7

poleg hotela Union

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove
vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge vsak čas razpoložljive.

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila.

REVMATičNE bolečine

odpravijo »NIBOL« tablete in »NIBOL«
mast, kar se je zelo dobro obneslo tudi pri
ishijas in protinu
»NIBOL« tablete se uporabljajo takisto kot
dobro sredstvo

zoper trganje v udih
zoper zobo- in glavobol
pri hripi
pri boleznih zaradi prehlada.

»NIBOL« 24 tablet din 20
48 tablet din 34

»NIBOL« MAST DIN 20

»NIBOL« se dobiva v
vseh lekarnah. Izdeluje:

**Lekarna
MR. BAHOVEC
LJUBLJANA**

Reg. štev. 17816/35

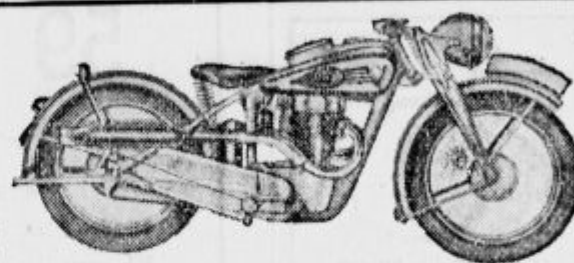

NIBOL

Pomlad čas potovanja in obnove —
zato potne kovčke, lepe ročne torbice,
nahrbtnike, nogometne žoge, denarnice
in še mnogo primerne priporočam

Iv. KRAVOS, Maribor, Aleksandrova 13
Oglejte si izlozbe!

Vse velikosti od
100—500 cm
kakor tudi re-
zervni deli.

Bianchi - Victoria

Zastopstvo:
I. Hojnik, Maribor
Franciškan. ul. 18

LIGNOLIT za

Najprikladnejša tla sedanjosti

Brezplačne ponudbe, navodila

„LIGNOLIT“ Radeče pri Zid. mostu
Prvovrstne reference!

tovarne
delavnice
restavracije
trgovine
bolnice
pisarne
stanovanja
itd.

„SLOVENE“, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zad. z neom. jam. Ljubljana, Miklošičeva cesta 6 v lastni palači

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše.

Nove in stare vloge ki so

v celoti vsak čas izplačljive

obrestuje po 4%, proti odpovedi pa po 5%.

Vsa društva, združenja, družbe in izletne pisarne, ki na-
meravajo prirediti poučna potovanja, izlete in ekskurzije
v tu- ali inozemstvo, dobe najugodnejše, najboljše odprte
izletne autobuse za vsako poljubno število potnikov di-
rektno pri autopodjetju

„PEREGRIN“

d. z. o. z.

(bratje Rode)

Kamnik tel. 24
Ljubljana tel. 35-11

Po vaši želji Vam izdela
Knjigoveznica
Jugoslovanske tiskarne
v Ljubljani
Kopitarjeva 6/II

v svoji črtnici razne poslovne knjige, ako niso že
v zalogi, istotako izvrši tudi vsa druga knjigoveška
deja, posebno razne vezave od preprostih do raz-
košnih oblik.

Posebni oddelki za izdelovanje damskih torbic,
pasov, denarnic in drugega usnjenega galanterijskega
blaga Vam nudi te predmete vedno v lepih, mo-
dernih fazonah.

Cene skrajno nizke.
Poslužite se!

NIBOL

TABLETE - MAST

Pri revmatizmu, gihtu in išijas masirajte boleče dele z »Nibol« mastjo in vzemite »Nibol« tablete. Tudi pri prehladu, gripi in glavobolu pomagajo »Nibol« tablete.

Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana.
Proizvaja
»Nibol« v lekarnah Din 20.—
Reg. br. 17. 816/35

Brzoparilnik „GAMA“
domač proizvod, izdelek isti kot inozemski in nad polovico cenejšje izdeluje

Ciril Podržaj, Ig pri Ljubljani
10 letno jamstvo. Ceniki brezplačno.

Priznana prvovrstna francoska kolesa

AIGLON

Najlažji tek.

VIKTOR BOHINEC
Ljubljana, Tyrševa (esta 12 (dvorlišče))

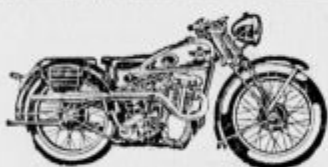
Za vsa v zidarsko stroko spadajoča dela se priporoča

OGRIN ANTON

oblastno koncesionirani zidarski mojster
Nomenj — Bohinjska Bistrica

Radio-prodaja!

Renomirana tovarna išče sposobne tvrdke v Jugoslaviji za prodajo radio aparatov. Najvišji popustil Interesenti, ki žele, da jih zaupnik tovarne v svrhu stika obišče, naj se obrnejo najkasneje do 30. t. m. pod šifro »Radio« na Reklam Rozman, reklamno podjetje, Ljubljana, Pražakova 8.

Predno se odločite za nakup motor-nega kolesa ali dvo-kolesa, ne zamudite prilike in si oglej

zalogo motornih koles znamke

ARDIE in HOREX
najnovejših tip od 100 do 350 cm pri tvrdki

J. PRAPROTNIK

Domžale, Ljubljanska cesta 108

Istotam imaš veliko izbiro najrazličnejših damskih in moških dvokoles, šivalnih strojev in dobro obranjenih rabljenih motorjev.

Najnižje cene! Odda se tudi na obročno odplačilo!

NOGAVICE in ROKAVICE

za dame, gospode in deco v lepi izbiri nudi po najnižjih cenah:

Osvald Dobeč

Ljubljana, Pred Skofijo 15
Prodaja na drobno in debelo.

Krasen vinograd

v Halozah v najlepši legi, z avtomobilom dosegljiv, poceni naprodaj. Vprašati na podružnico »Slovenec« v Celju pod značko »Vinograd« 3975.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast **CLAVEN**. Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča **M. Hrnjak**, lekarnar, Sisak

Varujte se potvorb!

Zaščitni znak

Seli pomladi - novi čevlji

25

44292—8457

Novo za otroke!

Pomladni otroški čevlji, izdelani iz diffina. Lahki in udobni za izprehod.

59

6922—44609

Lepi in trpežni otroški čevlji iz finega boksa, z usnjenim podplatom in usnjeno peto.

59

4644—44603

Elegantni čevlji za deklice iz boksa, z zaponko, z usnjenim podplatom in nizko peto.

59

34295—9178

Okusni ženski čevlji za spomlad, kombinirani iz modrega in belega diffina, z nizko peto.

129

6305—94262

Amerikanski model! Čevlji iz najboljšega modrega semiša, okrašeni s petljo, z visoko peto.

19

45305—2203

Najbolj praktični ženski čevlji s podplatom iz gume. Izdelani iz platna v beli, sivi in svetlorjavi barvi.

25

25425—8405

Udobni čevlji iz močnega angleškega platna, z gumastim podplatom in peto.

59

3695—46121

Okusni ženski čevlji iz boksa, za lepe pomladanske dni, z usnjenim podplatom in nizko peto.

79

2425—46121

Praktični in lahki čevlji iz finega telečjega boksa, s solidnim okrasom in poluvisoko peto.

99

4624—46788

K Vašemu pomladnemu kostumu se bo najbolj podajal ta novi model, izdelan iz finega telečjega boksa, z diskretnim okrasom.

49

5892—64853

Vaš otrok se bo razveselil teh finih čevljev iz laka, ki imajo zelo lep okrasek iz nubuka.

39

38397—6601

Lakasti polučevlji iz gume, odporni proti vodi in blatu. Čistijo se z mokro krpo. Nadomestujejo popolnoma usnjene čevlje.

99

8927—44683

Elegantni moški čevlji za pomlad! Iz sivega ali drap semiša ali iz kože okrašene z luknjicami, z usnjenim podplatom.

149

3639—44748

Udobni in trpežni čevlji iz najboljšega telečjega boksa, izdelani po angleškem modelu.

Mlinarji!

Umetni mlini kamni, za vsako meljavo in vsako velikost, najboljši in najcenejši pri

S. FORSTNERIČ

mlinostavsko podjetje
Maribor—Melje

Prodaja nepremičnin v Beogradu!

Luksusna sedemnadstropna hiša na vogalu. Velika prilika!

Na križišču štirih trgovskih ulic, z devetimi lokali in 20 luksuzno udobnimi stanovanji s po dvema ali tremi sobami, z razkošnimi pritliklinami. Keramika, marmor, terra nova in umetni kamen bogato krasijo to vele mestno palačo, ki donša 470.000 din letnih dohodkov. Za nakup je potrebna gotovina 2.900.000 din in prevzem zelo majhne hipoteke.

Moderna petnadstropna hiša na Slaviji za rento ali uživanje.

S 17 moderno urejenimi stanovanji z eno, dvema, tremi in štirimi sobami ter razkošno urejenimi pritliklinami. Vsi postranski oddelki so obloženi s prvovrstno keramiko, kopalnice kompletne, z zidanimi banjami, vhod iz marmornja, pročelje vse iz terra nove in umetnega kamna. Letni dohodek 180.000 din, za nakup potrebno 1.200.000 din in prevzem 400.000 din hipoteke.

Hiša za rento — strogi center.

Pritliklje in tri nadstropja z lokalom in modernimi stanovanji z eno, dvema in tremi sobami, z modernimi pritliklinami. Letni dohodek 120.000 dinarjev. Za nakup potrebno 650.000 din gotovine in prevzem majhne hipoteke.

Večnadstropna hiša za rento. Velika prilika.

Prav v Dobračini ulici, z 18 stanovanji s po eno ali dvema sobama, z modernimi pritliklinami. Letni dohodek 100.000 din. Za nakup potrebno 500.000 din gotovine in prevzem majhne hipoteke.

Gospode kupce nepremičnin opozarjamo, da bodo svoj kapital naložili z največjimi obrestmi v solidne objekte, če se obrnejo na vodilni zavod za kupoprodajo nepremičnin v Beogradu.

»Avalac, Pašičeva 5-I.

Telefon 23-830. — (Vhod iz male ulice).

KOLESA

najboljših svetovnih znamk v največji izbiri vam nudi najceneje

TRGOVINA DOLINAR - BREZOVICA

Na ogled tudi ob nedeljah!

Ravno tam je tudi mehanična delavnica, kjer se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča dela po najnižjih cenah.

Kupimo rabljen, dobro ohranjen, ležeč

parni kotel

Ponudbe s točnim opisom prosimo poslati na: Jugoslovanska krznarska industrija A. D., Indija

Zahvala

V dneh naše bridkosti, ko nas je zapustil naš dobri soprog, oče, stari oče, tast, brat, stric in svak, gospod

Franc Poženel

rotacijski strojnik v pokoju

smo preželi in bili priča tolikih izrazov ljubezni in tolažbe, da nam ni mogoče zahvaliti se vsakemu posebej. Naj bodo s tem zahvaljeni v prvi vrsti gg. zdravniki, ki so mu skušali z vso svojo zdravniško vedo ohraniti življenje, če sestre za požrtvovalno skrb in nego v boleznih, pred. duhovščina, ki mu je v urah trpljenja lajšala dušno bol in ga pripravila za pot v večnost, prav tako pred. duhovščina, ki ga je spremljala na zadnji poti, vsi sorodniki, prijatelji in znanci, ki so se udeležili pogreba v tako častnem številu, vsi darovalci krasnih vencev in cvetja, predstavniki Jugoslov. tiskarne g. dr. Gregorij Pečjak, duh. svetnik g. Anton Cadež, tajnik K. T. D. g. Jože Košiček, ga. Danica Čečeva, ki je zastopala odsotnega ravnatelja g. Karla Čeča, višji faktor g. Jože Kramarič, ravnatelj Mohorjeve tiskarne Franc Milavec, vsi pokojnikov stanovalski tovariši, uradništvo O. U. Z. D. in Zadr. gosp. banke, Trnovsko prosvetno društvo za množično udeležbo z zastavo. Dalje smo hvaležni pevcom »Grafike« in trnovskega cerkvenega pevskega zbora za pretresljivo petje, predsedniku grafične organizacije g. Vinku Sternadu za izredno lepo zasnovane poslovilne besede ob odprtem grobu. Zahvaljeni bodite tudi vsi, ki ste se prišli od pokojnika posloviti z molitvijo, in vsi, ki ste nam kakor koli nudili pomoč in tolažbo. Vsem Bog povrni!

V Ljubljani, dne 19. marca 1939.

Žalujoči